

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ПРОГРАМА
«ПОЛЬСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА»
(ІНТЕГРОВАНІЙ КУРС)
10–11 класи**

**для загальноосвітніх навчальних закладів
з навчанням польською мовою
(рівень стандарту)**

Львів
2017

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Розвиток мов національних меншин є важливим фактором культурного взаємозбагачення і консолідації громадян України. Процес навчання мов національних меншин, в тому числі і польської мови, сприяє розвитку громадського взаєморозуміння в умовах полікультурної України.

Навчання польської мови в старшій школі спрямоване на досягнення спільної мети базової загальної освіти, яка полягає в розвитку і соціалізації особистості учнів, формуванні їхньої національної самосвідомості, загальної культури, світоглядних орієнтирів, екологічного стилю мислення і поведінки, творчих здібностей, дослідницьких навичок та навичок життєзабезпечення.

Випускник школи є патріотом України, поважає її історію, культуру і культуру інших народів, вільно володіє державною і рідною (у разі відмінності) мовами, спілкується мінімум однією іноземною мовою, має бажання і здатність до самоосвіти, активний і відповідальний в суспільному та особистому житті, заповзятливий і ініціативний, має уявлення про устрій світу, береже природу, безпечно використовує досягнення науки і техніки, дотримується здорового способу життя.

Шкільний курс «Польська мова та література» в 10-11 класах є інтегрованим предметом, призначеним для загальноосвітніх навчальних закладів з польською мовою навчання (рівень стандарту). Програма розроблена відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23. 11. 2011 № 1392, та положень концепції «Нова українська школа» (2016 р.).

Інтегрований курс «Польська мова та література» для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням польською мовою направлено на розвиток особистості учнів, формування предметної, філологічної (галузевої) і ключових компетентностей, які сприятимуть ефективній соціалізації старшокласників.

Інтеграція в програмі здійснюється не механічним поєднанням двох предметів, а передбачає їх взаємодію, основою якого є формування загальних для філологічної галузі ключових компетентностей, що дозволить створити в учнів цілісне уявлення про світ; про навчальні курси як взаємозалежні елементи системи шкільної освіти.

Такий підхід до навчання мови та літератури створює нові умови діяльності учнів, надаючи можливості для їх самовираження, творчості; активізує розумову діяльність учнів, оптимізує навчальний процес.

Компетентнісний потенціал інтегрованого курсу «Польська мова і література» представлено у таблиці.

	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою і рідною (у разі відмінності)	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сприймати, розуміти, аналізувати інформацію на мові, яка вивчається; • виступати з усним повідомленням, уміти задавати і відповідати на питання; коректно вести діалог, дискусію; • використовувати різні види читання: ознайомлювальне, вибіркоче, навчальне тощо; • складати письмові висловлювання різних типів і стилів мовлення; • використовувати українознавчий компонент у різних видах мовленнєвої діяльності; • толерантно спілкуватися у полікультурному, поліетнічному суспільстві. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • готовність використовувати мову як спосіб пізнання світу, культури, засіб міжнаціонального спілкування; • бажання популяризувати Україну, її досягнення в сфері науки, культури; • розуміння необхідності вдосконалення своїх комунікативних умінь; • готовність до міжкультурного діалогу.

		<p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • тексти різних стилів і типів, підручники, посібники; довідники; • онлайн-курси; онлайн-бібліотеки; • проектна діяльність
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • читати та розуміти зміст текстів іноземною мовою за умови вивчення відповідної іноземної мови в школі; • зіставляти оригінальні тексти з перекладами польською мовою (з урахуванням рівня володіння іноземною мовою) <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усвідомлення необхідності вивчення декількох мов з метою розширення інформаційного поля; знайомства з різними культурами. • готовність до толерантного міжнаціонального спілкування, міжкультурного діалогу. <p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • підручники, посібники, словники; • онлайн перекладачі; • тексти мовою оригіналу та їх переклади польською мовою.
3	Математична компетентність	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, виділяти головну і другорядну, нову і відому інформацію; • структурувати інформацію, групувати матеріал за певною ознакою;

		<ul style="list-style-type: none"> • на основі спостережень формулювати визначення; • представляти інформацію в різних формах (текст, таблиця, схема); • працювати за алгоритмом, створювати власні алгоритми дій; • складати плани різних видів до текстів. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усвідомлення закономірності як суттєвого, такого, що повторюється взаємозв'язку між об'єктами; • прагнення до чіткого і логічного поданням інформації; • усвідомлення залежності ефективності дій від постановки мети і чіткого планування; <p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • навчальні таблиці, схеми, алгоритми, плани; • тексти різних типів.
4	<p>Основні компетентності в природознавчих науках і технологіях</p>	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати і оцінювати діяльність людини, його вплив на навколишній світ; • задавати питання до спостережуваних фактів, відшукувати причини явищ; • проводити пошукову діяльність; • ставити пізнавальні завдання і висувати ідеї; вибирати умови здійснення проекту; • описувати результати, формулювати висновки; • представляти результати свого дослідження з використанням комп'ютерних засобів і технологій; <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • інтерес до нових технологій, готовність до опанування ними;

		<ul style="list-style-type: none"> • усвідомлення важливості дослідницької діяльності для вирішення суспільно важливих завдань. <p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • різні джерела інформації: книги, підручники, довідники, карти, енциклопедії, каталоги, словники, Інтернет; • інформаційно-цифрові пристрої; • інноваційні технології навчання (інтерактивні, інформаційно-комунікативні).
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • використовувати нові інформаційно-цифрові засоби для ефективного отримання і передачі інформації; • знаходити потрібну інформацію в різних джерелах, як на паперових, так і на електронних носіях, різними мовами; • визначати ступінь достовірності інформації шляхом порівняння з інформацією з інших джерел і ставити її під сумнів, • ефективно використовувати отриману інформацію відповідно до поставлених цілей і завдань, сфери використання. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • задоволення пізнавальних інтересів в сучасному інформаційному просторі; • прагнення дотримуватися правил спілкування в сучасному інформаційному просторі; • критичне осмислення інформації, отриманої з різних джерел; • інтерес до нових інформаційних технологій <p>Навчальні ресурси:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • різні інформаційно-цифрові пристрої; • електронні презентації; • електронні бібліотеки, навчальні сайти; • телепередачі; навчальні фільми; • алгоритми, інструкції, плани тощо); • записи в соціальних мережах і коментарі до них.
6	<p>Уміння вчитись протягом всього життя</p>	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначати мету навчальної діяльності, способи її досягнення; • планувати і організовувати власну навчальну діяльність; • адекватно оцінювати свої результати, свій внесок в роботу групи; • швидко адаптуватися до нових вимог і ситуацій; • користуватися різної довідковою літературою. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • прагнення до отримання нових знань протягом усього життя; • відповідальне ставлення до свого навчання; • розуміння ролі читання в процесі особистісного розвитку, отримання потрібної інформації. <p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • різні інформаційно-цифрові пристрої; • навчальні тренінги (в тому числі й онлайн тренінги, навчальні онлайн курси); • інструкції з самооцінювання; • елективні шкільні навчальні курси; • довідкова література; • бібліотеки, електронні мережеві бібліотеки.

7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • представляти власні ідеї й ініціативи, доречно використовуючи мовні та немовні ресурси; • активно й ефективно працювати в команді, використовуючи принципи співробітництва; • використовувати адекватні поставленим цілям та ситуації комунікативні стратегії; • прогнозувати результати своєї діяльності <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • готовність брати на себе відповідальність; • розуміння взаємозв'язку особистої активності, відповідальності та навчальної, професійної успішності; • усвідомлення ролі комунікативних умінь у досягненні поставлених цілей. <p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • тексти офіційно-ділового, публіцистичного та наукового стилів; • презентації, зразки реклами; • художні тексти, в яких представлені моделі ініціативної, активної життєвої позиції.
8	Соціальна й громадянська компетентність	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначати своє місце та роль в навколишньому світі, сім'ї, державі; • вести дискусію, діалог, аргументовано та грамотно висловлювати власну позицію з приводу суспільно-політичних питань, устрою громадянського суспільства; • знаходити ненасильницькі рішення в конфліктних ситуаціях; • відстоювати права особистості на захист своєї честі та гідності;

		<ul style="list-style-type: none"> критично аналізувати інформацію соціально-політичного характеру <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> усвідомлення особистих інтересів в нерозривному зв'язку з інтересами суспільства; прагнення до активної ролі в суспільстві, наполегливість та рішучість у досягненні цілей; повага до закону та правових норм, зокрема щодо українського та європейського законодавства у мовній сфері. <p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> тексти різних видів та стилів, у яких обговорюються важливі соціально-політичні питання, моделі демократичного державного устрою; проекти соціально-політичної спрямованості.
9	Обізнаність та самовираження у сфері культури	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> використовувати досліджувану мову як засіб пізнання національної та світової культури, як засіб культурного самовираження; дотримуватися норм мовного етикету; оцінювати твори мистецтва, ділитися своїми враженнями від них; створювати тексти публіцистичного, художнього стилів, висловлюючи в них свої почуття та оцінки навколишнього світу. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> потреба в читанні як джерелі естетичного задоволення й емоційної рефлексії; відкритість до міжкультурної комунікації; інтерес до творів мистецтва. <p>Навчальні ресурси:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • твори різних видів та жанрів мистецтва; • виставки, презентації, в тому числі й онлайн виставки; • проекти культурологічної та мистецтвознавчої спрямованості.
10	Екологічна грамотність і здоровий спосіб життя.	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сприймати та розуміти інформацію екологічної тематики, правильно її оцінювати та використовувати в конкретній ситуації; • оцінювати вплив своїх дій на навколишнє середовище; • дбайливо ставитися до природи - джерела життя й істотної умови гармонійного розвитку особистості; • дотримуватися правил здорового способу життя (особиста гігієна, режим дня, раціон харчування, фізичні вправи); <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • прагнення до усвідомлення цілісності світу, його взаємозв'язків для розуміння перспектив розвитку суспільства; • готовність берегти природні ресурси для життя теперішнього і майбутнього поколінь; • ставлення до свого здоров'я як до значущої цінності. <p>Навчальні ресурси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • навчальні тексти та завдання до них, презентації, онлайн-курси з екологічної тематики; здорового способу життя; • художні та публіцистичні твори (фрагменти творів), в яких

		розкривається тема «Природа та людина»)
--	--	---

Головними цілями інтегрованого шкільного курсу «Польська мова і література» (10-11 класи) є:

- формування творчої особистості з гуманістичним цілісним світоглядом, здатної до толерантного міжкультурного спілкування, самоорганізації та самовдосконалення, яка вільно орієнтується в інформаційному просторі;

- формування комунікативної компетентності, яка передбачає вільне володіння польською мовою в усіх видах мовленнєвої діяльності, в різних сферах і ситуаціях спілкування;

- формування читацької і літературної компетентності;

Досягнення цих цілей передбачає вирішення наступних завдань:

- розвиток позитивної мотивації до вивчення польської мови і літератури в контексті полікультурної ситуації в Україні;

- удосконалення вмінь, необхідних для слухання, розуміння текстів, читання вголос і мовчки, складання усних і письмових висловлювань у різних ситуаціях і сферах спілкування;

- розвиток умінь аналізувати текст як цілісну структуру в єдності його змісту і форми;

- розвиток умінь використовувати мовні засоби в залежності від функціональних стилів мови;

- удосконалення культури мовлення, згідно з нормами польської літературної мови (лексичних, граматичних, а також орфоепічних і орфографічних);

- підвищення інтересу учнів до самостійного читання творів художньої літератури та публіцистики;

- розвиток художньо-емоційного і образного сприйняття літературних творів;

- розвиток потреби в читанні як джерелі естетичного задоволення і емоційної рефлексії;

- удосконалення вмінь викладати і обґрунтовувати свою думку з приводу твору літератури; порівнювати літературні твори з точки зору їхньої теми, ідеї, проблеми, художніх засобів;
- засвоєння соціокультурної інформації, культурно-ціннісних понять і уявлень, вербальних і невербальних засобів комунікації, необхідних для толерантного міжособистісного і міжнаціонального спілкування в різних сферах діяльності;
- удосконалення загальнонавчальних умінь і навичок (організаційних, загальнопізнавальних, контрольних-оцінювальних).

Головним методологічним принципом програми є його **комунікативна практична спрямованість**. Формування комунікативної компетентності в контексті цієї програми передбачає вдосконалення володіння всіма видами мовленнєвої діяльності, цілеспрямоване формування культури усного та писемного мовлення, умінь використовувати мовні засоби в залежності від функціонального різновиду мови, готовність до співпраці і ефективної комунікативної взаємодії в різних ситуаціях, що відповідають досвіду, інтересам і психолого-віковим особливостям учнів старшої школи; розвиток умінь будувати свою промову відповідно до конкретної мовної ситуацією, визначати мету спілкування, враховувати тип і наміри адресату мовлення, вибирати ефективні моделі спілкування, оцінювати власне мовлення і бути готовим до його осмисленої корекції.

Зміст навчання реалізується за допомогою мовленнєвої, мовної, соціокультурної і діяльнісної (стратегічної) ліній, які інтегруються у цьому курсі з літературною лінією. У сукупності вони формують комунікативну компетенцію особистості.

Навчальна програма представлена в таблиці, яка складається з двох частин. У лівій частині таблиці представлені очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів, а в правій її частині – зміст навчання. При плануванні навчальної діяльності, постановці цілей і завдань навчання вчитель співвідносить зміст навчання і його результати з завданнями формування ключових компетентностей, які охарактеризовані в таблиці в пояснювальній записці.

Мовленнєва лінія. Матеріал мовленнєвої лінії забезпечує формування та вдосконалення умінь і навичок за основними видами мовленнєвої діяльності: аудіювання, читання, говоріння та письма, необхідних для сприйняття, розуміння та інтерпретації мови і для складання власних висловлювань.

Мовленнєвої лінія в програмі виділена в окрему таблицю і передбачає як розвиток репродуктивних, так і продуктивних мовленнєвих умінь. Зміст цієї роботи при плануванні має бути розподілений таким чином, щоб всі

види мовленнєвої діяльності були представлені в достатній мірі. Робота з формування мовленнєвої компетентності проводиться на кожному уроці, однак учитель може виділяти для цієї роботи і окремі уроки.

Робота з удосконалення читання повинна бути спрямована на розуміння прочитаного, вдосконалення техніки читання вголос і мовчки, формування інтересу до систематичного читання. У навчанні читання вголос важливо мати на увазі комунікативний аспект даного виду читання і необхідність розвитку в учнів умінь співвідносити своє читання (його швидкість, чіткість вимови, виразність) з можливостями, інтересами, потребами слухача. У навчанні читання мовчки акцент робиться на швидкість і розуміння (на швидкість розуміння) прочитаного. Особлива увага в програмі приділяється вдосконаленню різних типів читання в залежності від комунікативних цілей, ступеня проникнення в зміст тексту (ознайомлювальне, оглядове, критичне) читання.

Важливою є і робота з книгою: вміння користуватися змістом, знаходити в тексті потрібний фрагмент, відбирати матеріал з декількох джерел для усного або письмового висловлювання тощо. Головна мета роботи з розвитку продуктивних видів мовленнєвої діяльності - говоріння та письма – вдосконалення умінь висловлювати свої думки усно і письмово, продумуючи мету висловлювання, плануючи його, зіставляючи мету і результат, враховуючи ситуацію і сферу спілкування. У організації цієї роботи враховується ситуативність мовлення. На уроках рекомендується створення навчальних комунікативних ситуацій, які реалізуються в процесі взаємодії учнів в парах або групах з урахуванням їхніх мовленнєвих можливостей і пов'язані з реальним досвідом школярів.

Необхідно формувати в учнів умінь співвідносити зміст і форму висловлювання з певною ситуацією спілкування, враховуючи при цьому основні компоненти комунікативної ситуації (учасники спілкування (їхні відносини, соціальні ролі, мотив спілкування, комунікативний намір), місце і час спілкування, засоби спілкування (мовні і позамовні)).

Важливе місце в процесі навчання займає самостійна робота учнів: складання плану, тез, конспекту, анотації, рецензії, самостійний аналіз тексту, цілеспрямовані виписки, творчі роботи в жанрі есе тощо..

Мовленнєва лінія, як і всі інші змістові лінії програми, уміщує в собі літературний компонент, що забезпечує інтеграцію курсу, і реалізується перш за все за допомогою широкого використання текстів художнього і публіцистичного стилів у процесі роботи над різними видами мовленнєвої діяльності.

У інтегрованому курсі «Польська мова та література» принцип текстоцентризму є чільним, тому тексти, підібрані для аудіювання / читання, повинні бути основою для організації значної частини роботи на уроці і

використовуватися для заучування напам'ять, переказу, складання діалогу, читання, списування, роботи над вимовою, значенням слова, його зображально-виразними можливостями тощо.

Для аудіювання і читання пропонуються тексти, що належать до різних родів літератури, жанрів; типів і стилів мовлення; тексти, що містять монологічне і діалогічне мовлення. Ступінь складності текстів відповідає запланованій навчальній задачі і рівню реальної підготовки учнів. Відбір текстів здійснюється з урахуванням змісту роботи по інших розділах програми – як мовної (лексика, граматики), так і мовленнєвої її частин (аудіювання, читання, діалог, монологічне усне і письмове зв'язне висловлювання).

Робота з реалізації мовленнєвої лінії програми здійснюється за кількома напрямками, головними з яких є читання і аналіз текстів, розгляд художньо-мовних засобів, різноманітні види роботи з текстом в усній і письмовій формах, самовираження і літературна творчість учнів, публічне мовлення. Така систематична робота долучає учнів до літератури як виду мистецтва і в той же час розвиває, збагачує мовлення учнів, дозволяє їм усвідомити творчу індивідуальність письменника, збагнути таємниці його майстерності.

Пріоритетним видом роботи в контексті інтегрованого курсу польської мови і літератури є комплексний філологічний аналіз текстів, який передбачає, як аналіз ідейно-образного, морального змісту, композиції, характеристики персонажів, осмислення образу автора, так і його художньої форми, індивідуального стилю письменника, мовних засобів його вираження.

Такий підхід принципово важливий з точки зору повноцінного сприйняття художнього твору і водночас більш глибокого розуміння ролі мовних засобів у художньому творі.

Аналіз літературних текстів, систематичний розгляд їх зображально-виражальних засобів, поєднується з роботою зі збагачення, вдосконалення мовлення учнів і передбачає обговорення прослуханого / прочитаного в ході діалогів і складання монологічних висловлювань учнів, підготовки розгорнутих відповідей, есе. У процесі роботи необхідно заохочувати самостійні оцінки змісту тексту, його смислу, вчити школярів уважно ставитися до різних точок зору, зіставляти їх, аргументовано відстоювати свою думку, уникаючи зайвої категоричності.

Літературний компонент реалізується також через проектну діяльність, у процесі якої учні досліджують різні джерела, збирають матеріали, що стосуються біографії і творчості письменників, цікавих фактів з історії літератури і культури, складають доповіді, присвячені різним літературним темам; готують презентації за підсумками проектів;

У програмі виділяються і окремі години для читання та обговорення літературних творів. Планується, що невеликі за обсягом твори художньої літератури, їхні фрагменти учні будуть читати і аналізувати на уроці. На таких

уроках повинна проводитися і робота з додатковою інформацією (аналіз біографічних відомостей і світогляду письменника), приналежність до певного літературного напрямку, роду, жанру, особливості тематики і проблематики, основного пафосу і художньо-естетичної своєрідності. Однак головним пріоритетом в цій роботі повинні бути рефлексія учнів на проблеми, що розглядаються в тексті, вміння оцінити їх, висловити свою позицію в усній і письмовій формі. Обстановка в класі повинна сприяти спілкуванню, бажанню у школярів висловлювати власну думку, уважно і доброзичливо вислуховувати інших, зіставляти свою позицію з іншими точками зору в ході дискусії.

У програму також включено список літератури для домашнього читання та подальшого обговорення в класі. Твори відбиралися з урахуванням близької сучасним учням проблематики, їх культурологічної та художньо-естетичної цінності, без суворого дотримання історико-літературного принципу. Список не обмежує самостійності вчителів і учнів у виборі творів. У цьому випадку враховується тематика соціокультурної лінії програми і літературні вподобання учнів.

Мовна лінія. Матеріал мовної лінії націлений на формування мовної компетентності старшокласників і передбачає узагальнення і систематизацію отриманих в середній школі знань про мовні одиниці, їхнє практичне використання в ситуаціях, близьких життєвому досвіду учнів.

У програмі мовна лінія також виділена в окрему колонку. Відповідно до Державних стандартів в інтегрованій програмі з польської мови та літератури для 10-11 класів представлені розділи з функціональної стилістики, культури мовлення і риторики.

У 10 класі учні поглиблюють свої знання про функціональні різновиди мови, в 11 класі про нормативне вживання одиниць мови в різних сферах спілкування; про правила комунікативної взаємодії в різних комунікативних ситуаціях. Таким чином, у реалізації мовної лінії робиться акцент на підвищенні уваги до функціональної значущості кожної одиниці мови, до їх стилістичних, зображально-виражальних можливостей у мовленні; на комунікативній доцільності, доречності їхнього використання.

У процесі роботи відбувається збагачення лексичного запасу, вдосконалення орфографічною і пунктуаційною грамотності учнів, умінь аналізувати і оцінювати мовні одиниці і явища. Розвиваються вміння здійснювати мовний самоконтроль, аналізувати мову з точки зору її ефективності в досягненні поставлених комунікативних завдань відповідно до мовної ситуації і сфери спілкування.

Найбільш повно представлений в програмі художній стиль мовлення. Фрагменти літературних текстів будуть служити основою для збагачення мовлення учнів, розвитку їх творчих здібностей. До того ж розгляд змісту художнього твору в сукупності з його мовною формою (в цьому також реалізується зближення польської мови з літературою) дозволить з найбільшим ефектом залучити учнів до моральних, естетичних цінностей літератури і таким чином матиме позитивний вплив на формування особистості старшокласників. І нарешті, художній стиль, мова художньої літератури представляють свого роду еталон використання слова, побудови словосполучення, речення, тексту, служать першоосновою для оволодіння всіма іншими стилями, тим більше що в мові художньої літератури використовуються елементи різних функціональних стилів.

У матеріалі мовної лінії також представлені ті основні літературознавчі поняття (літературний компонент), які важливі для аналізу художнього твору, осмислення ідейного художнього задуму письменника, творчої манери письменника, художньої своєрідності творів.

На роботу з вдосконалення орфографічних і пунктуаційних навичок у програмі не виділяються окремі години: вона включена в системну роботу над текстом і реалізується за допомогою пояснення орфограм і пунктограм, їхнього розподілення, аналізу у ході виконання практичних вправ.

Літературна лінія. Література як мистецтво слова містить в собі духовний потенціал, здатний впливати на становлення особистості, формування її ціннісних установок, на розвиток її чуттєво-емоційної сфери. У той же час польська література створює і зберігає зразки нормативного польської мови, що особливо актуально в епоху розмивання і порушення цих норм. Ці особливості польської літератури визначають її роль в рамках навчального предмета «Польська мова та література».

Літературна лінія програма базується на таких принципах:

1. Реалізація духовно-моральної проблематики літературних творів.
2. Вивчення літературного твору як мистецтва слова, увагу до поезики (поряд з проблематикою). Дотримання цього принципу дозволяє сформуванню вміння читати й осмислювати художній текст в єдності його змісту і форми.
3. Розгляд літературного твору як діалогу культури - автор і читач, автор і епоха. Власна думка при такому підході стає необхідним.

Рекомендується також залучати приклади з живопису та архітектури, театру і кіно. Вивчення літературних творів, таким чином, включається в культурний контекст, демонструє єдність національної і світової культури, розширює культурний простір учнів.

Зміст літературної лінії як інтегрованого компонента реалізується як в процесі роботи з текстами різних літературних жанрів, які обирає вчитель, пропонують автори підручника, так і в процесі комплексного вивчення творів літератури, представлені у програмі в окремій таблиці. Для їх читання та аналізу плануються окремі години.

У кожній літературній монографічній темі - автор, твір - звертається увага на стиль письменника, даються характеристики його художньої мови; особлива увага приділяється і словникової роботі, що істотно розширює лінгвістичний кругозір учнів (наприклад, фразеологізми, крилаті слова, що увійшли в польську мову з класичної літератури).

Твори, рекомендовані до вивчення, відбиралися з урахуванням близької сучасним учням проблематики, їх культурологічної і художньо-естетичної цінності. В той же час не ставилось за мету розкрити все різноманіття літературного процесу певного періоду, перевага надавалася вершинним творам польської літератури. Вони представлені в програмі на основі історико-літературного принципу, однак учитель може аналізувати пропоновані твори в тому порядку, який співвідноситься з завданнями певної теми інтегрованого курсу польської мови і літератури. Самостійність вчителів і учнів у виборі творів не обмежується (у програмі надаються їх варіанти). Учитель також може запропонувати учням для читання і аналізу твори, що не входять в програму. Розподіл годин у програмі, в тому числі і на текстуальний вивчення творів, є орієнтовним.

Соціокультурна лінія як невід'ємна частина змісту навчання має великий розвивальний і виховний потенціал, посилює практичну спрямованість навчального процесу. Робота над матеріалом, що має соціокультурну складову повинна сприяти формуванню толерантності як в міжнаціональному, так і в міжособистісному спілкуванні, допомагати учням визначати комунікативні стратегії своєї діяльності з урахуванням віку, статі та соціального становища.

Важливим аспектом реалізації соціокультурного компонента є засвоєння відображених у мові понять, ціннісно значущих для кожного народу (сім'я, рідний край, рідна мова, природа, дружба, любов тощо) і містять як універсальний компонент, так і специфічний, що виражає національні особливості мислення та моделей поведінки.

Засвоєння соціокультурної інформації переважно здійснюється на основі навчальних культурно значущих текстів, що містять відомості про духовну і матеріальну культуру народу, мають естетичну цінність і емоційно-моральний вплив на учнів. До них відносяться перш за все зразкові художні тексти класичної літератури, твори усної народної творчості, фразеологічні вирази, прислів'я, приказки, що відображають національну специфіку культури, характеру і життєвого досвіду народу.

У процесі роботи з текстом необхідно робити акцент не на перерахуванні мовних, країнознавчих, історичних фактів, а на розвиток глибокого смислового сприйняття і розуміння тексту.

Орієнтовна тематика текстів для слухання і читання, діалогів і монологічних висловлювань учнів визначається відповідно до основних сфер використання мови: персональної, публічної, освітньої.

Персональна сфера

Я – особистість: мої уявлення про себе; якості, які я ціную в людях, самоповага, почуття власної гідності, самооцінка, розвиток сили волі; почуття обов'язку і відповідальності; мої прагнення (мрії, ідеали), самовиховання і самовдосконалення.

Культура сімейних відносин: взаємини в сім'ї, довіра, повага до старших, домашні обов'язки, сімейні традиції, свята і т.д.

Міжособистісні відносини: дружба, любов. Етика міжособистісних відносин.

Здоров'я як життєва цінність: здоровий спосіб життя, режим дня, ранкова гімнастика, раціональне харчування, гігієнічні вимоги до роботи з комп'ютером; поведінка в критичних, небезпечних для життя ситуаціях.

Книга в моєму житті: вибір книг для читання, улюблені книги, автори, літературні герої; онлайн-бібліотеки.

Відпочинок і дозвілля: канікули, вільний час, захоплення, заняття за інтересами, активні види відпочинку, подорожі.

Публічна сфера

Батьківщина: місто (село, селище), в якому я живу; Україна - наш спільний дім; минуле, сьогодення і майбутнє України, мій внесок в її розвиток.

Екологічна грамотність: відповідальне ставлення до природи - джерела життя і гармонійного розвитку особистості; науково-технічний прогрес і проблеми екології в сучасному світі.

Сучасні інформаційні технології, засоби масової інформації: використання нових інформаційно-цифрових засобів для ефективного отримання і передачі інформації, правила спілкування в сучасному інформаційному просторі (етика спілкування в мережі Інтернет і т.п.).

Роль і значення медіа в суспільстві, співвідношення картини світу, які пропонують нам засоби масової інформації, з дійсністю (критичне осмислення інформації, отриманої з різних джерел).

Роль мистецтва в становленні особистості: видатні письменники і вершинні твори; художники скульптори, музиканти та їхні твори, які мають світове значення; улюблені передачі; музика, кінофільми, спектаклі тощо.

Громадська активність молоді: участь молоді у вирішенні суспільних проблем, активна роль в суспільстві – реальне уявлення про можливість особистої участі в житті суспільства (громадянська активність, самостійність, ініціативність); моральний сенс свободи в нерозривному зв'язку з відповідальністю; право особи на захист своєї честі і гідності; сучасний молодіжний рух в Україні і за кордоном.

Освітня сфера

Шкільне життя: навчальні досягнення, взаємини з однокласниками, позакласні заходи, участь в проектах, олімпіадах, конкурсах тощо.

Роль освіти в житті людини: фактори, що впливають на вибір професії; професія і покликання; традиційні і сучасні професії, значення самоосвіти.

Діяльнісна (стратегічна) лінія змісту навчання, як і соціокультурна, доповнює роботу над іншими лініями змісту інтегрованого курсу і є обов'язковою складовою його частиною. Вона передбачає розвиток метапредметних компетентностей, представлених в окремій таблиці в пояснювальній записці, які виявляються:

– у володінні способами організації навчальної діяльності; до яких відносять: планування діяльності, контроль послідовності виконання роботи і її проміжних результатів тощо; .;

– у виділенні в об'єктах ознак і властивостей, знаходження серед них основних і другорядних, порівняння конкретних і абстрактних об'єктів, усвідомлення різних типів зв'язків між частинами інформації; узагальнення і висновки; порівняння різних точок зору на одну й ту ж проблему тощо;

– у володінні стратегіями спілкування, які дозволяють вибудувати цілеспрямовану лінію поведінки для успішного виконання певного завдання.

Прийоми, методи та форми роботи визначаються зазначеними вище завданнями курсу і його змістом. Зростає роль різноманітних видів самостійної роботи, таких, як складання плану, тез, конспекту, підготовка реферату, доповіді, створення анотацій, рецензій, самостійний аналіз тексту, цілеспрямовані виписки, аналітичне повідомлення на основі самостійного вивчення тексту (за планом, запропонованим вчителем, а потім за власним планом), творчі роботи в жанрі есе тощо.

CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

METODY NAUCZANIA

Zapewnienie wszechstronnego rozwoju osobowości i przygotowanie do życia w społeczeństwie odbywają się w dużej mierze przez wychowanie językowe, któremu są podporządkowane treści kształcenia językowego i kulturalno-literackiego. Dlatego nauczanie języka polskiego powinno być nastawione na kształcenie sprawności komunikowania się w aspekcie praktycznym i kulturowym. W kształceniu umiejętności przewidzianych w programie należy wykorzystać różnorodne techniki nauczania, między innymi indywidualną i zbiorową pracę z tekstem, dyskusję, przekłady intersemiotyczne, dramę, projekty, gry dydaktyczne, demonstracje, mapy mentalne, wizualizacje. Ważne jest również rozwijanie samodzielności uczniów (np. w docieraniu do różnego typu informacji), rozwijanie ich zainteresowań i zdolności. Dobór metod zależy od możliwości uczniów oraz tego, jakie umiejętności nauczyciel chce kształcić w danej chwili. Wybierając techniki, warto pamiętać o tym, że poszczególne treści kształcenia najlepiej wprowadzać równolegle i w integracji ze wszystkimi działami. Dlatego najlepsze wydają się te metody, które będą aktywizowały i motywowały ucznia oraz dawały możliwość praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy i szeroko pojętego uczestnictwa w kulturze.

UWAGI O REALIZACJI PROGRAMU

Informacje ogólne

Nadrzędną rolą nauczyciela jest kierowanie pracą na lekcji tak, aby uczniowie sukcesywnie zdobywali umiejętności zawarte w założeniach programu. Należy wdrażać uczniów do systematycznej pracy oraz do planowania działań edukacyjnych, np. wyznaczając czas na napisanie dłuższej pracy pisemnej, przygotowanie wystawy czy słuchowiska. Na najważniejsze zagadnienia, ujęte w podstawie programowej, należy poświęcić tyle czasu, by każdy uczeń opanował je jak najlepiej.

Oprócz kształcenia umiejętności ważnym zadaniem nauczyciela jest kierowanie rozwojem osobowości ucznia, przygotowywanie go do odgrywania ról społecznych oraz dokonywania pozytywnych wyborów i ocen. Należy pamiętać o nawiązywaniu więzi ucznia z najbliższym otoczeniem, regionem, kulturą i tradycją narodu, by w ten sposób przygotować go do świadomego uczestnictwa w kulturze i tradycji europejskiej.

Program zakłada integrację treści z zakresu kształcenia polonistycznego (kształcenie literackie, językowe, kulturowe), korelację z innymi przedmiotami oraz odwoływanie się do pozaszkolnych doświadczeń uczniów. Łączenie różnych działów kształcenia polonistycznego pozwala uczniom dostrzec związek między literaturą a językiem. Uczeń ma przede wszystkim nabywać umiejętności językowe, pogłębiać świadomość własnego języka, w którym się komunikuje z rówieśnikami oraz z otoczeniem i za pomocą którego opisuje na przykład dzieło sztuki. Rozumienie językowego obrazu świata pozwoli lepiej zrozumieć literaturę. Ideą programu jest więc możliwie najściślejsze połączenie zagadnień językowych z analizą i interpretacją tekstów literackich oraz wiadomości gramatycznych z formułowaniem precyzyjnych wypowiedzi pisanych i mówionych. Program zawiera również treści ścieżek edukacyjnych: edukację filozoficzną, medialną, czytelnictwem, regionalną, kulturę polską na tle tradycji śródziemnomorskiej. Ich realizacji służą zarówno zaproponowane w podręcznikach i ćwiczeniach teksty kultury, informacje dodatkowe (np. poszerzające konteksty), jak i zadania dla ucznia.

Dążąc do osiągnięcia celów programu, należy korzystać z różnorodnych pomocy dydaktycznych: słowników, encyklopedii, internetu, nagrań, reprodukcji dzieł sztuki. Trzeba również używać programów komputerowych, zwłaszcza edytorów tekstu.

Kształcenie literackie i kulturowe

Nadrzędnym kryterium doboru tekstów literackich i innych tekstów kultury w programie są możliwości percepcyjne ucznia, walory artystyczne dzieł oraz sposób prowadzenia dialogu ze współczesnością. Bardzo ważnym aspektem jest również funkcja wychowawcza – wartości, do których się odwołują wybrane teksty kultury, mają pomóc młodemu człowiekowi w dokonywaniu mądrych wyborów, skłaniają do samodzielnych refleksji i ocen, rozwijają wrażliwość i zamiłowania artystyczne, a tym samym uczą aktywnego uczestnictwa w kulturze, szacunku dla tradycji, wpływają na rozwój osobowości ucznia.

Zamieszczone w programie teksty literackie i inne teksty kultury mają układ tematyczny i problemowy. Takie ujęcie materiału pozwoli uczniom nie tylko rozwijać umiejętności analizy i interpretacji, ale także służy zapamiętaniu i uporządkowaniu poznanych treści. Stwarza to również możliwość omawiania tych samych dzieł w różnych zestawieniach, odwoływania się do doświadczeń uczniów, porównywania kontekstów i tym samym postrzegania złożoności zjawisk w literaturze, kulturze i w świecie, w którym żyjemy. Łączenie treści językowych z kształceniem literacko-kulturowym w myśl koncepcji programu nie powinno być oderwane od codziennych doświadczeń młodzieży. Dlatego nauczyciel powinien reagować na bieżące wydarzenia, szczególnie te interesujące uczniów, dotyczące na przykład literatury, teatru, filmu, sztuk plastycznych.

Program ma układ spiralny tematów, treści i kształconych umiejętności. Oznacza to odwołanie w dużym stopniu do najważniejszych umiejętności ze szkoły podstawowej oraz ich utrwalenie, a w klasach starszych – poszerzanie treści najważniejszych z punktu widzenia założonych celów i podstawy programowej. Zakres i treść kształconych umiejętności został szczegółowo ukazany w układzie tabelarycznym.

Kształcenie świadomości językowej

Naukę o języku należy traktować jako niezbędny element kształcenia umiejętnego komunikowania się zarówno w formie pisanej, jak i mówionej, oficjalnej i nieoficjalnej, skierowanej do różnych odbiorców. Program zakłada, że kształcenie językowe będzie mieć charakter użytkowy i praktyczny, dlatego pracę na lekcji należy planować tak, by łączyć zagadnienia językowe z literacko-kulturowymi. Do obserwacji językowej zaleca się zatem różnego typu teksty literackie i użytkowe, na podstawie których uczeń może wyciągać wnioski dotyczące funkcji językowych, zagadnień poprawnościowych, kultury języka, etyki mowy.

Wśród zagadnień doskonalących pisanie powinny się znaleźć ćwiczenia koncepcyjne, poszukiwawcze, kompozycyjne, redakcyjne. W ramach ćwiczeń poszukiwawczych i redakcyjnych należy zaplanować ćwiczenia słownikowo-frazeologiczne, gramatyczno-stylistyczne, ortograficzne i interpunkcyjne. Przy wprowadzaniu nowych form większość zadań należy wykonać w klasie i pod kierunkiem nauczyciela. Ćwiczenia indywidualne pozwolą rozwinąć i sprawdzić nabyte umiejętności.

CELE EDUKACYJNE

Cele ogólne

- Kształcenie sprawności mówienia, słuchania, czytania, pisania w różnych sytuacjach komunikacyjnych.
- Wyrabianie nawyku krytycznego odbioru tekstów literackich i innych dzieł kultury.
- Rozbudzanie zainteresowania różnymi tekstami kultury i rozwijanie potrzeb czytelniczych uczniów.
- Zachęcanie i nauka uczestnictwa w kulturze.
- Rozbudzanie poczucia przynależności do środowiska rodzinnego, lokalnego, wspólnoty narodowej, europejskiej.
- Wzbudzanie dumy z dokonań najwybitniejszych przedstawicieli kraju i regionu.
- Rozbudzanie świadomości języka jako składnika dziedzictwa kulturowego; dbałość o kulturę i etykę języka.

- Motywowanie do poznawania kultur regionalnej, narodowej i europejskiej; kształtowanie szacunku dla nich. Rozwijanie tolerancji dla innych kultur.
- Dostrzeganie obecnych i dawnych związków między kulturą polską a kulturą śródziemnomorską.
- Kształtowanie systemu wartości etycznych, estetycznych i duchowych opartych na ogólnie przyjętych normach.
- Tworzenie hierarchii ogólnie przyjętych norm etycznych; rozumienie roli prawa jako zbioru norm chroniących uniwersalne wartości.
- Propagowanie zachowań zgodnych z przyjętymi normami społecznymi w różnych sytuacjach.
- Wyrabianie szacunku dla siebie i innych, poszanowania drugiego człowieka; kształcenie umiejętności skutecznego nawiązywania i podtrzymywania kontaktów międzyludzkich z uwzględnieniem zasad etyki mowy i etykiety języka, tolerancji.
- Rozwijanie umiejętności interpersonalnych i współpracy w zespole w różnych sytuacjach życiowych; przygotowanie do odgrywania określonych ról społecznych.
- Rozbudzanie motywacji do zdobywania wiedzy, doskonalenia swej osobowości i planowego samokształcenia.
- Rozwijanie wyobraźni, kreatywnego myślenia i samodzielności w zdobywaniu wiedzy.
- Wdrażanie do przemyślanego i krytycznego korzystania z różnych źródeł informacji (słowniki, encyklopedie, internet).
- Przygotowanie do kolejnego etapu kształcenia i wyrównywanie niewystarczająco opanowanych umiejętności ze szkoły podstawowej.

Szczegółowe cele kształcenia

1. Słuchanie i czytanie:

- Zainteresowanie przeszłością języka i współczesnymi kierunkami jego rozwoju.
- Poznawanie wybranych osiągnięć kultury regionalnej, narodowej i światowej.

- Odbiór różnych tekstów kultury na poziomie dosłownym i symbolicznym.
- Dostrzeganie postaw godnych naśladowania w różnych tekstach kultury.
- Dostrzeganie w tekstach kultury elementów perswazji i manipulacji oraz środków językowych i pozajęzykowych.
- Zauważanie związku tekstu kultury z biografią twórcy i czasem powstania utworu, a także z innym tekstem kultury (ze względu na genezę, temat, język, intencję wypowiedzi, funkcję tekstu).
- Rozpoznawanie cech charakterystycznych dla różnych tekstów kultury: literatury, malarstwa, filmu, komiksu, reklamy.
- Wartościowanie tekstów kultury pod różnymi względami: merytorycznym, etycznym, estetycznym.
- Świadome wybieranie tekstów kultury stosownie do wieku, zainteresowań i potrzeb ucznia.
- Selekcjonowanie informacji ze względu na ich przydatność.
- Poznawanie sylwetek wybitnych twórców kultury, patriotów, naukowców.
- Analizowanie związków czasowych i przyczynowo-skutkowych w pracy z lekturą.
- Syntetyzowanie wiadomości pochodzących z różnych dyscyplin naukowych.
- Umiejętne korzystanie z różnych źródeł informacji: podręczników, wydawnictw popularnonaukowych, słowników, encyklopedii, internetu, katalogów bibliotecznych, czasopism.
- Sporządzanie notatek w czasie oglądania programu edukacyjnego, filmu lub podczas słuchania wypowiedzi kolegów.

2. Mówienie i pisanie

- Posługiwanie się poprawną polszczyzną w sytuacjach prywatnych i oficjalnych.
- Stosowanie zasad kultury żywego słowa.
- Przestrzeganie zasad etyki w posługiwaniu się językiem.
- Dostosowywanie środków językowych do intencji wypowiedzi, sytuacji komunikacyjnej, formy wypowiedzi.
- Wyrabianie nawyku dbałości o kulturę języka na różnych poziomach (ortograficznym, interpunkcyjnym, leksykalnym, składniowym, fleksyjnym, graficznym), korzystania ze słowników i innych wydawnictw poprawnościowych.
- Zauważanie i krytyczna ocena agresji słownej, wulgaryzmów, kłamstwa, nieuczciwości w cytowaniu.
- Formułowanie i rozwiązywanie problemów związanych z tekstami kultury i życiem codziennym.
- Świadome redagowanie przewidzianych w programie form wypowiedzi.
- Sporządzanie notatek służących samokształceniu, także w formie schematów, tabel, map pamięci, planów, opisów bibliograficznych.
- Stylizowanie i przekształcanie tekstów.

Cele wychowawcze

- Świadomość związków z rodziną, regionem, narodem, cywilizacją europejską.
- Duma z dokonań najwybitniejszych przedstawicieli swojego regionu i kraju.
- Rozumienie roli prawa jako zbioru zasad porządkujących relacje międzyludzkie.

- Kierowanie się tolerancją i szacunkiem dla drugiego człowieka w kontaktach z innymi.
- Zachowanie zgodne z przyjętymi normami społecznymi.
- Komunikowanie się w zespole z zachowaniem zasad dyscypliny.
- Przejawianie szacunku dla cudzej własności, dbałość o mienie szkolne.
- Reagowanie na niepożądane zjawiska społeczne: przemoc, wandalizm.
- Rozumienie motywacji postępowania innych — zdolność do empatii.
- Dostrzeganie własnych sukcesów i porażek, wyciąganie z nich konstruktywnych wniosków.
- Planowe wzbogacanie wiedzy i doskonalenie swej osobowości.
- Przejawianie optymizmu i aktywności życiowej.

X K L A S A
Integracja kształcenia
literacko-kulturowego i językowego

(2 godziny tygodniowo — 70 godzin w ciągu roku, czas rezerwowy — 4 godziny)

Ilość godzin	Treści kształcenia literacko- kulturowego	Cele operacyjne z zakresu kształcenia literacko- kulturowego	Treści kształcenia językowego	Cele operacyjne z zakresu kształcenia językowego	Realizowanie treści ścieżek edukacyjnych
1 godz.	<p>Wstęp Etapy rozwoju polskiej literatury (powtórzenie i uogólnienie poznanych wiadomości w klasie IX). Znaczenie polskiej literatury i jej narodowa odrębność.</p> <p>ROMANTYZM Rozdział I</p>	<p>Nazywa etapy rozwoju literatury, z którymi zapoznał się w klasie IX, podkreśla znaczenie polskiej literatury i odróżnia jej właściwe cechy narodowe.</p>	<p>Stylistyka. Przedmiot i zadania. Zasadnicze pojęcia stylistyki.</p>	<p>Rozumie sens i treść tekstu.</p> <p>Znajduje środki językowe wpływające na styl.</p> <p>Określa zabarwienie stylistyczne środków językowych, uzasadnia ich zastosowanie.</p>	<p>Konkretyzowanie wizerunku świata, uchwycenie głównych tendencji w literaturze.</p>

<p>3 godz.</p>	<p>Obraz epoki romantycznej.</p> <p>Ogólne przedstawienie filozofii europejskiej, która miała duży wpływ na kształtowanie nowej epoki w Polsce.</p> <p>Obraz polskiego romantyzmu - walka romantyków z klasykami.</p> <p>Nawiązanie do europejskiego romantyzmu</p> <p>Johann Wolfgang Goethe „Cierpienia młodego Wertera” — bohater</p>	<p>Objaśnia, skąd się wzięła nazwa epoki i co oznacza.</p> <p>Umiejscawia epokę w granicach czasowych i opowiada o wydarzeniach historycznych.</p> <p>Wypowiada najważniejsze hasła romantyzmu.</p> <p>Zna główne poglądy romantycznych filozofów.</p> <p>Wymienia utwory, które zapoczątkowały epokę romantyzmu w Polsce (K. Brodziński „O klasycyzmie i romantyczności”, A. Mickiewicz „Ballady i romanse”).</p> <p>Formułuje argumenty w sporze klasyków z romantykami o język literatury.</p> <p>Opowiada treść utworu, charakteryzuje werterowskiego</p>	<p>Pojęcie o normie językowej. Zróżnicowanie normy.</p> <p>Słuchanie, ciche czytanie i rozumienie tekstów różnych stylów.</p> <p>Pomyłka stylistyczna. Stylistyczne zabarwienie środków językowych.</p> <p>Przedmiot i zadania kultury języka. Kultura języka polskiego na Ukrainie.</p>	<p>Określa styl przeczytanego tekstu.</p> <p>Wyróżnia środki językowe zabarwione emocjonalnie.</p> <p>Uzasadnia właściwe użycie zgodnie z normami literackiego języka.</p> <p>Klasyfikuje stylistyczne pomyłki (językowe niedociągnięcia), dotrzymując się w odpowiedzi kompozycyjnej formy danego gatunku.</p> <p>Zwraca uwagę na odstępstwa od normy.</p> <p>Określa rodzaj pomyłek w zdaniach i tekstach, określa sposób ich uniknięcia.</p> <p>Uczeń zyskuje coraz wyraźniejszą świadomość funkcji środków językowych, które służą formułowaniu wypowiedzi.</p> <p>Pogłębia wiedzę z zakresu kultury języka.</p> <p>Zdobywa wiedzę o różnych</p>	<p>Jedność sztuki i nauki, więzi człowieka z przyrodą.</p> <p>Idealistyczna filozofia romantyczna - historiozofia romantyczna.</p> <p>Inspirowanie refleksji o szczególnie istotnych problemach świata, człowieka, cywilizacji, kultury.</p> <p>Inspirowanie do samodzielnego poszukiwania źródeł wiedzy.</p> <p>Kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania dla innych kultur i tradycji.</p>
----------------	---	---	---	---	---

	<p>werterowski.</p> <p>George Gordon Byron “<i>Giaur</i>”</p>	<p>bohatera, omawia problematykę utworu.</p> <p>Określa powieść jako biblię romantyków (wykreowała nowy typ bohatera, pewien model życia, rozpropagowała Weltschmerz jako uczucie młodego pokolenia, nakreśliła wzór romantycznej, nieszczęśliwej miłości).</p> <p>Zna treść utworu i określa cechy bohatera bajronicznego.</p> <p>Wskazuje na motyw wolności, charakteryzuje postacie.</p> <p>Wykrywa podobieństwa i różnice w kreacji postaci z bohaterem bajronicznym i werterowskim.</p> <p>Wyszukuje nawiązania w różnych tekstach kultury do modelu idealnej miłości.</p>	<p>Funkcjonalna stylistyka jako nauka o stylach. Klasyfikacja stylów. Kryteria tworzące styl: językowe i pozajęzykowe.</p> <p>Dialog-przekonywanie na temat kultury języka i stylistyki.</p> <p>Rodzaje prac.</p> <p>Słuchanie: słuchanie i rozumienie tekstów różnych stylów (800–900 słów, oraz słuchania 8–9 minut).</p>	<p>odmianach polszczyzny i kształci umiejętność poprawnego wykorzystywania ich w różnych sytuacjach.</p> <p>Pogłębia znajomość etyki mowy i etykiety języka.</p> <p>Poznaje i tworzy nowe, coraz trudniejsze formy wypowiedzi.</p> <p>Charakteryzuje zjawiska stylizacji i jej odmiany oraz funkcji.</p> <p>Rozwija umiejętności charakteryzowania poetyki utworu literackiego, sposobów kreowania świata przedstawionego, również w odniesieniu do tendencji twórczych epoki.</p> <p>Dokonuje analizy językowo-stylistycznej tekstu.</p> <p>Rozumie zjawiska językowe wynikające ze zmian historycznych</p>	<p>Stosowanie w wywodzie argumentacyjnym podstawowych zasad logiki.</p> <p>Kształcenie potrzeby dążenia do własnego rozwoju osobowego,</p> <p>Kreatywność ucznia, formułowanie i wartościowanie argumentów uzasadniających własne poglądy.</p>
--	---	---	---	---	--

<p>10 godz.</p>	<p>Rozdział II Twórcy polskiego romantyzmu</p> <p>Adam Mickiewicz</p> <p>Fakty z biografii poety i ich wpływ na jego twórczość.</p> <p>Poezja romantyczna „Oda do młodości” „Romantyczność”</p> <p>Wyzyskanie folkloru jako tworzywa literackiego w dramacie „Dziady” cz.II</p>	<p>Zna biografię A. Mickiewicza.</p> <p>Charakteryzuje Karusię jako bohaterkę romantyczną.</p> <p>Przedstawia racje antagonistów.</p> <p>Redaguje wypowiedź interpretacyjną i porównawczą.</p> <p>Opisuje scenerię i klimat spotkań z duchami.</p> <p>Wyjaśnia sens przesłań moralnych, komentuje ich</p>	<p>Czytanie: ciche czytanie i rozumienie tekstów różnego stylu.</p> <p>Mówienie: wypowiedź w stylu naukowym (ustna rozwinięta odpowiedź o pomyłkach stylistycznych).</p> <p>Pismo: dyktando twórcze, przepisywanie z redagowaniem zdań i tekstu.</p> <p>Styl potoczny sfera zastosowania, funkcja, cechy stylu.</p> <p>Właściwości środków językowych stylu potocznego (fonetyczne, leksyczne, słotwórcze, morfologiczne).</p>	<p>w dawnych tekstach.</p> <p>Rozwija umiejętności analizy porównawczej utworów lub ich fragmentów.</p> <p>Określa sytuację, cechy stylistyczne fragmentu tekstu.</p> <p>Analizuje intonacyjne bogactwo towarzyszące językowi potocznemu.</p> <p>Wskazuje na charakterystyczne cechy języka potocznego.</p> <p>Odszukuje w tekście artystycznym fragmenty języka potocznego.</p> <p>Określa ich rolę i celowość użycia przez autora.</p>	<p>Wykazuje szacunek dla drugiego człowieka, odmiennych postaw, poglądów i opinii.</p> <p>Potrafi współpracować z innymi, by realizować zadania przewidziane dla grupy.</p> <p>Przenikanie się świata fantastycznego z realnym - ludowość i orientalizm - motyw winy i kary w</p>
---------------------	--	---	---	--	---

	<p>Właściwości literackie „Dziadów” “Dziady” cz.III</p> <p>Geneza dramatu — motto, prolog, realizm sceny I. Wiążenie metaforą Polski. Postawy młodych, bunt i zemsta.</p> <p>Konrad a Ksiądz Piotr - bunt i pokora: dwie postawy człowieka wobec Boga. Widzenie - głos Stwórcy. Filozofia dziejów: losy Chrystusa a dzieje Polski. Mesjanizm jako próba nadania sensu klęsce powstania i męczeństwu narodu</p> <p>Obraz rozbitej polskiej społeczności - poglądy carskiej władzy.</p>	<p>aktualność</p> <p>Opisuje przeżycia bohatera.</p> <p>Nazywa różnorodne stany emocjonalne Gustawa wobec ukochanej.</p> <p>Odnajduje nawiązania do Biblii i wyjaśnia ich funkcję.</p> <p>Analizuje monolog liryczny.</p> <p>Dostrzega językowy wyraz zmiennych emocji Konrada.</p> <p>Korzysta z różnych źródeł w celu objaśnienia symboliki, liczb, niedomówień.</p> <p>Wyjaśnia pojęcie mesjanizmu.</p> <p>Rozwija martyrologiczną koncepcję historii Polski.</p> <p>Formułuje sądy poparte cytatami.</p> <p>Przywołuje poznane utwory prezentujące dwa oblicza</p>	<p>Normy wymowy. Zasadnicze błędy wymowy.</p> <p>Rodzaje prac. Słuchanie: słuchanie i rozumienie tekstów w stylu artystycznym, które zawierają fragmenty w stylu potocznym.</p> <p>Czytanie: Czytanie i rozumienie (ciche i głośne) tekstów artystycznych, zawierających fragmenty w</p>	<p>Zwraca uwagę na charakterystyczne cechy języka potocznego.</p> <p>Rozumie język bohaterów w tekście artystycznym jako środek ich charakterystyki i na tej podstawie robi wnioski o cechach postaci.</p> <p>Rozumie znaczenie pozytywnych cech osób w celu podtrzymania kontaktu komunikacji językowej;</p> <p>Wybiera aktualny temat wspólny z partnerem;</p> <p>Dotrzymuje się norm komunikacji językowej i norm rozmowy w języku literackim.</p> <p>Rozumie treść fragmentu tekstu.</p> <p>Wyłapuje na słuch odstępstwa od normy języka literackiego.</p> <p>Przekazuje treść, poprawia błędy stylistyczne.</p>	<p>literaturze.</p> <p>Odkrywanie w dziełach kultury uniwersalnych wartości etycznych i estetycznych.</p> <p>Sprawne posługiwanie się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi</p> <p>Wyszukiwanie, selekcjonowanie i krytyczna analiza informacji.</p> <p>Poznawanie literackich utworów jako sztuki słowa, zrozumienie ich artystycznego świata, niepowtarzalności ich indywidualnego stylu autora, zaznaczając narodową oryginalność i ogólnoludzkie znaczenie.</p>
--	---	---	---	---	---

	<p>Zasada kontrastu i kompozycji scen: strona prawa i lewa, łaska i niełaska. Związek „Ustępu” z dramatem.</p> <p>Poeta, wędrowiec, pielgrzym „Sonety krymskie” „Stepy akermańskie” „Burza”</p> <p><i>Reprodukcja: Walenty Wańkowicz „Portret Adama Mickiewicza na Judahu skale”.</i></p>	<p>polskiego społeczeństwa.</p> <p>Dokonyuje eksplikacji tekstu „Sen Senatora” dostrzegając elementy groteski.</p> <p>Analizuje mechanizm władzy metodą mataplanu.</p> <p>Zna jeden sonet na pamięć.</p> <p>Opisuje krajobrazy uwiecznione w sonetach.</p> <p>Przeprowadza funkcjonalną analizę środków artystycznych.</p> <p>Dokonyuje syntezy pod kątem kreacji podmiotu lirycznego i bohatera.</p> <p>Samodzielnie interpretuje sonet.</p> <p>Zna cechy gatunkowe sonetu.</p> <p>Analizuje środki wyrazu w utworze literackim i dziele plastycznym</p>	<p>stylu potocznym.</p> <p>Mówienie: dialog na aktualne społeczne i osobiste tematy.</p> <p>Pismo: dyktando twórcze z elementami redagowania.</p> <p>Styl literatury pięknej jako specyficzny funkcjonalny styl.</p>	<p>Wykorzystuje w replikach elementy artystycznego opisu (przyrody, wyglądu zewnętrznego, miejscowości itp.) jako środków odbioru przedmiotu komunikacji.</p> <p>Przekonywająco i emocjonalnie przedstawia zasadniczą myśl.</p> <p>Wyraża swój stosunek do wydarzeń (postaci, ich postępowaniu) przy pomocy środków językowych stylu artystycznego.</p> <p>Odnajduje środki tworzące wyrazistość językową i uzasadnia ich użycie.</p>	<p>Rozumienie czytanych tekstów na poziomie dosłownym, metaforycznym, symbolicznym.</p> <p>Pogłębianie świadomości językowej i komunikacyjnej ucznia, rozwijanie jego sprawności wypowiedzania się w złożonych formach.</p> <p>Pogłębianie wiedzy ogólnokulturowej ucznia, inspirowanie do samodzielnego poszukiwania źródeł wiedzy.,</p>
--	---	--	---	---	---

	<p>Optymistyczna wersja historii (postacie, wydarzenia, finał).</p> <p><i>Film</i> „Pan Tadeusz” w reżyserii A. Wajdy</p> <p>Filmowa konkretyzacja utworu (wybrane fragmenty).</p>	<p>Przygotowuje prezentację zagadnień.</p> <p>Syntezuje wiedzę.</p> <p>Prezentuje własne przeżycia wynikające z kontaktów ze sztuką.</p> <p>Korzysta z literatury źródłowej, samodzielnie wyszukuje informacji.</p> <p>Praca twórcza (jedna do wyboru):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Moda romantyczna jako przejaw manifestowania indywidualności. 2. Podwójny wymiar podróży: wycieczka przez egzotyczne tereny, zgłębianie obszarów psychiki podróżnika (na podstawie „Sonetów krymskich”). 3. Galeria typów szlacheckich w „Panu Tadeuszu”. 		<p>stylizację.</p> <p>Dostrzega związek języka z obrazem świata;</p> <p>Rozpoznaje i wskazuje wybrane cechy języka polskiego, które świadczą o jego przynależności do rodziny języków słowiańskich.</p>	<p>Konfrontacja tekstu literackiego z innymi tekstami kultury, np. plastycznymi, teatralnymi, filmowymi.</p> <p>Język jako narzędzie wartościowania, a także źródło poznania wartości (utrwalonych w znaczeniach nazw wartości, takich jak: dobro, prawda, piękno; wiara, nadzieja, miłość; wolność, równość, braterstwo; Bóg, honor, ojczyzna; solidarność, niepodległość, tolerancja).</p> <p>Kreatywność ucznia, formułowanie i wartościowanie argumentów uzasadniających własne poglądy</p>
--	--	---	--	---	---

<p>9 godz.</p>	<p>Juliusz Słowacki</p> <p>Właściwości liryki. J. Słowackiego; muzyczność języka kompozycji wierszy.</p> <p><i>„Testament mój” „Rozłączenie”</i></p> <p><i>Reprodukcja: Maciej Gaszyński „Słowacki na piramidach”</i></p> <p><i>„Grób Agamemnona”</i></p>	<p>4. Konrad i ksiądz Piotr z III części „Dziadów” — dwie postawy, dwie osobowości.</p> <p>Nazywa właściwości liryki Słowackiego; nowe sposoby budowania i funkcjonalności pejzaży.</p> <p>Mówi o atmosferze smutku i osamotnienia bohatera wierszy genezyjskich; wykreowaniu nowego typu bohatera (profety, wieszczka), rozdartego między światem ducha i materii.</p> <p>Opisuje postać poety przedstawioną na ilustracji.</p> <p>Analizuje i interpretuje tekst, dostrzegając patos, liryzm, środki stylistyczne służące funkcji retorycznej.</p> <p>Wynotowuje w kalendarium utwory J. Słowackiego powstałe w efekcie podróży na Wschód.</p> <p>Interpretuje eliptyczne</p>	<p>Funkcje, cechy stylu artystycznego.</p>	<p>Określa cechy stylu, objaśnia, dzięki czemu (wykorzystanie środków językowych i treści) zostały one przedstawione.</p> <p>Dostrzega związek języka z wartościami, rozumie, że język podlega wartościowaniu (np. język jasny, prosty, zrozumiały, obrazowy, piękny).</p> <p>Wskazuje zastosowane w utworze środki wyrazu artystycznego i ich funkcje (poznane wcześniej, a ponadto: oksymorony, synekdochy, hiperbole, elipsy, paralelizmy).</p> <p>Wyszukuje wyznaczniki poetyki danego utworu (z zakresu podstaw wersyfikacji, kompozycji, genologii) i określa ich funkcje.</p>	<p>Kształcenie umiejętności odczytywania sensu całego tekstu, pogłębianie świadomości językowej.</p> <p>Stosowanie w analizie dzieła literackiego, w sposób sfunkcjonalizowany, podstawowych pojęć z zakresu poetyki.</p> <p>Konfrontacja tekstu literackiego z innymi tekstami kultury, np. plastycznymi, teatralnymi, filmowymi.</p> <p>Rozpoznawanie konwencji romantycznych i poromantycznych; – uruchamianie wiedzy o środkach artystycznego</p>
--------------------	--	---	---	--	---

	<p>„Hymn” („<i>Smutno mi, Boże</i>”)</p> <p>Sposoby ujawnienia wewnętrznego dramatu bohatera. Kordian jako romantyczny poeta.</p> <p>„Kordian”</p> <p>Ukierunkowana samodzielna lektura aktu I: stan ducha Kordiana, młodzieńcze doświadczenia, alternatywne drogi życia. Przyczyny i efekty podróży Kordiana po Europie. Monolog na Mont Blanc: emocjonalność, romantyczna poza, hamletyzm, egoizm. Rozpoznanie celu w życiu — misja.</p> <p>Reprodukcja G. Friedricha „Wędrowiec”</p>	<p>metafory, wyjaśnienia nawiązania do mitologii i kultury starożytnej.</p> <p>Odczytuje znaki symboliczne i aluzje historyczne.</p> <p>Formułuje refleksje osobiste i uniwersalne na podstawie „Hymnu”</p> <p>Zna treść utworu.</p> <p>Redaguje notatkę w dowolnej formie na podstawie aktu I.</p> <p>Samodzielnie analizuje monolog liryczny sceny I.</p> <p>Wyjaśnia metaforyczne określenia.</p> <p>Dokonuje eksplikacji tekstu.</p> <p>Porównuje tekst literacki i obraz.</p>	<p>Funkcje, cechy stylu artystycznego.</p> <p>Cechy środków językowych stylu artystycznego (fonetyczne, leksyczne,</p>	<p>Wyszukuje w tekstach środki stylistyczne i określa ich rolę w utworze.</p> <p>Odnajduje środki tworzące wyrazistość językową i uzasadnia ich użycie.</p> <p>Rozpoznaje retoryczną organizację wypowiedzi – wskazuje zastosowane w niej sposoby osiągnięcia przejrzystości i sugestyjności.</p> <p>Ocenia własną kompetencję językową (poprawność gramatyczną i słownikową) oraz kompetencję komunikacyjną (stosowność i skuteczność wypowiedzenia się).</p> <p>Wykorzystuje tłumaczenie znaczenia leksycznego wyrazów jako środków przenikania w</p>	<p>wyrazu i określanie ich funkcji w czytanych dziełach literackich.</p> <p>Odczytywanie skomplikowanych tekstów, wnikliwy i refleksyjny ich odbiór w warstwie znaczeniowej i językowej.</p> <p>Inspirowanie w poszukiwaniach odpowiednich sposobów wyrażania się, kształcenie świadomości językowej i motywowanie do samodzielnych poszukiwań oraz samokształcenia.</p> <p>Środki językowe, stylistyczne</p>
--	---	--	--	--	---

	<p>Kordian na szczycie Alp a wędrowiec — podobieństwa w kreacji postaci. Misja Kordiana. Heroiczno-tragiczny wymiar postaci. Kordian — bohater? szaleniec? efekciarz?</p> <p>„Beniowski” — jako utwór o autorze.</p> <p>Sposoby kreowania głównego bohatera.</p>	<p>Nadaje tytuł obrazowi cytatem z monologu, uzasadnia wybór.</p> <p>Ocenia bohatera.</p> <p>Redaguje wypowiedź: „Droga Kordiana do samopoznania”</p> <p>Rzeczowo uczestniczy w dyskusji.</p> <p>Określa gatunkowe właściwości poematu dygresyjnego.</p> <p>Wie, co to jest ironia autorska, jej istota, typy, funkcja.</p> <p>Wyszukuje fragmenty utworu mówiące o odmienności J.Słowackiego i jego nowym programie poetyckim (odmiennym od mickiewiczowskiego).</p> <p>Praca twórcza</p> <p>1.Dokonaj oceny Kordiana w aspekcie moralnym,</p>	<p>słowotwórcze, morfologiczne).</p> <p>\,</p>	<p>warstwy znaczeniowe tekstu artystycznego.</p> <p>Analizuje sytuację komunikacji, wybiera aktualny temat, dobiera elementy językowe i treściowe.</p> <p>Wyraża swój stosunek do wydarzeń (postaci, ich postępowania) przy pomocy środków językowych stylu artystycznego.</p> <p>Rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych.</p> <p>Odróżnia słownictwo neutralne od emocjonalnego i wartościującego, oficjalne od swobodnego.</p> <p>Dostrzega związek języka z obrazem świata.</p> <p>Rozpoznaje w czytanych tekstach oraz wypowiedziach mówionych stylizację.</p> <p>Rozróżnia rodzaje stylizacji</p>	<p>i kompozycyjne , ich funkcje.</p> <p>Dostrzeganie w świecie konfliktów wartości (np. równości i wolności, sprawiedliwości i miłosierdzia) oraz zrozumienie źródeł tych konfliktów.</p> <p>Rozumienie czytanych tekstów na poziomie dosłownym, metaforycznym, symbolicznym</p>
--	--	--	---	--	--

3 godz.	<p>Zygmunt Krasiński</p> <p>Koncepcja poety i poezji w „<i>Nie — Boskiej komedii</i>”.</p> <p>Dramat wewnętrzny i tragizm poety.</p> <p>Konflikt dwóch stronnictw — dwóch światów. Polemika Pankracego z Henrykiem. Wędrowka Henryka przez obóz rewolucjonistów. Finał utworu, tytuł.</p>	<p>psychicznym i politycznym.</p> <p>2. Udowodnij, że „<i>Beniowski</i>” jest poematem dygresyjnym.</p> <p>Zna biografię Zygmunta Krasińskiego.</p> <p>Opowiada treść utworu, wie, że składa się z dwóch części: I- dramat rodzinny, II - dramat społeczny.</p> <p>Formuluje argumenty i kontrargumenty na podstawie tekstu.</p> <p>Opisuje obóz rewolucjonistów w konwencji reportażu.</p>	<p>Cechy środków językowych stylu artystycznego</p>	<p>(archaizację, dialektyzację, kolokwializację) i określa funkcje.</p> <p>Rozpoznaje i wskazuje wybrane cechy języka polskiego, które świadczą o jego przynależności do rodziny języków słowiańskich.</p> <p>Wskazuje związki między różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym i poznawczym);</p> <p>Rozpoznaje i charakteryzuje styl utworu, np. wiersza romantycznego.</p> <p>Dostrzega i komentuje estetyczne wartości utworu literackiego; - przeprowadza interpretację porównawczą utworów literackich.</p>	<p>Świadome wykorzystywanie w interpretacji wiedzy o różnych kontekstach, które mogą być uruchomione przez interpretowany tekst;</p> <p>Przedstawianie argumentów uzasadniających przyjęcie lub odrzucenie określonego systemu wartości.</p>
2 godz.	<p>Aleksander Fredro</p> <p>1. Właściwości stylistyczne komedii <i>Śluby panięskie</i>, czyli <i>magnetyzm serca</i>.</p> <p>Fredrowska definicja miłości, różne odcienie</p>	<p>Porównuje kreacje postaci.</p> <p>Wskazuje charakterystyczne cechy miłości sentymentalnej, romantycznej i fredrowskiej w formie monologów lub</p>	<p>Cechy środków językowych stylu artystycznego</p>	<p>Wyraża swój stosunek do wydarzeń (postaci, ich postępowaniu) przy pomocy środków językowych stylu artystycznego.</p> <p>Wykorzystuje tłumaczenie</p>	<p>Dyskutuje o konflikcie wartości, rozumie ich źródła i wskazuje sposoby ich przedstawiania w literaturze.</p>

2 godz.	<p>uczucia. Intryga, portrety bohaterów, komizm.</p> <p>Cyprian Kamil Norwid Norwidowska wizja poezji. <i>„Coś ty Atenom zrobił Sokratesie”</i> <i>„Fortepian Szopena”</i></p>	<p>dialogów.</p> <p>Tłumaczy pojęcia: komedia charakterów, intryga, komizm, magnetyzm serc(mesmeryzm).</p> <p>Charakteryzuje bohaterów i ocenia ich.</p> <p>Zna biografię poety.</p> <p>Analizuje kompozycję utworu w kontekście treści.</p> <p>Wskazuje cechy poetyki C.K.Norwida.</p> <p>Analizuje refleksje poety nad kulturą, historią, literaturą epoki romantycznej.</p>		<p>znaczenia leksykalnego wyrazów jako środków przenikania w warstwy znaczeniowe tekstu artystycznego.</p> <p>Rozumie znaczenie pozytywnych cech osób w celu podtrzymania kontaktu komunikacji językowej;</p> <p>Określa cechy stylu, objaśnia, dzięki czemu (wykorzystanie środków językowych i treści) zostały one przedstawione.</p> <p>Sytuuje polszczyznę na tle innych języków używanych w Europie;</p>	<p>Pokazywanie sposobów budowania więzi międzykulturowych przez propagowanie postaw tolerancji i otwarcia na spotkanie z innym.</p>
1 godz.	<p>Rozdział III</p> <p>Ukraińska szkoła poetów. Bajronowska rozpacz i pesymizm w powieści poetyckiej Antoniego Malczewskiego <i>„Maria”</i> <i>„I pusto — smutno — tęskno —</i></p>	<p>Mówi o nastroju w utworze i atmosferze bezbrzeżnego smutku i rozpacz.</p> <p>Opowiada o motywie Kozaka</p>	<p>Styl literatury pięknej jako specyficzny funkcjonalny styl.</p>	<p>Rozpoznaje i wskazuje wybrane cechy języka polskiego, które świadczą o jego przynależności do rodziny języków słowiańskich.</p> <p>Wskazuje charakterystyczne cechy</p>	<p>Stosowanie słownictwa z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie rozwijającym i koncentrującym się przede wszystkim wokół tematów: Polska, Ukraina, Europa, świat. – współczesność i</p>

<p>2 godz.</p>	<p><i>w bujnej Ukrainie</i></p> <p>Reprodukcje: Leon Wyczółkowski „Kurhan na Ukrainie” Józef Chełmoński „Kozak na koniu”</p> <p>Rozdział IV</p> <p>Romantyczni poeci krajowi.</p> <p>Poezja o tematyce narodowej i społecznej</p> <p>Wincenty Pol „Pieśń o ziemi naszej”</p> <p>Teofil Lenartowicz „Złoty kubek”</p> <p>Kornel Ujejski „Maraton”</p>	<p>jako wolnego syna stepów.</p> <p>Na podstawie reprodukcji opisuje pejzaże ukraińskie i postać Kozaka na koniu jako wolnego mieszkańca ukraińskiego stepu.</p> <p>Zna utwór na pamięć.</p> <p>Wyróżnia w wierszu jego melodyjność, ukazuje patriotyzm i przywiązanie do ojczyzny.</p> <p>Podkreśla znaczenie liryki wiejskiej.</p> <p>Analizuje treść wiersza, wyszukuje motywy pieśni ludowej.</p> <p>Analizuje treść wiersza pod względem treści i budowy.</p> <p>Wyszukuje fragmenty, które</p>	<p>Styl literatury pięknej i jego znaczenie.</p>	<p>stylu danego tekstu, rozpoznaje zastosowane w nim środki językowe i ich funkcje w tekście;</p> <p>Porównuje funkcjonowanie tych samych motywów w różnych utworach literackich; - odczytuje treści alegoryczne i symboliczne utworu.</p> <p>Wypowiada się na temat bogactwa środków artystycznych w poezji i funkcji ich obrazowania.</p> <p>Wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (np. słowa kluczowe, wyznaczniki kompozycji, środki artystyczne).</p> <p>Wskazuje zastosowane w utworze środki wyrazu artystycznego i ich funkcje (poznane wcześniej, a ponadto: oksymorony, synekdochy, hiperbole, elipsy, paralelizmy) oraz inne wyznaczniki poetyki danego utworu (z zakresu podstaw wersyfikacji, kompozycji, genologii) i określa ich funkcje.</p>	<p>przeszłość; kultura, cywilizacja, polityka).</p> <p>Konfrontuje tekst literacki z innymi tekstami kultury, np. plastycznymi, teatralnymi, filmowymi.</p> <p>Interpretowanie tekstu ze względu na jego funkcję poznawczą, poetycką, ekspresywną, impresyjną, a także perswazyjną.</p> <p>Pogłębianie refleksji o etycznej wartości użycia języka w zakresie analizy i interpretacji tekstów kultury.</p> <p>Doskonalenie umiejętności analizy, interpretacji i wartościowania tekstów (literatury i kultury).</p>
--------------------	---	---	---	---	---

	<p>POZYTYWIZM</p>	<p>mówią o głębokim patriotyzmie autora.</p> <p>Prace twórcze:</p> <p>1. Jak widziano w romantyzmie rolę poezji i poety?</p> <p>2. Dobro i zło w III cz. „Dziadów” Adama Mickiewicza.</p> <p>4. Ironia jako klucz do Norwidowskiej oceny rzeczy świata tego ...</p>	<p>Rodzaje prac.</p> <p>Słuchanie: słuchanie i rozumienie tekstów artystycznych (900–1000 słów, czas — 9–10 minut).</p> <p>Czytanie: czytanie i rozumienie (ciche i głośne) tekstów w stylu artystycznym.</p> <p>Mówienie: dialog (wymiana zdań), zawierający repliki z opisami artystycznymi przyrody, miejscowości, wyglądu zewnętrznego, sytuacji.</p> <p>Pismo: twórcze streszczenie tekstu w stylu artystycznym z zakończeniem (wyrażenie swego stosunku do przedstawionych wydarzeń, bohaterów, ich postępowanie).</p>		
--	--------------------------	--	---	--	--

<p>3 godz.</p>	<p>Rozdział V</p> <p>Wartości i postawy w programie polskiego pozytywizmu.</p> <p>Składniki nowego światopoglądu.</p> <p>Wiek pary i elektryczności - wynalazki jako przejaw zmian cywilizacyjnych. Rozwój nauk filozoficznych i społecznych. Warunki kształtowania się programu polskiego pozytywizmu - rola Szkoły Głównej. Młodzi pozytywiści. Hasła programowe. Wzorce osobowe w polskiej rzeczywistości powstaniowej.</p> <p>Publicystyka o wyrażnie programowymi, pozytywistycznym charakterze</p> <p>Pozytywiści a romantycy.</p> <p>Atak „młodych”, zarzuty „starych” wobec pozytywistów i ich odpowiedź.</p>	<p>Charakteryzuje przemiany cywilizacyjne i społeczne, wykorzystuje wiadomości z historii.</p> <p>Analizuje definicje nowych kierunków i teorii.</p> <p>Określa pojęcia: scjentyzm, ewolucjonizm, organicyzm, agnostycyzm, utylitaryzm, empiryzm.</p> <p>Określa pojęcia: praca u podstaw, praca organiczna, tolerancja, liberalizm, demokratyzm, emancypacja.</p> <p>Porównuje światopogląd romantyczny i pozytywistyczny, tworząc pary cech</p>	<p>Styl publicystyczny sfera wykorzystania, funkcje, właściwości.</p> <p>Funkcje stylu publicystycznego.</p>	<p>Określa styl tekstu.</p> <p>Wymienia właściwości stylistyczne tekstu i potwierdza je przykładami z tekstu.</p> <p>Opisuje właściwości intonacyjne tekstu i wymienia środki intonacji.</p> <p>Wyraźnie czyta, przekazując zabarwienie tekstu za pomocą poprawnej intonacji;</p> <p>Wyróżnia właściwe dla stylu publicystycznego elementy słowotwórcze i uzasadnia ich wykorzystanie.</p> <p>Rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych (artykuł, felieton, reportaż).</p> <p>Wśród tekstów prasowych rozdziela wiadomość i komentarz; odczytuje zawarte w</p>	<p>Wskazanie czynników powodujących narodzenie się nowej epoki. Nowe prądy filozoficzne oraz warunki społeczne.</p> <p>Dyskusja na temat przeczytanych utworów, prezentacja swojego zdanie na ich temat, poszukiwanie argumentów dla jego obrony.</p> <p>Rozumie sens czytanych przez siebie tekstów, rozpoznaje różne ich gatunki publicystyczne i artystyczne;</p>
--------------------	---	--	--	---	--

<p>6 godz.</p>	<p>Program literacki polskiego pozytywizmu. Nowe gatunki: felieton, kronika, list z podróży. Język ezopowy. Postulat społecznej użyteczności, zwrot ku prozie. Nowe gatunki — felieton.</p> <p>Felietonistyka Prusa.</p> <p>B. Prus „Bez tytułu” (fragment kroniki)</p> <p>Rozdział VI</p> <p>Nowela pozytywistyczna</p> <p>Nowela właściwa, nowela - opowiadanie.</p> <p>Tematyka nowel: niedola dziecka wiejskiego i biedoty miejskiej, potrzeba scjentyzmu,</p>	<p>przeciwstawnych.</p> <p>Formułuje argumenty i kontrargumenty stron sporu.</p> <p>Określa swoje stanowisko wobec obowiązków artysty i jego dzieła.</p> <p>Przypomina pojęcia: felieton, kronika.</p> <p>Charakteryzuje postawy bohaterów felietonu.</p> <p>Analizuje tematykę, styl, język.</p> <p>Wykrywa cechy felietonu.</p> <p>Redaguje felieton.</p> <p>Przypomina treść nowel poznanych w poprzednich klasach.</p>	<p>Cechy środków językowych stylu publicystycznego (fonetyczne, leksyczne, słotwórcze, morfologiczne).</p>	<p>tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte.</p> <p>Rozpoznaje typ nadawcy i adresata tekstu.</p> <p>Wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu, rozpoznaje zastosowane w nim środki językowe i ich funkcje w tekście.</p> <p>Wyróżnia argumenty, kluczowe pojęcia i twierdzenia w tekście argumentacyjnym, dokonuje jego logicznego streszczenia.</p> <p>Rozróżnia w dialogu odpowiedzi właściwe i unikowe.</p> <p>Rozpoznaje w wypowiedzi ironię, objaśnia jej mechanizm i funkcję.</p> <p>Rozpoznaje pytania podchwytliwe i sugerujące odpowiedź.</p> <p>Zwraca uwagę na leksyczne środki językowe publicystycznego stylu, w tym środki o zabarwieniu emocjonalnym i określa ich użyteczność w tekście.</p> <p>Wymienia leksyczne środki</p>	<p>Poznaje świat różnych kręgów tradycji – polskiej, europejskiej, światowej.</p> <p>Rozwój polskiej publicystyki w epoce pozytywizmu; jej różnorodność tematyki i form nowoczesnego reportażu i felietonu- racjonalizm – rozum źródłem wiedzy o świecie. Naukowe poznanie świata.</p> <p>Dostrzeżenie w nowelach wartości ważnych dla kształtowania swojej postawy wobec świata.</p>
--------------------	--	--	---	---	---

<p>pracy u podstaw, nierówność społeczna, problem żydowski.</p> <p>Portrety bohaterów — kontrast, idealizacja. Heroizm powstańców, apoteoza czynu. Wizja przyszłości. Interpretacja tytułu.</p> <p>Eliza Orzeszkowa „Gloria victis”</p> <p>Antropomorfizacja nowel. Uniwersalność przesłań. Osiągnięcia w zakresie konstrukcji narracji.</p> <p>Maria Konopnicka „Mendel Gdański”</p> <p>Tematyka żydowska w literaturze. Psychologiczny portret Mendla. Stosunek Polaków do Żydów. Idea utworu. Literatura ponad narodowymi podziałami, przeciw ksenofobii.</p> <p>Bolesław Prus „Kamizelka”</p>	<p>Charakteryzuje bohatera wcielając się w jego rolę.</p> <p>Objaśnia funkcję dialogu (historią) a wiatrem (naturą).</p> <p>Odczytuje intencje autorki.</p> <p>Wskazuje wyróżniki stylu i języka (patos, emocjonalność, liryzm, nastrojowość, poetyckość).</p> <p>Analizuje sposób budowania portretu literackiego.</p> <p>Porównuje umysłowość i mentalność Mendla i zegarmistrza.</p> <p>Odnajduje elementy języka ezopowego w opisie powstania.</p>	<p>Zasady stylu publicystycznego.</p>	<p>wyrazistości języka (epitety, metafory, peryfrazy) wykorzystane przez autora.</p> <p>Wykonuje stylistyczną analizę tekstu publicystycznego na podstawie planu.</p> <p>Rozumie specyfikę dialogu publicznego i wybiera odpowiednie językowe postawy.</p> <p>Bierze udział w dyskusji i podtrzymuje kontakt komunikatywny, z szacunkiem odnosząc się do osobowości współrozmówcy i do jego opinii.</p> <p>Argumentuje swoje zdanie i uwzględnia zdanie partnera oraz jego argumenty;</p> <p>Wykorzystuje właściwe dla języka ustnego w stylu publicystycznym środki wyrazistości (fonetyczne, słowotwórcze i leksyczne).</p> <p>Przedstawia treść w formie szkicu portretowego przy odpowiedniej kompozycji.</p>	<p>Inspirowanie refleksji o szczególnie istotnych problemach świata, człowieka, cywilizacji, kultury;</p> <p>Przyroda i sztuka jako źródło przeżyć i możliwości ucieczki od świata.</p> <p>Pogłębienie wiadomości o kwestii żydowskiej w Polsce pod koniec XIX i na początku XX wieku dostrzeżenie złożoności stosunków polsko-żydowskich, poznanie pojęć ważnych dla zrozumienia religii i kultury Żydów.</p> <p>Ustosunkowanie się do</p>
---	---	--	--	---

	<p>Klasyczna konstrukcja noweli — „teoria sokoła”.</p> <p>Obraz uczucia małżonków — kłamstwo w imię miłości, oszukiwanie chorego.</p> <p>Henryk Sienkiewicz „Szkice węglem”</p> <p>Negatywne zjawiska w życiu społecznym. Tragiczne losy rodziny. Pesymizm, czarny obraz rzeczywistości. Indywidualizacja postaci. Tragizm i komizm. Odmiana opowiadania: luźna kompozycja, dygresja i epizody.</p>	<p>Charakteryzuje bohaterów w świetle wypowiedzi.</p> <p>Wykrywa elementy stylizacji.</p> <p>Samodzielnie interpretuje finał i tytuł.</p> <p>Stawia hipotezę dotyczącą miejsca akcji.</p> <p>Uczestniczy w dyskusji: Czy kłamstwo może być wartością?</p> <p>Broni swego stanowiska, rzeczowo argumentuje.</p> <p>Analizuje narrację, dostrzegając liryzm, humor.</p> <p>Streszcza główny wątek.</p> <p>Interpretuje losy postaci w kontekście historycznym utworu.</p> <p>Wykrywa różne sposoby</p>	<p>Rodzaje prac. Słuchanie: słuchanie i rozumienie tekstów stylu publicystycznego (objętość tekstu 800–900 słów, czas — 8–9 minut).</p> <p>Czytanie: głośne czytanie i rozumienie tekstów w stylu publicystycznym</p> <p>Mówienie:</p>	<p>Doskonali pracę: redaguje i poprawia własny tekst pod względem stylistycznym.</p> <p>Twórczo wykorzystuje wypowiedzi krytycznoliterackie i teoretycznoliterackie (np. recenzja, szkic, artykuł, esej).</p> <p>Analizując teksty dawne, dostrzega różnice językowe (fonetyczne, leksykalne) wynikające ze zmian historycznych;</p> <p>Wyróżnia argumenty, kluczowe pojęcia i twierdzenia w tekście argumentacyjnym, dokonuje jego logicznego streszczenia;</p> <p>Wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu, rozpoznaje zastosowane w nim środki językowe i ich funkcje w tekście.</p> <p>Rozróżnia w dialogu odpowiedzi właściwe i unikowe.</p>	<p>sytuacji problemowej w utworze, wskazanie przesłań moralnych.</p> <p>Formowanie kultury osobistej gotowej do podejmowania inicjatyw w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji.</p> <p>Wykorzystania wiedzy do identyfikowania i rozwiązywania problemów, a także formułowania wniosków dotyczących problemów społecznych.</p> <p>Inspirowanie refleksji o szczególnie istotnych problemach świata, człowieka, cywilizacji, kultury,</p>
--	---	--	--	---	--

4 godz.	<p>Rozdział VII</p> <p>Pozytywizm — epoka powieści</p> <p>Eliza Orzeszkowa</p> <p>„<i>Nad Niemnem</i>”</p> <p>Czas i przestrzeń w powieści. Charakterystyka mieszkańców dworu i zaścianka. Pozytywistyczny etos pracy. Wymiar patriotyczny, społeczny i obyczajowy powieści. Dwa plany czasowe. Dwór i zaścianek. Praca - miernikiem wartości człowieka. Nauka przeszłości - funkcja dwóch mogił. Konflikty rodzinne (mąż - żona, rodzice - dzieci). Realizm powieści.</p>	<p>indywidualizacji postaci</p> <p>Prace twórcze 1. W jaki sposób pisarze pozytywistyczni wołają o walkę z nędzą i nieszczęściem? 2. Problem żydowski i równouprawnienie mniejszości narodowej.</p> <p>Wykrywa związki między powieścią E. Orzeszkowej a epopeją A. Mickiewicza.</p> <p>Komentuje anachronizm wizji świata.</p> <p>Analizuje opisy dwóch mogił (symbolika, rola natury).</p> <p>Pracuje z tekstem, wykrywając racje bohaterów i analizując ich językowe portrety.</p> <p>Rozpoznaje sposoby mówienia o powstaniu</p>	<p>Dialog publiczny o charakterze dyskusyjnym. Ustna recenzja na temat dzieła sztuki.</p> <p>Pismo: wypracowanie na społeczno-etyczny temat o charakterze szkicu portretowego.</p> <p>Styl naukowy: sfera użycia, funkcje, właściwości stylu.</p>	<p>Rozumie treść i sens tekstu, wyróżnia pozajęzykowe środki tworzące styl tekstu naukowego.</p> <p>Nazywa cechy stylistyczne tekstu.</p> <p>Znajduje właściwe dla danego stylu leksyczne, słowotwórcze i morfologiczne właściwości i uzasadnia ich użycie.</p> <p>Czyta i rozumie treść i sens tekstu w stylu naukowym.</p> <p>Określa właściwości danego stylu.</p> <p>Wyróżnia charakterystyczne dla stylu naukowego środki oraz określa ich semantyczno-stylistyczną funkcję.</p>	<p>Budowanie poczucia wartości i tworzenie systemu wartości, kształcenie potrzeby dążenia do własnego rozwoju osobowego.</p> <p>Dostrzeganie w tekstach wartości narodowych i uniwersalnych.</p> <p>Dostrzeganie związku między obyczajowością i poczuciem moralności społeczeństwa a przywiązaniem do własnych tradycji kulturowych.</p>
------------	--	--	---	--	---

5 godz.	<p>Film „<i>Nad Niemnem</i>” w reż. Z. Kuźmińskiego</p> <p>Powieść a film.</p> <p>Henryk Sienkiewicz</p> <p>„<i>Potop</i>”</p> <p>Powieść historyczna. Motyw romansu i przygody w powieści.</p> <p>„<i>Potop</i>” jako dzieło synkretyczne.</p> <p>Geneza i tendencja utworu.</p> <p>Postawa różnych warstw społeczeństwa wobec najazdu szwedzkiego a układ zdarzeń. Ocena przyczyn klęski Rzeczypospolitej. Rekonstrukcja historii czy optymistyczny narodowy mit? Ocena sarmatyzmu. Sposoby kreowania bohaterów. Andrzej Kmicic jako wzór</p>	<p>(przemilczenia, aluzje, peryfrazy).</p> <p>Wykrywa tezy autorki, dowodzi je odwołując się do tekstu.</p> <p>Wyraża swoją opinię o adaptacji filmowej.</p> <p>Pracuje z tekstem w grupach w celu scharakteryzowania bohatera zbiorowego.</p> <p>Korzysta z literatury fachowej badając Sienkiewiczowską wizję historii.</p> <p>Wskazuje pozytywne i negatywne aspekty sarmatyzmu.</p> <p>Porównuje postaci Kmicica, Soplicy, wskazując cechy wspólne i różne.</p>	<p>Właściwości językowych środków stylu naukowego (fonetyczne, leksyczne, słotwórcze, morfologiczne).</p>	<p>Wybiera styl wypowiedzi zgodnie z zadaniem komunikatywnym.</p> <p>Buduje analizę stylistyczną tekstu na podstawie planu.</p> <p>Argumentuje celowość użycia wykorzystanych środków językowych: słotwórczych, morfologicznych i leksycznych.</p> <p>Orientuje się w sytuacji komunikacyjnej, odpowiednio wybiera styl.</p> <p>Wykorzystuje pytanie, jako przedstawienie problemu i jako środek przejścia od jednego mikrotematu do następnego.</p> <p>Uzasadnia swoje zdanie dostatecznymi argumentami.</p> <p>Bierze pod uwagę reguły prowadzenia rozmowy z uwzględnieniem etykiety komunikacyjnej przy prowadzeniu</p>	<p>Kształtowanie postawy uczciwości, wiarygodności, odpowiedzialności, wytrwałości, szacunku do pracy i wobec innych</p> <p>Kształtowanie postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, i innych narodów, tolerancji i szacunku dla innych ludzi.</p> <p>Analiza przyczyn emocjonalnej recepcji powieści Henryka Sienkiewicza. Poznanie Sienkiewiczowskiej wizji historii i dostrzeganie jej w powieści (mitologizacja przeszłości Polski).</p> <p>Przekazywanie informacji o człowieku i historii, przedstawienie wzorów godnych do naśladowania,</p>
------------	--	---	--	---	---

<p>osobowy Polaka. Onufry Zagłoba jako synteza cech polskiej szlachty. Wpływy schematów literackich na kształt postaci. Problemy związane z adaptacją powieści historycznych.</p> <p>Filmowe wersje powieści historycznych Henryka Sienkiewicza „Potop” „Ogniem i mieczem” W reż. J. Hoffmana</p> <p>Historia Polski w obrazach. Tendencje „ku pokrzepieniu serc” w malarstwie J. Matejki.</p> <p>Reprodukcja: Jan Matejko „Stańczyk”</p> <p>Nawiązanie do europejskiego</p>	<p>Wyraża swój sąd na temat filmów.</p> <p>Ocenia adaptację filmową - udaną, nieudaną.</p> <p>Posługuje się pojęciami dotyczącymi filmu.</p> <p>Dostrzega korespondencję sztuk.</p> <p>Wyróżnia podobieństwa literackiej, malarskiej, filmowej wizji.</p> <p>Analizuje obraz, uwzględniając technikę malarską, kompozycję, gamę barw, rolę światła.</p> <p>Bada ideę i funkcję obrazów.</p>	<p>Właściwości stylu naukowego.</p>	<p>rozmowy na tematy naukowe.</p> <p>Oracowuje informację i czyta, wyróżnia zasadniczą informację, tworzy bloki znaczeniowe, układa je w odpowiednim porządku.</p> <p>Notuje zasadniczą informację, posługując się pismem pośpiesznym.</p> <p>Orientuje się w granicach tematu.</p> <p>Określa funkcję początku i zakończenia, wybiera je, uzupełnia je odpowiednią treścią.</p> <p>Rozwija treść zasadniczej części, rozwija zasadnicze pojęcia tematu, wykłada problemy, które są przedstawione w opracowywanych materiałach źródłowych.</p> <p>Wyraża własny stosunek do problemów przedstawionych przez autorów.</p>	<p>pokrzepienia serc. Dostrzeganie w tekstach wartości narodowych i uniwersalnych.</p> <p>Szacunek dla tradycji kultury, potrafi samodzielnie ocenić jej dorobek.</p> <p>Pogłębione poznanie specyfiki dzieł różnych sztuk: utworu literackiego, obrazu, filmu.</p> <p>Porównanie adaptacji filmowej z utworem literackim dośkonale umiejętności pisania recenzji filmowej</p>
---	--	--	--	--

<p>1 godz.</p>	<p>pozytywizmu.</p> <p>Honoriusz Balzak „Ojciec Goriot” — motyw walki dobra i zła w świecie człowieka.</p> <p>Studium osobowości. Dramat ojca. Goriot - sprawcą i ofiarą swych czynów. Wartości etyczne i moralne a kult pieniądza i awansu społecznego.</p> <p>Miejsce utworu w cyklu „Komedia ludzka”</p> <p>Postulat realizmu- nowa próba opisanie świata. Powieść - zwierciadłem, nowela - ułamkiem zwierciadła. Wymagania wobec powieści społeczno-obyczajowej.</p>	<p>Zna biografię pisarza.</p> <p>Charakteryzuje bohaterów.</p> <p>Objaśnia uniwersalność postaci i ich losów.</p> <p>Analizuje sytuację między ojcem i córkami w kategoriach walki między dobrem i złem, młodością i starością.</p> <p>Dyskutuje na temat różnych aspektów kariery w XIX wieku i dziś.</p> <p>Samodzielnie rozwija pisemne zagadnienie: Iluzja i deziluzja w życiu bohaterów H. Balzaka.</p> <p>Analizuje narrację w fragmencie opisowym.</p> <p>Objaśnia cechy powieści realistycznej.</p>	<p>Zasadnicze normy stylu naukowego.</p>	<p>Dotrzymuje się stylistycznej spójności w tekście referatu.</p> <p>Analizuje treść i kompozycję referatu: znajduje odchylenia w kompozycji, uzasadnia ich użyteczność lub nieużyteczność, określa rodzaj i funkcje początku i zakończenia, ich potrzebę czy też nie, wyróżnia treści niepotrzebne, które nie są podporządkowane celom komunikatywnym lub znajduje treści niedostateczne.</p> <p>Znajduje stylistyczne, morfologiczne i leksyczne pomyłki, określa ich rodzaj, dobiera konieczne warianty synonimiczne.</p> <p>Buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności; stosuje w</p>	<p>Dbanie o własny rozwój duchowy, społeczny, intelektualny; akceptowanie idei patriotycznych i demokratycznych.</p> <p>Pokazanie kultury jako wielowymiarowego, różnorodnego obszaru, w którym teksty wchodzą ze sobą w dialog, ujawniając znaczenia wynikające z intertekstualnych zderzeń.</p> <p>Refleksje związane z odbiorem i rozumieniem różnych tekstów kultury (dzieło literackie, obraz, film, spektakl teatralny, dzieło architektoniczne i muzyczne).</p> <p>Język jako narzędzie komunikacji, który również przekazuje obraz świata zawarty w tekście</p>
<p>2</p>	<p>Bolesław Prus</p>				

6 godz.	<p>„<i>Germinal</i>” (fragmenty)</p> <p>Problematyka proletariacka w utworze. Cechy naturalizmu jako prądu literackiego.</p> <p>Charakterystyka środowiska proletariackiego i burżuazji. Strajk jako symboliczna wizja lepszej przyszłości, którą trzeba stworzyć drogą rewolucji proletariackiej.</p> <p>Bolesław Prus „<i>Lalka</i>”</p> <p>Nowatorska struktura utworu. Obraz struktury ówczesnego społeczeństwa, sytuacji i przemian warstw społecznych. Wielka powieść o miłości. Portret Izabeli: cechy indywidualne i typowe dla arystokratki. Portret Wokulskiego: biografia, analiza złożonej osobowości, rola miłości, blaski i cienie kariery.</p>	<p>stworzonej przez siebie postaci.</p> <p>Wymienia wyznaczniki prądu naturalistycznego.</p> <p>Rozpoznaje elementy naturalizmu w czytanych tekstach.</p> <p>Tłumaczy tytuł utworu.</p> <p>Wyróżnia wątki powieści.</p> <p>Indywidualnie pracuje z tekstem (fragmenty).</p> <p>Pracuje w grupie, charakteryzuje wskazaną postać.</p> <p>Syntezuje wiadomości w celu zrekonstruowania wizerunku grupy społecznej.</p> <p>Interpretuje zakończenia powieści.</p>	<p>Rodzaje prac.</p> <p>Słuchanie: słuchanie i rozumienie tekstów naukowego stylu (objętość tekstu 800–900 słów, czas słuchania 8–9 minut).</p> <p>Czytanie: czytanie i rozumienie tekstu w stylu naukowym.</p> <p>Mówienie: ustna analiza stylistyczna</p>	<p>Korzysta ze słowników i leksykonów, w tym słowników etymologicznych i symboli.</p> <p>Analizuje i definiuje (w razie potrzeby z pomocą słowników) znaczenie słów.</p> <p>Rozpoznaje retoryczną organizację wypowiedzi – wskazuje zastosowane w niej sposoby osiągania przejrzystości i sugestywności.</p> <p>Tworzy samodzielnie teksty stosując styl naukowy, korzysta z odpowiedniego słownictwa, terminów naukowych.</p>	<p>Pogłębianie refleksji o etycznej wartości użycia języka w zakresie analizy i interpretacji tekstów kultury.</p> <p>Uświadamianie przez rozmowę i dyskusję istnienia różnorodnych tendencji we współczesnej kulturze oraz pomoc w ich hierarchizowaniu.</p> <p>Kształcenie postawy aktywnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa.</p> <p>Szacunek dla tradycji kultury, potrafi samodzielnie ocenić jej dorobek.</p>
------------	---	--	---	--	---

<p>Trzy pokolenia idealistów. Obraz środowisk społecznych, ich reprezentanci. Cechy powieści realistycznej. Rzecki jako humorysta, gawędziarz, krytyczny obserwator, filozof. Ocena postaci. Wizerunek Żydów w powieści.</p> <p>Reprodukcja: A. Gierymski „Żydówka z cytrynami”</p>	<p>Formułuje pytania, na które B. Prus próbował odpowiedzieć.</p> <p>Przygotowuje i przeprowadza konkurs klasowy: „I kto to mówi?”</p> <p>Na podstawie reprodukcji ukazuje obraz środowiska społecznego i objaśnia realia życia codziennego klasy robotniczej.</p> <p>Prace twórcze 1. Na przykładzie jednej wybranej pierwszoplanowej postaci w „Lalce” B. Prusa omów sposoby charakteryzowania bohatera w powieści realistycznej.</p> <p>2. Udowodnij, że E. Orzeszkowa w „Nad Niemnem” ukazuje charaktery ludzi w różnym wieku, różnego pochodzenia i stanu majątkowego.</p> <p>3..Dlaczego powieści</p>	<p>fragmentów tekstu w stylu naukowym.</p> <p>Dialog-przekonywanie na temat kultury języka i stylistyki.</p> <p>Pismo: budowa tez oraz konspektów tekstu naukowego.</p> <p>Urzędowo-kancelaryjny styl: sfera użytkowania, funkcje, cechy stylu.</p> <p>Właściwości środków językowych urzędowo-kancelaryjnego stylu (fonetyczne, słowotwórcze, leksyczne, morfologiczne).</p>	<p>Dostrzeganie związku między obyczajowością i poczuciem moralności społeczeństwa a przywiązaniem do własnych tradycji kulturowych.</p> <p>Rozumieniem różnych tekstów kultury (dzieło literackie, obraz).</p> <p>Kształtowanie postawy uczciwości, wiarygodności, odpowiedzialności, wytrwałości, szacunku wobec innych.</p> <p>Poznawanie różnych faktów historycznych i kulturowych, niezbędnych dla zrozumienia tekstu literackiego oraz odczytania jego sensu;</p>	<p>Orientuje się w warunkach komunikacji językowej, prawidłowo wybiera styl i warunki komunikacji, dobiera elementy etykiety językowej.</p> <p>Grzecznie proponuje, namawia, wykorzystuje zamiast form kategoriycznych mniej kategoriyczną prośbę.</p> <p>Umiejętnie wykorzystuje środki językowe urzędowo-kancelaryjnego stylu, jednoznacznie i dokładnie wyraża swoje myśli.</p> <p>Znajduje w zdaniu lub w tekście pomyłki w normach urzędowo-kancelaryjnego stylu, określa rodzaj pomyłki, usuwa ją,</p>	
---	---	--	--	--	--

2 godz.	<p>Rozdział VIII</p> <p>Poezja czasów niepoetyckich</p> <p>Programowy utwór „niepoetyckiej epoki”.</p> <p>Liryka miłosna A. Asnyka.</p> <p>Adam Asnyk „Sonet XIII”, „Do młodych” „Ach jak mi smutno”</p> <p>Wiecznie żywa przeszłość. Inspirująca rola tradycji. Rola wybitnych jednostek. Dorobek narodowy - wysiłek wielu pokoleń. Poglądy, wzory i postawy pozytywistyczne w poezji. Stosunek do romantyzmu.</p>	<p>H. Sienkiewicza stały się czytelnym bestsellerem? (Przeanalizuj „Potop”).</p> <p>4. Jakie wnioski na temat przebiegu historii - pesymistyczne czy optymistyczne- zawiera powieść B. Prusa o władcy Egiptu?</p> <p>Formułuje tezy w formie równoważników zdań bogatych treściowo.</p> <p>Wskazuje cechy poetyki, zwłaszcza dyskursywność, kolokwialność.</p> <p>Samodzielnie analizuje wiersz.</p> <p>Redaguje wypowiedź interpretacyjną i porównawczą („Do młodych” a „Oda do młodości”).</p> <p>Wyszukuje fragmenty, które mówią o nastrojach</p>	<p>Zasadnicze normy urzędowo-kancelaryjnego stylu.</p>	<p>uzasadnia swoje działanie;</p> <p>Transformuje teksty w innych stylach na tekst urzędowo-kancelaryjny, maksymalnie zachowując treść.</p> <p>Buduje tekst w stylu urzędowo-kancelaryjnym w formie sprawozdanie o wykonanej pracy.</p> <p>Doskonali tekst, usuwa stylistyczne pomyłki;</p> <p>Buduje tekst adnotacji o charakterze informacyjnym, zachowując standard formy kompozycyjnej.</p> <p>Wykorzystuje językowe schematy, zachowując styl.</p> <p>Układa i odpowiednio zapisuje bibliografię na zadany temat.</p>	<p>Pogłębianie refleksji o etycznej wartości użycia języka w zakresie analizy i interpretacji tekstów kultury.</p> <p>Stosowanie w analizie dzieła literackiego, w sposób sfunkcjonalizowany, podstawowych pojęć z zakresu poetyki.</p> <p>Tworzenie przedmiotowych baz danych zawierających informacje zdobywane w toku nauki.</p> <p>Sporządzanie opisów bibliograficznych, artykułów, zapisów elektronicznych, bibliografii wybranego tematu.</p>
------------	--	--	---	---	--

<p>2 godz.</p>	<p>Względność wszelkiej idei, przemijanie jako nieodwracalny proces.</p> <p>Maria Konopnicka</p> <p>„W Weronie” „Kubek”</p> <p>Nawiązanie do tradycji romantycznej. Temat szekspirowski. Przykład liryki intymnej. Historia kubka, który ma magiczną moc.</p>	<p>dekadenckich.</p> <p>Określa wydźwięk wiersza i popiera swoją wypowiedź cytataми z utworu.</p> <p>Przypomina poznane utwory liryczne poetki.</p> <p>Porównuje dwa ujęcia legendy miłości Romea i Julii.</p> <p>Wyszukuje różne teksty kultury inspirowane historią kochanków.</p> <p>Opowiada treść wiersza o nieszczęśliwej miłości.</p> <p>Określa funkcję zwyczajnego przedmiotu, który przypomina najpiękniejsze chwile życia dwojga kiedyś kochających się ludzi</p>	<p>Rodzaje prac</p> <p>Czytanie: czytanie i rozumienie tekstów urzędowo-kancelaryjnych (prawo o językach, dokumenty o rozwoju systemu oświaty w kraju, sprawozdania).</p> <p>Mówienie: Dialog — urzędowa rozmowa.</p> <p>Pismo: Przepisywanie z elementami redagowania i stylistycznych poprawek.</p> <p>Twórcze streszczenie (transformacja na urzędowo-kancelaryjny styl) tekstów różnego stylu. Sprawozdanie o wykonanej</p>		<p>Rozumienie czytanych tekstów na poziomie dosłownym, metaforycznym, symbolicznym.</p> <p>Język jako narzędzie komunikacji, który również przekazuje obraz świata zawarty w tekście literackim, wypowiedziach i tekstach uczniowskich, świadome kształtowanie przez niego własnego życia, rozumienie otaczającej rzeczywistości, umiejętność podejmowania dialogu z innymi.</p>
--------------------	--	--	---	--	--

			pracy. Adnotacje o charakterze informacyjnym. Bibliografia.		
--	--	--	---	--	--

Literatura dla opanowania pamięciowego

Adam Mickiewicz — „*Oda do młodości*”, *jeden sonet do wyboru*
 Juliusz Słowacki — „*Testament mój*”
 Wincenty Pol — „*Pieśń o ziemi naszej*” (*fragment*)
 Adam Asnyk — „*Do młodych*”
 Maria Konopnicka — „*Kubek*”
 Do wyboru o większym rozmiarze prozatorski utwór.

Literatura uzupełniająca (utwory przeznaczone dla samodzielnego czytania przez uczniów)

Adam Mickiewicz — „*Ballady i romanse*” (*wybrane*), „*Dziady*”, „*Sonety krymskie*” (*wybrane*), „*Pan Tadeusz*”,
 Juliusz Słowacki — „*Liryki*” („*Testament mój*”, „*Rozłączenie*”, „*Hymn*”, „*Grób Agamemnona*”, „*Kordian*”, „*Beniowski*”,
 Zygmunt Krasiński — „*Nie - Boska komedia*”,
 Aleksander Fredro — „*Śluby panieńskie*”
 Cyprian Kamil Norwid — „*Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie*”, „*Fortepian Szopena*”,
 Antoni Malczewski — „*Maria*” (*fragmenty*)
 Wincenty Pol — „*Pieśń o ziemi naszej*”
 Teofil Lenartowicz — „*Złoty kubek*”
 Kornel Ujejski — „*Maraton*”
 Johann Wolfgang Goethe — „*Cierpienia młodego Wertera*”
 George Gordon Byron — „*Giaur*”

Honoriusz Balzak — „Ojciec Goriot”
Emil Zola — „Germinal” (fragmenty)
Eliza Orzeszkowa — „Gloria victis”, „Nad Niemnem”
Maria Konopnicka — „Mendel Gdański”, „Wiersze” („W Weronie”, „Kubek”)
Bolesław Prus — „Kamizelka”, „Faraon”, „Lalka”,
Henryk Sienkiewicz — „Szkice węglem”, „Potop”, „Ogniem i mieczem”,
Adam Asnyk — „Liryka” (Do młodych”, „Sonet XIII”, „Ach, jak mi smutno

Materiał dydaktyczny (reprodukcje, filmy)

Reprodukcje:

Walenty Wańkowicz — „Portret Adama Mickiewicza na Judahu skale”
Maciej Gaszyński — „Słowacki na piramidach”
Gaspar David Friedrich — „Wędrowiec”
Leon Wyczółkowski — „Kurhan na Ukrainie”
Józef Chełmoński — „Kozak na koniu”
Jan Matejko — „Stańczyk”
Aleksander Gierymski — „Żydówka z cytrynami”

Filmy:

„Pan Tadeusz” — reż. A. Wajda
„Nad Niemnem” — reż. Z. Kuźmiński
„Potop”, „Ogniem i mieczem” — reż. J. Hoffman
„Faraon” — reż. J. Kawalerowicz

XI KLASA

Integracja kształcenia literacko-kulturowego i językowego

(2 godziny tygodniowo — 70 godzin w ciągu roku, czas rezerwowy — 4 godziny)

Ilość godz.	Treści kształcenia literacko- kulturowego	Cele operacyjne z zakresu kształcenia literacko- kulturowego	Treści kształcenia językowego	Cele operacyjne z zakresu kształcenia językowego	Realizowanie treści ścieżek edukacyjnych
1godz.	<p>Wstęp Wpływ atmosfery Młodej Europy na powstanie epoki Młodej Polski. Ramy czasowe. Poczucie cywilizacji i kultury. Filozoficzne źródła — poglądy A. Schopenhauera, F.W. Nietzschego, H. Bergsona.</p> <p>Podstawy życiowe dekadentyzmu, bunt modernistyczny, indywidualizm.</p> <p>EPOKA MŁODEJ POLSKI</p>	<p>Analizuje związki między światopoglądem romantycznym i modernistycznym.</p> <p>Zna pojęcia: modernizm, neoromantyzm, schopenhaueryzm, bergsonizm, nietzscheanizm</p>	<p>Stylistyka i kultura języka Główne elementy języka Stylistyka praktyczna.</p>	<p>Rozróżnia główne elementy języka, określa ich rolę w ustnej i pisemnej komunikacji;</p> <p>Wykorzystuje odpowiednio elementy języka w komunikacji ustnej i pisemnej.</p> <p>Komunikuje się w języku polskim, zarówno w mowie, jak i w piśmie</p> <p>Rozróżnia style języka oraz ich funkcje.</p> <p>Rozumie związek stylistyki i kultury języka.</p>	<p>Zdobywanie dojrzałości intelektualnej przejawiającej się w świadomym korzystaniu z wiedzy o literaturze i kulturze w interpretacji dzieł literackich i w odbiorze tekstów kultury ich stylistyka i kultura języka.</p> <p>Usystematyzowanie wiedzy o początkach epoki przełomu XIX i XX wieku. pozwalającej zrozumieć rzeczywistość historyczną, społeczną i artystyczną „pięknych czasów”. Rola języka w komunikacji ludzi.</p>
3.godz.	<p>Rozdział I Młodopolskie manifesty.</p>	<p>Odczytuje główne tezy w poszczególnych manifestach.</p>			

<p>Apologia sztuki, konflikt między artystą a filistrem. Odrodzenie tendencji romantycznych.</p> <p>A. Górski „Młoda Polska” S. Przybyszewski „Confiteor”</p> <p>Program sztuki symbolicznej. Symbol a alegoria. Spór o sztukę „narodową” w czasach bankructw i idei przewrotu wartości. Od życia społecznego i utilitaryzmu ku życiu duszy jednostki i estetyzmowi. Postulat nieograniczonej wolności artysty „sztuki dla sztuki”.</p> <p>Impresjonizm, symbolizm, ekspresjonizm w sztuce i w malarstwie.</p> <p><i>Reprodukcje obrazów:</i> W. Podkowiński „W ogrodzie” J. Malczewski „Melancholia”, A. Hutnikiewicz „Główne motywy i wątki</p>	<p>Wybiera najważniejsze myśli i je interpretuje.</p> <p>Wyszukuje filozoficzne inspiracje poglądów S. Przybyszewskiego.</p> <p>Analizuje słownictwo, stylistykę manifestu, wykrywa elementy stylizacji biblijnej.</p> <p>Analizuje wybrane teksty kultury masowej.</p> <p>Redaguje rozprawkę dotyczącą funkcji sztuki dawniej i dziś.</p> <p>Dyskutuje na temat zadań sztuki: autonomiczność i estetyzm czy społeczna użyteczność.</p> <p>Wyjaśnia pojęcia: symbolizm, sztuka dla sztuki.</p>	<p>Zasadnicze rodzaje językowych funkcji (słuchanie, czytanie, mówienie, pisanie); ich rola w formowaniu osobowości.</p>	<p>Czyta i słucha całych tekstów z uwzględnieniem ich specyfiki, wpisanej w nie sytuacji komunikacyjnej, prezentowanego stylu i języka wypowiedzi.</p> <p>Prezentuje własne przeżycia i przemyślenia w związku z poznawanym dziełem kultury, rozumie jego problematykę.</p> <p>Przeprowadza interpretację porównawczą tekstów kultury.</p> <p>Buduje komentarz wskazujący na wartość estetyczną interpretowanych tekstów.</p> <p>Poszerza zasób słownictwa specjalistycznego stosowanego w różnych wypowiedziach.</p> <p>Dyskutuje na temat zadań sztuki i jej roli w życiu człowieka.</p> <p>Rozróżnia rodzaje języka, określa ich rolę w formowaniu osobowości ucznia.</p>	<p>Prezentowanie zbiorów muzealnych na dyskach multimedialnych – Sztuka impresjonistów i postimpresjonistów.</p> <p>Jedność sztuki i nauki, więzi człowieka z przyrodą. Związek stylistyki i kultury języka.</p> <p>Analiza obrazu Jacka Malczewskiego w kontekście poznanych utworów.</p>
---	--	---	--	--

<p><i>sztuki modernizmu”</i></p> <p>Impresjonizm, symbolizm, ekspresjonizm - nowe kierunki w sztukach plastycznych. Wybitni twórcy i ich dokonania. Wpływ sztuk pięknych na literaturę.</p> <p>Nowe zjawiska kultury artystycznej i literackiej.</p> <p>T. Żeleński (Boy) „O bardzo niegrzecznej literaturze”, „Cygan nieznanany”</p> <p>Cyganeria artystyczna, kawiarnia literacka, kabaret. Strój, poza. Secesja w sztuce użytkowej. Narodziny polskiego filmu. Życie międzynarodowej cyganerii artystycznej. Funkcja impresjonizmu w opisie świata.</p>	<p>Analizuje wskazaną reprodukcję obrazu, rozpatrując styl.</p> <p>Dopisuje dialog lub fabułę do postaci i sytuacji przedstawionej na obrazie.</p> <p>Samodzielnie analizuje obraz impresjonistyczny.</p> <p>Czyta tekst z notowaniem.</p> <p>Odnajduje cechy stylu secesyjnego w analizowanych dziełach sztuki.</p> <p>Wymienia główne motywy i wątki sztuki modernizmu.</p> <p>Nazywa kierunki w sztukach malarskich i określa ich zadanie na zasadzie porównania.</p> <p>Opisuje wygląd „kawiarenki literackiej”.</p> <p>Określa środowisko cyganerii i jej bezpardonową „walkę z filistrem”.</p>	<p>Zasadnicze rodzaje językowych funkcji ich rola w formowaniu osobowości.</p>	<p>Wykorzystuje różne funkcje języka w nauczaniu.</p> <p>Samodzielnie dociera do informacji.</p> <p>Rozumie komunikaty o coraz bardziej skomplikowanej organizacji – werbalne i niewerbalne.</p> <p>Podjmuje refleksję nad znaczeniem słów i dąży do ich dokładnego rozumienia.</p> <p>Krytycznie ocenia zawartość komunikatów.</p> <p>Stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki.</p> <p>W interpretacji tekstu wykorzystuje wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany.</p>	<p>Kreatywność ucznia, formułowanie i wartościowanie argumentów uzasadniających własne poglądy. Funkcja języka w kształtowaniu osobowości ucznia.</p> <p>Inspirowanie refleksji o szczególnie istotnych problemach świata, człowieka, cywilizacji, kultury. Inspirowanie do samodzielnego poszukiwania źródeł wiedzy.</p>
--	---	---	--	---

<p>3.godz.</p>	<p>Rozdział II Poezja młodopolska</p> <p>Poezja — świadectwem nastrojów końca wieku.</p> <p>K. Przerwa-Tetmajer „Koniec wieku XIX”</p> <p>Wyznanie dekadenta. Rejestracja świadomości człowieka schyłku wieku: brak sensu i celu życia, kryzys wartości i idei, niemoc, rozpacz. Ekwiwalent obrazowy przeżyć - szalony rzeźbiarz jako twórca i destruktor. Apoteoza sztuki.</p> <p>Przerwa-Tetmajer</p>	<p>Prace twórcze</p> <p>1.Po czyjej stronie stanąłbyś w sporze między Zwolennikami sztuki „wyzwolonej i „służebnej? Uzasadnij swoje stanowisko.</p> <p>2.Czy kategorie moralne są - twoim zdaniem - ważnym kryterium oceny dzieła literackiego?</p> <p>Porównuje styl życia i formy buntu poetów romantycznych i modernistycznych.</p> <p>Analizuje obrazy w wierszu jako ekwiwalenty stanów psychicznych</p> <p>Wyraża swój sąd o sytuacji poety w świecie.</p>	<p>Język literacki i jego normatywy.</p>	<p>Zyskuje coraz wyraźniejszą świadomość funkcji środków językowych, które służą formułowaniu wypowiedzi.</p> <p>Zdobywa wiedzę o różnych odmianach polszczyzny i poprawnie wykorzystuje ją w różnych sytuacjach.</p> <p>Pogłębia znajomość etyki mowy i etykiety języka.</p> <p>Poznaje i tworzy nowe, coraz trudniejsze formy wypowiedzi.</p> <p>Buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności, stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki.</p> <p>Dobiera odpowiednie słownictwo do opisu reprodukcji.</p> <p>Ma świadomość własnej kompetencji językowej.</p> <p>Poznaje fonetyczne,</p>	<p>Kształcenie umiejętności rozpoznawania specyfiki tekstów kultury.</p> <p>Poznanie różnych opinii na temat sztuki współczesnej i swobody artystycznej wypowiedzi poszukiwanie odpowiedzi na pytania, czego dzisiaj oczekujemy od artysty i czy artysta powinien się cieszyć całkowitą swobodą wypowiedzi.</p>
----------------	---	--	---	---	---

<p>„<i>Evviva l'arte</i>”</p> <p>Reprodukcja : E. Okuń</p> <p>„<i>Grajek (Filistrzy)</i>”</p> <p>Kult artysty i sztuki. Kontrast między artystą a filistrem. Duma, pragnienie sławy twórcy. Sztuka -jedyną wartością dla idealistów.</p> <p>Liryka pejzażu i nastroju</p> <p>K. Przerwa-Tetmajer „<i>Melodia mgieł nocnych</i>”</p> <p>Młodopolska synteza sztuk. Dynamika tańca mgieł. Synestezja w sposobie opisu wrażeń. Atmosfera hipnotycznego zauroczenia. Muzyczność w sferze słowno-obrazowej i dźwiękowej. Rejestracja impresji. Terapeutyczna funkcja kontaktu z naturą.</p> <p>Młodopolska wizja śmierci, nirwany, miłości.</p>	<p>Bada muzyczność tekstu.</p> <p>Stawia hipotezy dotyczące odczytania symboli, uzasadnia je.</p> <p>Wyszukuje różne przejawy muzyczności.</p> <p>Omawia korespondencję sztuk.</p> <p>Interpretuje teksty, formułując przesłanki i wnioski z nich wynikające.</p> <p>Szuka związków między wierszem a filozofią epoki.</p> <p>Analizuje wiersz, badając wykładniki poetyki impresjonistycznej.</p>	<p>Rodzaje prac. Słuchanie: słuchanie i rozumienie tekstów stylu publicystycznego (objętość tekstu 800–900 słów, czas — 8–9 minut).</p> <p>Czytanie: głośne czytanie i rozumienie tekstów w stylu publicystycznym</p> <p>Mówienie: Dialog publiczny o charakterze dyskusyjnym. Ustna recenzja na temat dzieła sztuki.</p> <p>Pismo: wypracowanie na społeczno-etyczny temat o charakterze szkicu portretowego.</p>	<p>leksykalne, słotwórcze, gramatyczne, ortograficzne i punktacyjne zasady języka literackiego.</p> <p>Przestrzega normy języka literackiego w ustnych i pisemnych wypowiedziach.</p> <p>Charakteryzuje poetykę utworu literackiego, sposoby kreowania świata przedstawionego, również w odniesieniu do tendencji twórczych epoki.</p> <p>Dokonuje analizy językowo-stylistycznej tekstu oraz analizuje treść obrazu przedstawiającego formy młodopolskiego eskapizmu.</p> <p>Rozumie zjawiska językowe wynikające ze zmian historycznych w dawnych tekstach.</p>	<p>Budowanie systemu aksjologicznego dostrzeganie różnych możliwości interpretacji tekstu</p> <p>Dostrzeganie różnych możliwości odczytania symbolu zawartego w utworze poetyckim</p> <p>Kształcenie umiejętności odczytywania ogólnego sensu utworu literackiego oraz dostrzegania i rozumienia uniwersalnych wartości zawartych w dziełach literackich.</p> <p>Koncepcja przyrody wynikająca z analizy liryków tatrzańskich Tetmajera</p>
--	--	---	--	---

1.godz.	<p>K. Przerwa — Tetmajer <i>„Hymn do Nirwany”</i></p> <p>Reprodukcja:</p> <p>J. Malczewski <i>„Śmierć”</i></p> <p>Poszukiwania lekarstwa na smutek i cierpienie. Formy młodopolskiego eskapizmu. Przemiany wizerunku śmierci w kulturze (znaki śmierci dawniej i dziś). Funkcja miłości w dobie dekadentyzmu: przejaw hedonizmu, forma terapii.</p> <p>Poetyka modernistyczna. Afirmacja życia, Franciszkanizm.</p> <p>J. Kasprowicz <i>„Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach”</i></p> <p>Impresjonistyczna technika obrazowania. Symbolika górskich roślin.</p> <p>Nastrojowość. Związek utworów z klimatem epoki.</p>	<p>Zna pojęcia: pytanie retoryczne, nirwana, kontrast, impresja, muzyczność, synestezja.</p> <p>Interpretuje wiersze.</p> <p>Szuka związków między literackim i plastycznym wizerunkiem śmierci.</p> <p>Wypowiada się w formie ustnej i pisemnej.</p> <p>Analizuje wiersz zgodnie ze wskazanym planem.</p> <p>Bada zasadę cyklu.</p> <p>Prezentuje referat dotyczący tematu „Tatry w kulturze Młodej Polski”</p>	<p>Trudności w ortografii i interpunkcji.</p>	<p>Dokонуje analizy porównawczej utworów lub ich fragmentów.</p> <p>Wskazuje obecność instrumentacji głoskowej w <i>Melodii mgieł nocnych</i> i określa jej funkcję.</p> <p>Pracuje z tekstem, stawia w odpowiednich miejscach interpunkcję i uzasadnia swoją prawidłowość wykonania.</p> <p>Zna zasady poprawnej pisowni ortograficznej i korzysta z nich podczas pisania dyktanda.</p> <p>Określa sposoby wyrażania wartościowania w tekstach.</p> <p>Rozwija sprawność językową dzięki pogłębieniu świadomości kryteriów poprawnościowych.</p> <p>Dokонуje analizy testu ortograficznego, uzupełnia go zwracając uwagę na zastosowanie reguł na poprawną pisownię.</p>	<p>Kształcenie umiejętności gromadzenia argumentów i precyzowania własnych poglądów, normatywy języka literackiego.</p> <p>Analiza obrazu Jacka Malczewskiego w kontekście poznanych utworów.</p> <p>Kształcenie umiejętności gromadzenia argumentów i precyzowania własnych poglądów.</p> <p>Odkrywanie w dziełach kultury uniwersalnych wartości etycznych i estetycznych – elementy impresjonizmu w wierszu, definiuje synestezję, obecność instrumentacji głoskowej i jej funkcja w wierszu.</p>
---------	--	---	--	--	--

<p>1.godz.</p>	<p>Poezja prostych, dobrych uczuć. Zgoda na naturalny porządek świata. Koncepcja życia w duchu chrześcijańskiej pokory i ludowego stoicyzmu.</p> <p>Antydekadenckie wezwania.</p> <p>Leopold Staff „Kowal”</p> <p>Portret kowala. Symbolika jego postawy. Postulat aktywności twórczego oddziaływania na własny los. Związek sonetu z klimatem myślowym epoki.</p> <p>Afirmacja życia i program poetycki. L. Staff „Życie bez zdarzeń”, „Ars poetica”</p> <p>Refleksja nad własnym życiem, bilans doświadczeń. Zgoda na świat, harmonia z naturą.</p> <p>Klasyczna filozofia życia –</p>	<p>Parafrazuje wiersz, akcentując zanegowane postawy ludzi.</p> <p>Opisuje język wypowiedzi, zwłaszcza dyskursywność.</p> <p>Stawia hipotezy interpretacyjne dotyczące symboliki obrazu pracującego kowala.</p> <p>Wyszukuje filozoficzne źródła kreacji silnej jednostki.</p> <p>Opisuje i komentuje postawę poety.</p> <p>Odnajduje aluzje do utworów J.Kochanowskiego, naśladowanie stylu poety.</p>	<p>Retoryka jako nauka i jako sztuka słowa.</p>	<p>Rozumie cele i zadania retoryki jako nauki o krasomówstwie, o jej możliwości przekonywania i wpływie na słuchaczy.</p> <p>Rozumie czytane teksty na poziomie dosłownym, metaforycznym, symbolicznym, czyta je z odpowiednią intonacją.</p> <p>Pogłębia refleksję o etycznej wartości użycia języka.</p> <p>Tworzy wypowiedzi argumentacyjnej według podstawowych zasad logiki i retoryki.</p> <p>Pracuje nad poprawnym publicznym wygłoszeniem własnego tekstu.</p> <p>Dobiera odpowiednie słownictwo do swych dłuższych wypowiedzi, uwzględnia w nich akcent zdaniowy.</p>	<p>Motyw folkloru podhalańskiego na podstawie twórczości J. Kasprowicza – przeżycia wynikające z lektury wierszy</p> <p>Dostrzeżenie wpływu przemian społecznych na wymagania stawiane pisarzom. Sztuka wyrażania wartościowania w tekstach.</p> <p>Odczytywanie skomplikowanych tekstów, wnikliwy i refleksyjny ich odbiór w warstwie znaczeniowej i językowej. Sprawność językowa dzięki pogłębieniu świadomości kryteriów poprawnościowych.</p>
----------------	--	---	--	--	--

1.godz.	<p>postawa stoicko - epikurejska. Odwołanie do antyku i renesansu. Franciszkanizm. Program poetycki L. Staffa. Stosunek do odbiorcy. Zadania poezji.</p> <p>Debiut Bolesława Leśmiana.</p> <p>„Usta i oczy”, „Zielona godzina”</p> <p>Perwersyjny erotyzm, podkreślający równowartość marzenia miłosnego, poczucie przynależności człowieka do natury. Tęsknota do zatracenia się w przyrodzie, ziszczenie ludzkiego marzenia o nieśmiertelności.</p>	<p>Wypowiada się pisemnie na temat: „Człowiek mądry to ...”</p> <p>Redaguje zalecenie dla młodego literata według L. Staffa.</p> <p>Analizuje treść wiersza.</p> <p>Wyszukuje doznanie zmysłowe, które jest kluczem miłosnej sytuacji w wierszu.</p> <p>Mówi o hierarchii ludzkich doznań i przeżyć na przykładzie wiersza.</p> <p>Prace twórcze:</p> <p>1. Cechy poezji modernistycznej na podstawie utworu J. Kasprowicza „Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach”</p>	<p>Styl naukowy i sfera użycia, funkcje, właściwości stylu.</p>	<p>Dokонуje samooceny własnej kompetencji językowej.</p> <p>Rozumie treść i sens tekstu, określa gatunek tekstu naukowego.</p> <p>Określa główne środki językowe stylu naukowego i jego rodzajów.</p> <p>Dokонуje pogłębionej analizy stylistycznej utworu prowadzącej do rozpoznania różnego nawiązania do stylu epoki.</p> <p>Odnajduje konstrukcje składniowe z jednorodnymi członami (ciągami jednorodnych członów) i wyjaśnia ich użycie w tekście.</p> <p>Rozumie, na czym polega rola zdań z wyrazami wtrąconymi (zdaniami) i uzasadnia je w konkretnym tekście.</p>	<p>Rozumienie czytanych tekstów na poziomie dosłownym, metaforycznym, symbolicznym.</p> <p>Stosowanie w analizie dzieła literackiego, w sposób sfunkcjonalizowany, podstawowych pojęć z zakresu poetyki.</p> <p>Dostrzeżenie plusów i minusów wolności słowa szukanie we współczesnych mediach przykładów nadużywania wolności słowa przez dziennikarzy uświadomienie związku między demokracją a wolnością słowa budowanie systemu aksjologicznego.</p>
---------	---	---	--	---	--

1.godz.	<p>Rozdział III Proza młodopolska</p> <p>Stefan Żeromski „Rozdziobią nas kruki, wrony”</p> <p>Szymon Winrych jako ostatni bohater romantyczny. Postawa heroiczna a deheroizacja sceny śmierci. Naturalizm kulminacyjnej sceny. Symbol kruków i wron. Dramatyczny obraz powstania. Diagnoza przyczyn klęski — idea utworu.</p> <p>Film w reż. T. Chmielewskiego „Wierna rzeka”</p> <p>Analiza fragmentu filmu. Cel włączenia sceny z opowiadania „Rozdziobią nas ...”. Środki swoiste dla dzieła</p>	<p>2. Pisemna wypowiedź na temat: „Człowiek mądry to ...”. Wykorzystaj refleksje L. Staffa ukazane w programie poetyckim.</p> <p>Interpretuje utwór z uwzględnieniem kontekstu historycznego i literackiego.</p> <p>Przedstawia propozycje odczytania symboli.</p> <p>Porównuje realizację tematu powstania styczniowego w poznanych utworach.</p> <p>Analizuje rolę poszczególnych środków wyrazu w filmie.</p>	<p>Sfera użycia, funkcje, właściwości stylu.</p>	<p>Porównuje powieść Reymonta z jej filmową adaptacją – formułuje wnioski, ocenia, dyskutuje, zwraca uwagę na poprawną budowę wypowiedzi.</p> <p>Rozumie związek naturalizmu z założeniami ideowymi i artystycznymi twórców poprzedniej epoki, w tekstach wyszukuje elementy stylu naukowego.</p> <p>Charakteryzuje różnorodność stylistyczną wypowiedzi bohaterów.</p> <p>Dyskutuje na temat: służba społeczna a szczęście osobiste – dobiera odpowiednie słownictwo dla swoich argumentów.</p>	<p>Budowanie poczucia wartości i tworzenie systemu wartości, kształcenie potrzeby dążenia do własnego rozwoju osobowego. Heroiczna etyka honoru, bezsilność człowieka wobec losu, postawa w sytuacji ekstremalnej, godność.</p> <p>Dostrzeganie w tekstach wartości narodowych i uniwersalnych. Funkcje stylu naukowego.</p> <p>Pogłębione poznanie specyfiki dzieł różnych sztuk: utworu literackiego, obrazu, filmu.</p>
---------	---	--	---	---	--

<p>2.godz.</p>	<p>filmowego. Inne utwory S. Żeromskiego o tematyce powstańczej.</p> <p>Obraz miasta.</p> <p>Władysław Stanisław Reymont „Ziemia obiecana” (film w reż. A. Wajdy)</p> <p>Życie w Łodzi i walka jej mieszkańców o przetrwanie. Trzej przyjaciele i konkurenci. Miasto – organizm-- potwór. Barwne i ciemne strony egzystencji miejskiej. Interpretacja biblijnej formuły „ziemi obiecanej”.</p> <p>Obraz wiejskiej społeczności.</p>	<p>Prezentuje swoje wrażenia z kontaktu z dziełem filmowym.</p> <p>Syntezuje wiedzę.</p> <p>Ogląda fragmenty lub całość filmu.</p> <p>Opisuje kadry i sekwencje obrazów charakteryzujące rytm życia miasta.</p> <p>Syntezuje wiedzę, badając stosunek pisarzy XIX wieku do miasta.</p>	<p>Syntaktyczne środki językowe stylu naukowego.</p>	<p>Znajduje zdania ze zwrotami imiesłowowymi, uzasadnia ich użycie, wymienia ich funkcje stylistyczne.</p> <p>Wskazuje na dużą ilość wykorzystywania zdań podrzędnie złożonych i określa ich rolę w tekście naukowym.</p> <p>Prezentuje własne przeżycia i przemyślenia w związku z poznaną powieścią.</p> <p>Rozpoznaje funkcję występujących w utworach tematów i motywów, wypowiada się na ich temat.</p> <p>Sprawnie postępuje się nowoczesnymi technologiami informacyjno – komunikacyjnymi.</p> <p>Analizuje środki obrazowania artystycznego wykorzystane do opisu wesela, rozważa wyjątkowość obrzędu weselnego w kulturze.</p>	<p>Ustosunkowanie się do sytuacji problemowej w utworze, wskazanie przesłań moralnych.</p> <p>Pogłębianie refleksji o etycznej wartości użycia języka w zakresie analizy i interpretacji tekstów kultury.</p> <p>Porównanie adaptacji filmowej z utworem literackim doskonalenie umiejętności pisania recenzji filmowej.</p>
<p>4.godz.</p>	<p>Władysław Stanisław Reymont “Chłopi” (“Jesień”)</p> <p>Kompozycja powieści.</p> <p>Czas biologiczny i sakralny. Porządek życia wiejskiego, hierarchia społeczności.</p>	<p>Prezentuje wiadomości wynikające z własnych zainteresowań.</p> <p>Dokonuje sprawozdania z indywidualnej lektury.</p>			<p>Porównanie powieści Reymonta z jej filmową adaptacją – formułowanie wniosków, ocena, – dyskusja na temat: służba społeczna a szczęście osobiste</p>

<p>Rozdział IV</p> <p>Dramat młodopolski</p>	<p>Ziemia i praca jako wartość. Jednostka i gromada. Trzech narratorów. Dialektyzacja. Mitologizacja życia chłopów. Realistyczny i mityczny wymiar postaci.</p>	<p>Pracuje z tekstem, wyraża sądy i je argumentuje.</p> <p>Porównuje obrazy pracy w powieści W.S. Reymonta, E. Orzeszkowej, S. Żeromskiego.</p> <p>Samodzielnie analizuje scenę śmierci Boryny.</p> <p>Bada wpływy różnych kierunków estetycznych na kształt powieści.</p> <p>Stawia hipotezy dotyczące walorów powieści nagrodzonej Nagrodą Nobla.</p> <p>Prace twórcze:</p> <p>1. Co sądzisz o postaci doktora Judyma? Określ swoje stanowisko wobec jego przekonań i ideałów oraz sposobów działania i decyzji życiowych.</p> <p>2. W. S. Reymont „Ziemia obiecana” - miasto, organizm, potwór.</p>	<p>Styl właściwy — naukowy i naukowo-popularny.</p> <p>Rodzaje prac.</p> <p>Słuchanie: słuchanie i rozumienie tekstów różnego gatunku stylu naukowego (objętość tekstu 900–1000 słów, czas słuchania 9–10 min).</p> <p>Czytanie: czytanie i rozumienie (na głos i cicho) tekstów naukowych.</p>	<p>Buduje tekst w stylu naukowym w rodzaju analizy stylistycznej;</p> <p>Doskonali tekst napisany.</p> <p>Rozumie informację słowną i niesłowną, tłumaczy, dlaczego pojawia się informacja podtekstowa;</p> <p>Określa styl, gatunek, stylistyczne właściwości tekstu i argumentuje swoje zdanie;</p> <p>Zwraca uwagę na intonacyjne cechy tekstu i zasadnicze leksyczne i składniowe środki językowe.</p> <p>Zna właściwości językowe i pozajęzykowe.</p>	<p>Dostrzeganie związku między obyczajowością i poczuciem moralności społeczeństwa a przywiązaniem do własnych tradycji kulturowych.</p> <p>Kształtowanie postawy uczciwości, wiarygodności, odpowiedzialności, wytrwałości, szacunku do pracy i wobec innych.</p> <p>Poznanie różnych opinii na temat sztuki współczesnej i swobody artystycznej wypowiedzi poszukiwanie odpowiedzi na pytania, czego dzisiaj oczekujemy od artysty i czy artysta powinien się cieszyć całkowitą swobodą wypowiedzi.</p>
--	---	--	---	--	---

<p>4godz.</p>	<p>Polskie arcydzieła dramatyczne. Koncepcja „teatru ogromnego” Stanisława Wyspiańskiego. Spektakl jako synteza sztuk. Dramat symboliczny. Ideowy sens dramatu. Ludomania i dekadencja w dramacie.</p> <p>Stanisław Wyspiański „Wesele”</p> <p>Pierwowzory postaci, geneza dramatu. Polaków portret własny w akcie I : chłopci a inteligenci. Realistyczna komedia obyczajowa. Osoby dramatu i sceny wizyjne. W akcie III: rodowód i funkcja. Rozrachunek S.Wyspiańskiego ze współczesnymi w akcie III: niedojrzałość obu warstw. Symbole i sceny symboliczne.</p>	<p>Opowiada treść utworu przedstawiając zdumiewającą siłę symbolicznego i fatalistycznego nastroju, atmosferę dramatyczności i napięcia zawartego w statycznej, prawie nieruchomej sytuacji scenicznej.</p> <p>Wskazuje na naturalistyczne cechy dramatu, podkreśla obraz tragicznie beznadziejnej egzystencji ludzi zwykłych.</p> <p>Zwraca uwagę na sztukę przedstawienia zwykłych bohaterów, ich spraw codziennych w powszednich zdarzeniach.</p> <p>Uwydatnia popularność tej sztuki we współczesnych repertuarach teatralnych i uzasadnia to zjawisko.</p> <p>Bada kontekst macierzysty utworu.</p>	<p>Mówienie: Dialog publiczny o charakterze dyskusyjnym. Ustna recenzja na temat dzieła sztuki.</p> <p>Pismo: wypracowanie na społeczno-etyczny temat o charakterze szkicu portretowego.</p> <p>Styl naukowy i naukowo-popularny.</p>	<p>Przygotowuje prezentację o życiu i twórczości S. Wyspiańskiego.</p> <p>Wykłada materiał zgodnie z formą kompozycyjną porównania.</p> <p>Wykorzystuje środki językowe i treściowe charakterystyczne dla naukowo-oświatowego stylu.</p> <p>Samodzielnie buduje ustne i pisemne interpretacje tekstów kultury.</p> <p>Określa funkcje zastosowanych środków językowych w różnych typach tekstów oraz określa ich funkcji wynikającej ze specyfiki artykułów popularnonaukowych.</p> <p>Sprawnie postępuje się nowoczesnymi technologiami informacyjno – komunikacyjnymi.</p>	<p>Dostrzeganie procesu zanikania oryginalności folkloru i homogenizacji kultury wraz z upływem czasu, formułowanie opinii na temat zanikania różnorodności kultur i upowszechniania się kultury masowej.</p> <p>Analiza środków obrazowania artystycznego wykorzystanych do opisu wesela rozważanie wyjątkowości obrzędu weselnego w kulturze dostrzeganie zmian w sposobie przeżywania święta zachodzących w społeczeństwach pod wpływem przemian cywilizacyjnych. Syntaktyczne środki językowe.</p>
---------------	--	---	--	---	--

2godz.	<p>„Wesele” wobec tradycji literackiej. Malarstwo i muzyka w dramacie.</p> <p>Reprodukcja J. Malczewski „Błędne koło”</p> <p>Gabriela Zapolska „Moralność pani Dulskiej”</p> <p>Dramat naturalistyczny. Tragikomedia kołtuńska. Portret rodziny. Przejawy „dulszczyzny”, „kołtuństwa”: osobowość bohaterki, styl życia, ubiór, wygląd mieszkania. Skandal w porządnym domu. Tragifarsa.</p>	<p>Pracuje w grupie, charakteryzując bohatera zbiorowego, np. chłopci o sobie, chłopci o inteligentach.</p> <p>Wyjaśnia przesłania kolejnych dialogów.</p> <p>Syntezuje wiedzę w formie rozprawki: <i>Dlaczego w bronowickiej chacie nie zabrzmiął złoty róg?</i></p> <p>Uczy się na pamięć wybranych cytatów.</p> <p>Analizuje korespondencję sztuk.</p>	<p>Nowoczesne technologie językowe informacyjno – komunikacyjne.</p>	<p>Odróżnianie inscenizację teatralną od adaptacji filmowej (wypowiada się używając terminologii związanej z teatrem i filmem), dostrzega malarską wizję wpisaną w <i>Wesele</i> ,rozumie fenomen zainteresowania, jakie budzi <i>Wesele</i> u reżyserów i publiczności.</p> <p>Analizuje środki obrazowania artystycznego wykorzystane do opisu wesela, rozważa wyjątkowość obrzędu weselnego w kulturze.</p> <p>Umiejętnie wykorzystuje wiedzę o charakterze naukowym do identyfikowania i rozwiązywania problemów, a także formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa.</p> <p>Określa znaczeniowe części tekstu.</p>	<p>Wskazanie kontekstu historycznego, społecznego, obyczajowego, malarskiego dramatu.</p> <p>Dostrzeżenie różnych możliwości odczytania symboli zawartych w dramacie.</p> <p>Dostrzeżenie ponadczasowości zjawiska dulszczyzny jako podwójnej moralności przyobleczonej w cnotę próba wskazania współczesnych zachowań, które się wywodzą z mentalności pani Dulskiej.</p> <p>Próba wskazania współczesnych realizacji femme fatale w kulturze masowej.</p>
--------	---	--	---	--	---

<p>2godz.</p>	<p>LITERATURA OKRESU MIĘDZYWOJENNEGO</p> <p>Rozdział I</p> <p>Wpływ awangardy europejskiej na powstanie polskiej awangardy poetyckiej.</p> <p>Przewrót w sztuce i kulturze.</p> <p>Wyzwolona wyobraźnia surrealizmu.</p> <p>Francuska awangarda poetycka - G. Apollinaire.</p>	<p>Prace twórcze:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Różne postacie symbolizmu w dramacie młodopolskim. 2. Anegdotyczna geneza dramatu „Wesele” 3. Czy mógłbyś nazwać obraz J. Malczewskiego tytułem „Chocholi taniec” a dramat S. Wyspiańskiego „Błędne koło”? Uzasadnij swą wypowiedź. <p>Wyjaśnia termin awangarda.</p> <p>Przygotowuje prezentację jednego kierunku na podstawie tradycyjnych i nowoczesnych źródeł informacji.</p> <p>Wyraża własne przeżycia i opinie wynikające z kontaktu ze sztuką.</p>	<p>Styl naukowo-popularny.</p>	<p>Skraca tekst, dotrzymując się stylu i zachowując objętość informacji; usuwając przykłady oraz detale.</p> <p>Logicznie wykłada treść, nie burząc norm stylu.</p> <p>Buduje tekst w stylu naukowym w rodzaju analizy stylistycznej.</p> <p>Analizuje tekst w stylu naukowym zgodnie z planem analizy stylistycznej, przedstawiając znajomość właściwości językowych i pozajęzykowych.</p> <p>Doskonali tekst napisany.</p> <p>Rozumie informację słowną i niesłowną, tłumaczy, dlaczego pojawia się informacja podtekstowa;</p>	<p>Pokazanie kultury jako wielowymiarowego, różnorodnego obszaru, w którym teksty wchodzą ze sobą w dialog, ujawniając znaczenia wynikające z intertekstualnych. Znaczenie stylu właściwego w danych tekstach.</p> <p>Poznanie opinii współczesnego ekologa na temat wpływu postępu technologicznego na przemiany zachodzące w człowieku samodzielna refleksja na temat człowieka w świecie natury i jego być może pozornej wyjątkowości na tle innych stworzeń dostrzeżenie nieodwracalnych zmian w życiu człowieka spowodowanych postępowaniem technologicznym.</p>
---------------	---	--	---------------------------------------	---	---

<p>F.T. Marinetti "Manifest futuryzmu"</p> <p>Przejawy buntu włoskich futurystów. Futurystyczna wizja historii sztuki.</p> <p>Prowokacje polskich futurystów.</p> <p>Reprodukcja: E. Okuń „My i wojna”</p> <p>S. Młodożeniec „XX wiek</p> <p>B. Jasieński „Zmęczył mnie język”</p> <p>A. Watt „Żywoty”</p> <p>Wolność artystów w Polsce odrodzonej, poszukiwanie nowych tematów i nowego języka.</p> <p>Program włoskich futurystów a deklaracja polskich artystów.</p>	<p>Ocenia wartość nowych zjawisk dla kultury.</p> <p>Określa cechy sztuki futurystycznej i zadania artysty na podstawie manifestu Marinettiego.</p> <p>Wypowiada się na temat futurystycznej wizji historii sztuki i kultury.</p> <p>Analizuje elementy buntu futurystycznego przeciw zastanej kulturze oraz wskazywane przez futurystów nowe obiekty fascynacji.</p> <p>Objaśnia pojęcia: egofuturyzm, kubofuturyzm.</p> <p>Określa narrację, poznanie świata przedstawionego przez psychikę narratora; czas przebiegu zdarzeń nie odgrywa najważniejszej roli jedynie bieg myśli.</p>	<p>Znaczenie ortografii i interpunkcji w zrozumieniu tekstu.</p>	<p>Określa styl, gatunek, stylistyczne właściwości tekstu i argumentuje swoje zdanie;</p> <p>Zwraca uwagę na intonacyjne cechy tekstu i zasadnicze leksyczne i składniowe środki językowe.</p> <p>Znajduje odchylenie od norm stylistycznych, określa rodzaj pomyłek, poprawia je.</p> <p>Określa sposoby wyrażania wartościowania w tekstach.</p> <p>Rozwija sprawność językową dzięki pogłębieniu świadomości kryteriów poprawnościowych.</p> <p>Dokonyuje analizy testu ortograficznego, uzupełnia go zwracając uwagę na zastosowanie reguł na poprawną pisownię.</p>	<p>Poznanie różnych opinii na temat sztuki współczesnej i swobody artystycznej wypowiedzi poszukiwanie odpowiedzi na pytania, czego dzisiaj oczekujemy od artysty i czy artysta powinien się cieszyć całkowitą swobodą wypowiedzi. Znajomość właściwości językowych i pozajęzykowych.</p> <p>Refleksje związane z odbiorem i rozumieniem różnych tekstów kultury (dzieło literackie, obraz, film, spektakl teatralny, dzieło architektoniczne i muzyczne).</p> <p>Budowanie systemu aksjologicznego dostrzeganie różnych możliwości interpretacji tekstu.</p>
---	---	---	--	---

<p>Symptomy XX wieku według S. Młodożeńca — telegraficzny opis przemian w technice i kulturze, wizji życia indywidualnego i społecznego.</p> <p>Nowy język poezji B. Jasieńskiego i A. Wata. Skandal obyczajowy i literacki.</p> <p>B. Jasieński „Manifest w sprawie poezji futurystycznej”</p> <p>Specyfika polskiego futuryzmu na tle włoskich haseł. Odwrót od kultury wysokiej, oficjalnej i fascynacja prymitywizmem.</p> <p>Konstruktywizm w poezji Awangardy Krakowskiej.</p> <p>T. Peiper „Punkt wyjścia”</p> <p>J. Przyboś „Echo” „Notre Dame”</p>	<p>Opisuje i interpretuje obraz jako nowe ujęcie tematu wojny.</p> <p>Bada językowy obraz nowoczesnego świata, dokonując analizy neologizmów.</p> <p>Wskazuje w wierszach różne sposoby osiągania ekspresji.</p> <p>Analizuje konsekwencje przyjęcia „ortografii futurystycznej”.</p> <p>Komentuje ortografię futurystyczną jako element buntu wobec tradycji.</p> <p>Dyskutuje na temat skandalu i prowokacji jako sposobu zaistnienia artysty na rynku.</p> <p>Komentuje przejawy skandalu i prowokacji w poezji futurystycznej.</p> <p>Wykrywa zasadę logiczną układu graficznego wiersza.</p>	<p>Styl naukowo-popularny.</p>	<p>Rozumie treść i sens przeczytanego tekstu;</p> <p>Wyróżnia charakterystyczne dla tekstu publicystycznego związki wyrazowe (peryfrazy) i określa ich funkcję oceniającą i ekspresywną;</p> <p>Zwraca uwagę na inwersję i uzasadnia jej rolę w publicystycznym tekście;</p> <p>Wyróżnia różnorodne zdania pod względem intonacji i celu wypowiedzi i określa ich znaczenie w tekście;</p> <p>Wyszukuje pytania retoryczne, wołacze, słowa i zdania wtrącone, słowa <i>tak</i>, <i>nie</i> oraz wykrzykniki i tłumaczy ich użycie;</p> <p>Określa rolę zdań pojedynczych;</p> <p>Znajduje konstrukcje za jednorodnymi członami i określa ich rolę w tekście;</p>	<p>Kształcenie umiejętności pracy z tekstem i posługiwania się cytatami, obiektywne ocenianie postaci, dostrzeganie uwarunkowań rządzących postępowaniem jednostki, umieszczanie postaci w ich środowisku.</p> <p>Dostrzeganie związku między obyczajowością (i poczuciem moralności) społeczeństwa a przywiązaniem do własnych tradycji kulturowych.</p> <p>Kreatywność ucznia, formułowanie i wartościowanie argumentów uzasadniających własne poglądy.</p>
---	---	---------------------------------------	--	---

3godz.	<p>Twórcy i program grupy krakowskiej. Wezwanie T. Peipera do intelektualnej i moralnej pracy artysty nad umysłowością i świadomością czytelników - obywateli nowego państwa. Sytuacja społeczna poety o wiejskim rodowodzie - autobiograficzna refleksja J. Przybosia. Wywoływanie nowych przestrzeni poprzez słowa i dźwięki, emocje i przeżycia. Katedra gotycka jako konstrukcja architektoniczna oraz przestrzeń sakralna. Budowanie świata poprzez metafory.</p> <p>Rozdział II Skamandryci — piękna plejada</p> <p>Sceny miejskie według J. Tuwima.</p> <p>J.Tuwim „Do krytyków”</p> <p>Dzieje Skamandra.</p>	<p>Wskazuje elementy buntu wobec modernizmu, ale i nawiązania do minionej epoki.</p> <p>Interpretuje tytuł jako przejaw kontestacji.</p> <p>Odnajduje realizację haseł programowych w wierszach.</p> <p>Zestawia hasło 3 M z postulatami futurystów.</p> <p>Analizuje pośredni sposób wyrażania uczuć podmiotu lirycznego.</p> <p>Opisuje obrazy poetyckie jako odpowiedniki stanu emocjonalnego.</p> <p>Przedstawia skład grupy i główne założenia poezji skamandrytów.</p>	<p>Sfera użycia stylu naukowo-popularnego, funkcje, właściwości stylu.</p> <p>Z historii sztuki retorycznej w starożytnej Grecji i w Rzymie.</p>	<p>Wykorzystuje składniowe środki wyrazistości;</p> <p>W sposób różnorodny rozwija treść.</p> <p>Odtwarza genezę powstania wiersza;</p> <p>Określa główny motyw utworu;</p> <p>Uzasadnia wybór środków językowych, służących do przekazania treści, wykorzystując elementy analizy językowej: tłumaczenie znaczenia słów, komentarze.</p> <p>Buduje streszczenie na podstawie podanego tekstu, uzupełniając je fragmentami w stylu artystycznym;</p> <p>Analizuje sztukę oratorską starożytnej Grecji i Rzymu, wyjaśnia przekonania mówiących dotyczące retoryki;</p>	<p>Umiejętność wykorzystania wiedzy o charakterze naukowym do identyfikowania i rozwiązywania problemów, a także formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących społeczeństwa</p> <p>Inspirowanie refleksji o szczególnie istotnych problemach świata, człowieka, cywilizacji, kultury.</p> <p>Inspirowanie do samodzielnego poszukiwania źródeł wiedzy.</p> <p>Kształcenie umiejętności odczytywania sensu całego tekstu, pogłębianie świadomości językowej.</p>
--------	--	---	--	---	--

<p>Poszerzenie przestrzeni literatury. Wspólne poglądy skamandrytów na życie. Miasto Tuwima — realia, obyczaje, ludzie. Język opisu: leksyka, frazeologia, składnia.</p> <p>Witalizm Kazimierza Wierzyńskiego.</p> <p>K. Wierzyński „Manifest szalony”</p> <p>Postawa wobec tradycji literackiej i kulturowej. Przekształcone frazeologizmy sposobem opisu świata. Humor, emocjonalność.</p> <p>Dyskusja z tradycją u Jana Lechonia.</p> <p>J. Lechoń „Pytasz, co w moim życiu ...”</p> <p>Kontrasty określające ludzki los. Egzystencjalny smutek i perspektywa śmierci. Maksymalizm twórczy — źródłem dramatu życiowego poety.</p>	<p>Przedstawia historię grupy i charakteryzuje stosunek skamandrytów do przeszłości i tradycji literackiej.</p> <p>Wykrywa cechy poezji skamandryckiej na przykładzie wczesnych wierszy J. Tuwima.</p> <p>Charakteryzuje bohatera, sytuację</p> <p>Określa pojęcia: elektyzm, eufonia, witalizm.</p> <p>Pracuje ze słownikiem frazeologicznym.</p> <p>Rozpoznaje cytaty i aluzje w wierszu K. Wierzyńskiego oraz określa ich znaczenie dla wymowy ideowej utworu.</p> <p>Określa postawę podmiotu mówiącego — wobec świata i wobec ludzi.</p>	<p>Rozwój sztuki oratorskiej w XX–XXI w.</p>	<p>Potrafi określić właściwości sztuki oratorskiej w starożytnej Grecji, Rzymie, w średniowiecznej Polsce oraz w dawnej Ukrainie.</p> <p>Rozróżnia rodzaje i gatunki języka oratorskiego, określa jego cechy strukturalne;</p> <p>Rozumie ogólne zasady oratorstwa, rozdziela rodzaje i gatunki przemówień publicznych;</p> <p>Rozróżnia publiczny monolog i publiczny dialog;</p> <p>Określa specyfikę tekstu oratorskiego;</p> <p>Dobiera mikroteksty różnego stylu, określa ich kompozycje, formę, gatunek, temat, główną myśl, postać nadawcy i odbiorcy, wskazuje na cechy leksykalne, morfologiczne i składniowe środków językowych, określa znaczenie podtekstu, stosunek autora do omawianego problemu.</p>	<p>Kształcenie umiejętności rozpoznawania specyfiki tekstów kultury i znaczenia sztuki oratorskiej..</p> <p>Dostrzeganie w tekstach wartości narodowych i uniwersalnych.</p> <p>Rozumienie czytanych tekstów na poziomie dosłownym, metaforycznym, symbolicznym.</p> <p>Potrafi współpracować z innymi, by realizować zadania przewidziane dla grupy.</p> <p>Poznanie literackich utworów jako sztuki słowa, zrozumienie ich artystycznego świata, niepowtarzalności ich indywidualnego stylu autora,</p>
--	--	---	---	---

	<p>Ewolucja poezji wielkiej piątki.</p> <p>J. Tuwim <i>„Bal w operze”</i></p> <p>Zwrot ku klasycyzmowi. Nurt satyryczny: szopki polityczne, monologi kabaretowe, teksty piosenek. Męka artysty związana z koniecznością twórczego interpretowania świata. Spontaniczność i bezpośredniość odbioru zjawisk walorem dzieciństwa. Satyryczne spojrzenie na model egzystencji mieszczańskiej. Groteskowe przedstawienie i język formą oceny zjawiska.</p> <p>J. Iwaszkiewicz <i>„Do przyjaciela”</i></p> <p>Wspólna Europa wielkiej kultury, ale i odwiecznych</p>	<p>Wskazuje w wierszach wyróżniki parnasizmu.</p> <p>Wyjaśnia przejawy tendencji parnasistowskich.</p> <p>Szuka w wierszach nawiązania do baroku, romantyzmu, Młodej Polski.</p> <p>Redaguje krótką i rzeczową informację do leksykonu o młodzieńczej twórczości poetów.</p> <p>Dyskutuje na temat procesu twórczego: męka czy radość?</p> <p>Zapisuje utwory literackie dotyczące powstawania dzieła, wykorzystuje ich idee w formie argumentacji.</p> <p>Wymienia główne rysy portretu mieszczan.</p> <p>Opisuje zjawiska polityczne i społeczne oraz sposób ich przedstawienia.</p> <p>Wskazuje elementy groteski</p>		<p>Zauważa i charakteryzuje środki językowe i sposoby utrzymania uwagi słuchaczy.</p> <p>Rozumie czytane teksty na poziomie dosłownym, metaforycznym, symbolicznym, czyta je z odpowiednią intonacją.</p> <p>Pogłębia refleksję o etycznej wartości użycia języka.</p> <p>Tworzy wypowiedzi argumentacyjnej według podstawowych zasad logiki i retoryki.</p> <p>Pracuje nad poprawnym publicznym wygłoszeniem własnego tekstu.</p> <p>Dobiera odpowiednie słownictwo do swych dłuższych wypowiedzi, uwzględnia w nich akcent zdaniowy.</p>	<p>zaznaczając narodową oryginalność i ogólnoludzkie znaczenie.</p> <p>Jedność sztuki i nauki, więzi człowieka z przyrodą</p> <p>Stosowanie w wywodzie argumentacyjnym podstawowych zasad logiki;</p> <p>Pokazywanie sposobów pogłębiania odbioru lektury, nauczanie wnikliwości patrzenia na problemy drugiego człowieka i kultury, w której jest on zanurzony.</p> <p>Kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania dla innych kultur i tradycji.</p>
--	--	--	--	--	--

<p>konfliktów narodowościowych. Postawa klasycystyczna (piękno sztuki i natury, harmonia życia, wartości moralne) wyróżnikiem wspólnoty poetów różnych nacji.</p> <p>K. Wierzyński <i>„Ojczyzna chochołów”</i></p> <p>Bogactwo aluzji literackich i nawiązania do polskiej literatury romantycznej. Konwencja retorycznego dialogu. Atrybuty mitologii narodowej środkiem do opisu konfliktu między przywódcą i narodem. Zachwyty nad pięknem ruchu człowieka usiłującego pokonać ograniczenia natury.</p> <p>A. Słonimski <i>„Smutno mi, Boże”</i></p> <p>Pesymistyczny obraz epoki - kryzys wiary w dobro niesione przez naukę. Zaangażowanie polityczne podmiotu, apel do sumień. Porównanie obczyzny z</p>	<p>w języku poematu.</p> <p>Komentuje aktualność obrazu państwa w utworze.</p> <p>Opisuje wizję Europy według J. Iwaszkiewicza.</p> <p>Określa pojęcia: autotematyzm, satyra, animalizacja, reifikacja, groteska.</p> <p>Wyjaśnia zasadę kompozycyjną w tytule i utworze.</p> <p>Interpretuje pary antonimów jako wyraz sprzeczności świata.</p> <p>Analizuje język przywołań, cytatów, aluzji.</p> <p>Rozwija w formie eseju refleksję na temat „tragicznej wolności” Polaków.</p>	<p>Rodzaje, gatunki języka oratorskiego. Ich właściwości strukturalne (ogólne pojęcie).</p>	<p>Rozpoznaje styl, gatunek, formę publicznego przemówienia (monolog — dialog);</p> <p>Określa adresata przemówienia, temat, cel przemówienia;</p> <p>Wskazuje na właściwości budowy wysłuchanego tekstu;</p> <p>Określa cel, styl, gatunek, temat wystąpienia publicznego;</p> <p>Określa adresata i typ słuchaczy;</p> <p>Układa bibliografię;</p> <p>Układa plan, dobiera odpowiedni materiał, pracuje z różnymi źródłami, słownikami, informatorami;</p> <p>Obmyśla kompozycję przemówienia;</p> <p>Buduje tekst, wykorzystuje środki językowe potrzebne do budowy dowodów.</p>	<p>Poszukiwanie odpowiedzi na ważne i często trudne pytania egzystencjalne związane z wyborami moralnymi oraz rozwijanie zainteresowań humanistycznych.</p> <p>Dostrzeganie w tekstach wartości narodowych i uniwersalnych.</p> <p>Rozumienie czytanych tekstów na poziomie dosłownym, metaforycznym, symbolicznym.</p> <p>Potrafi współpracować z innymi, by realizować zadania przewidziane dla grupy.</p> <p>Poznawanie literackich utworów jako sztuki słowa, zrozumienie ich artystycznego świata,</p>
--	--	--	--	---

<p>2godz.</p>	<p>ojczyznę. Świadomość odepchnięcia przez rodaków z powodu semickiego pochodzenia.</p> <p>Rozdział III Satelici Skamandra</p> <p>Literacka ścieżka Kazimierza Iłakowiczówny.</p>	<p>Określa pojęcie: dialog retoryczny, aluzja literacka.</p> <p>Formułuje pozorne i rzeczywiste intencje podmiotu mówiącego.</p> <p>Określa funkcję tytułu.</p> <p>Dokonuje analizy porównawczej wierszy A. Słonimskiego i J. Słowackiego.</p> <p>Wyjaśnia pojęcie: intertekstualność.</p> <p>Prace twórcze</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czego domaga się od poezji Kazimierz Wierzyński? 2. Dokonaj interpretacji dowolnego wiersza J. Tuwima. 3. Na podstawie przeczytanych wierszy Kazimierza Wierzyńskiego scharakteryzuj postawę podmiotu lirycznego wobec życia i świata. 	<p>Ogólne zasady, formy i rodzaje wystąpień publicznych.</p>	<p>Buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności;</p> <p>Stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki;</p> <p>Ma świadomość własnej kompetencji językowej.</p> <p>Zyskuje coraz wyraźniejszą świadomość funkcji środków językowych, które służą formułowaniu wypowiedzi;</p> <p>Zdobywa wiedzę o różnych odmianach polszczyzny i kształci umiejętność poprawnego wykorzystywania ich w różnych sytuacjach,</p> <p>Pogłębia znajomość etyki mowy i etykiety języka;</p> <p>Poznaje i tworzy nowe, coraz trudniejsze formy wypowiedzi;</p>	<p>niepowtarzalności ich indywidualnego stylu autora, zaznaczając narodową oryginalność i ogólnoludzkie znaczenie.</p>
---------------	---	---	---	--	--

<p>K. Iłakowiczówna „Powrót”</p> <p>Różnorodność poezji K. Iłakowiczówny: skamandryckie tematy, modernistyczne sposoby obrazowania i tonacja emocjonalna. Motywy biblijne służące osobistemu wyznaniu. Znaczenie tytułu.</p> <p>Dramatyczne tony w wierszach J. Lieberta.</p> <p>J. Liebert „Druza ojczyzna” „Na lipę czarnolesską”</p> <p>Dwie ojczyzny - ziemiska, niebiańska. Od zmysłowego opisu świata do</p> <p>metafizycznej wiary w miłość wieczną.</p> <p>Pragnienie ładu, harmonii i pogody wobec ciężaru</p>	<p>Wyszukuje informacje biograficzne ukazujące różne role społeczne Kazimierzy Iłakowiczówny.</p> <p>Analizuje sposób opisu indywidualnego cierpienia.</p> <p>Wskazuje modernistyczne cechy obrazowania: oniryczność, psychizacja krajobrazu.</p> <p>Samodzielnie wyszukuje inne realizacje motywu powrotu.</p> <p>Dokonuje interpretacji porównawczej, zestawiając wiersz „Powrót” z wybranyim przez siebie.</p> <p>Grupuje słownictwo dotyczące obu ojczyzn, wyjaśnia sformułowanie metaforyczne.</p> <p>Opisuje wizję „miejsca szczęśliwego”.</p>	<p>Publiczny język monologiczny i dialogiczny.</p>	<p>Zdaje sobie sprawę z wymagań dotyczących mowy;</p> <p>Nawiązuje kontakt komunikacyjny ze słuchaczami;</p> <p>Określa rodzaj słuchaczy;</p> <p>Umie podtrzymać uwagę słuchaczy.</p> <p>Rozumie treść przemówienia;</p> <p>Wyróżnia zasadniczą informację;</p> <p>Zauważa i charakteryzuje środki językowe i sposoby utrzymania uwagi słuchaczy.</p>	<p>Jedność sztuki i nauki, więzi człowieka z przyrodą</p> <p>Stosowanie w wywodzie argumentacyjnym podstawowych zasad logiki</p> <p>Pokazywanie sposobów pogłębiania odbioru lektury, nauczanie wnikliwości patrzenia na problemy drugiego człowieka i kultury, w której jest on zanurzony.</p> <p>Kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania dla innych kultur i tradycji.</p>
---	---	--	--	---

	<p>życia, smutku i niepokoju doczesności. Nawiązanie do fraszki J. Kochanowskiego. Klasyczna harmonia w treści i kompozycji tekstu.</p> <p>Kobieta i miłość według Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej.</p> <p>M. Pawlikowska-Jasnorzewska „Gwiazdy spadające” „Miłość”</p> <p>Trzy fazy twórczości: miłość, natura, wojna. Miłosna tematyka tomu „Pocałunki”. Tonacja żartobliwa. Manifestacja kobiecości, przewaga przeżyć zmysłowych nad intelektualnymi.</p>	<p>Analizuje motyw walki jako dominantę kompozycyjną.</p> <p>Interpretuje końcowy dwuwiersz w kontekście całości utworu.</p> <p>Wyszukuje parafrazę modlitwy „Ojcze nasz”, rozważa sens różnic.</p> <p>Samodzielnie interpretuje wiersz, koncentrując się na znaczeniu tradycji czarnoleskiej według J. Lieberta.</p> <p>Wyszukuje wiadomości na temat środowiska rodzinnego poetki i jej zainteresowań.</p> <p>Wskazuje związki wierszy z poetyką skamandrytów, ale i cechy awangardowe.</p> <p>Wyjaśnia określenie: „polska Safona”.</p> <p>Interpretuje wybrany wiersz, wykorzystując zasadę konstrukcyjno-treściową.</p>	<p>Tekst i jego specyfika jako utworu retorycznego.</p> <p>Rodzaje prac:</p> <p>Słuchanie: słuchanie i rozumienie publicznych przemówień znanych mówców .</p> <p>Czytanie: czytanie i rozumienie (na głos i cicho) tekstów przemówień i referatów.</p>	<p>Określa cel, styl, gatunek, temat wystąpienia publicznego;</p> <p>Określa adresata i typ słuchaczy;</p> <p>Układa bibliografię;</p> <p>Układa plan, dobiera odpowiedni materiał, pracuje z różnymi źródłami, słownikami, informatorami;</p> <p>Obmyśla kompozycję przemówienia;</p> <p>Buduje tekst, wykorzystuje środki językowe potrzebne do budowy dowodów.</p>	<p>Poszukiwanie odpowiedzi na ważne i często trudne pytania egzystencjalne związane z wyborami moralnymi oraz rozwijanie zainteresowań humanistycznych.</p>
--	---	---	--	--	---

1godz.	<p>Rozdział IV</p> <p>Dwa bieguny poezji dwudziestolecia</p> <p>Trudne miłości Władysława Broniewskiego</p> <p>Władysław Broniewski „<i>Ulica Miła</i>”</p> <p>Heroizm zmagania z życiem, etyka godnego przyjmowania przemijania, śmierci - „dąb”- metaforą osobowości poety.</p>	<p>Określa pojęcia: miniatura poetycka, puenta, ironia.</p> <p>Prace twórcze</p> <p>1. Jak rozumiesz postulat powrotu „do rzeczy prostych” w wierszu „Powrót” K. Iłakowiczówny?</p> <p>2. Dokonaj pisemnej interpretacji wiersza J. Lieberta „Na lipę czaroleską” uwzględniając znaczenie, jakie poeta przypisywał tradycji czaroleskiej.</p> <p>3. Do Marii Pawlikowskiej- Jasnorzewskiej przyłgnał przydomek „polskiej Safony”. Wyjaśnij dlaczego i w jakiej mierze jest to słuszne.</p> <p>Formułuje trzy peryfrazy określające W. Broniewskiego jako poetę.</p>	<p>Mówienie: Wygłaszanie mowy o charakterze dyskusyjnym. Ustna recenzja na temat utworu.</p> <p>Pismo: wypracowanie – rozprawka na temat twórczości poznanych poetów.</p> <p>Tekst i jego specyfika jako utworu retorycznego.</p>	<p>Wykorzystuje w analizie utworu podstawowe pojęcia z zakresu poetyki;</p>	<p>Stawianie hipotez interpretacyjnych, wskazując istotne dla utworu wyznaczniki kompozycyjne i słowa- klucze.</p>
--------	---	--	--	--	--

3godz.	<p>Poetycki reportaż z ulicy Miłej w tonie społecznego zaangażowania a ekspresja koszmaru kapitalistycznego miasta.</p> <p>Świat i zaświat Bolesława Leśmiana.</p> <p>Bolesław Leśmian „Dziewczyzna” „Snigrobek”</p> <p>Koncepcja „człowieka wyrzuconego w nieistnienie”. Tajemnice życia według B. Leśmiana. Natura jako demiurg. Symboliczny walor fantastyki. Filozoficzny podtekst ludowości. Leśmianowskie wyobrażenie miłości i śmierci. Twórczość poety wobec głównych tendencji dwudziestolecia.</p> <p>Rozdział V</p> <p>W kręgu prozy</p> <p>Stefan Żeromski „Przedwiośnie”</p> <p>Obraz i siła rewolucji. Dyskusja o koncepcjach</p>	<p>Analizuje literacki (motywy) i językowy wyraz zaangażowania poety.</p> <p>Określa pojęcie: panteizm.</p> <p>Interpretuje wybrany utwór z perspektywy symbolizmu.</p> <p>Samodzielnie bada związki wierszy z tradycją literacką, zwłaszcza romantyczną i młodopolską.</p> <p>Przygotowuje krótką wypowiedź, będącą rozwinięciem tematu lekcji na podstawie wybranych utworów.</p>		<p>W interpretacji tekstu wykorzystuje wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany;</p> <p>Poznaje niezbędne dla lektury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki;</p> <p>Odczytuje rozmaite sensy dzieła;</p> <p>Dokonuje interpretacji porównawczej utworu.</p> <p>Buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności;</p> <p>Stosuje w swoich wypowiedziach podstawowe zasady logiki i retoryki;</p> <p>Ma świadomość własnej kompetencji językowej.</p>	<p>Estetyka utworu - analiza, rozpoznawanie środków językowych, stylistycznych i kompozycyjnych i określanie ich funkcji</p> <p>Rozpoznawanie w czytanych utworach cech charakterystycznej mentalności i filozofii człowieka „wyrzuconego w nieistnienie”.</p>
--------	---	--	--	--	--

<p>3godz.</p>	<p>naprawy Polski. Dylematy dojrzenia i poszukiwania autorytetów przez młodego człowieka. Dwie koncepcje rozwoju kraju: ewolucja reprezentowana przez ówczesnego wiceministra Szymona Gajowca — program nawiązuje do postulatów pracy organicznej; komunistyczna rewolucja to druga koncepcja reprezentowana przez wywrotowca Lułka. Mit szklanych domów, z którym po raz pierwszy spotyka się Cezary Baryka podczas podróży do kraju, ojciec rysuje mu idealistyczny obraz kraju, w którym wszyscy są sobie równi i szczęśliwi. Ukazanie sprzeciwu autora wobec rewolucji komunistycznej.</p> <p>Maria Dąbrowska „Noce i dnie”</p> <p>Kontrast postaci. Obraz polskiego domu. Wymowa patriotyczna i społeczna.</p>	<p>Zna treść utworu i jego problematykę.</p> <p>Przedstawia poglądy Żeromskiego na rewolucję rosyjską; uzasadnia przyczyny negatywnej oceny.</p> <p>Charakteryzuje głównego bohatera utworu Cezarego Barykę.</p> <p>Opowiada o micie szklanych domów, utopijnej idei Seweryna Baryki.</p>	<p>Przygotowanie mowy i przemówienia.</p>	<p>Zyskuje coraz wyraźniejszą świadomość funkcji środków językowych, które służą formułowaniu wypowiedzi;</p> <p>Zdobywa wiedzę o różnych odmianach polszczyzny i kształci umiejętność poprawnego wykorzystywania ich w różnych sytuacjach;</p> <p>Pogłębia znajomość etyki mowy i etykiety języka;</p> <p>Poznaje i tworzy nowe, coraz trudniejsze formy wypowiedzi;</p> <p>Doskonali sprawność analizy i interpretacji tekstów kultury;</p> <p>Zyskuje nowe narzędzia, dzięki którym jego lektura jest coraz dojrzała, bardziej świadoma i samodzielna;</p> <p>Poznaje nowe gatunki i konwencje literackie;</p> <p>Wykorzystuje poznane pojęcia w refleksji o literaturze i wartościach;</p>	<p>Postawa obywatelska, wiarygodność, poszanowanie tradycji i kultury własnego narodu, patriotyzm, poczucie własnej wartości, innych kultur i tradycji.</p> <p>Analiza języka tekstów dawnych w celu uświadomienia sobie źródła współczesnego języka polskiego.</p>
---------------	---	--	--	--	---

<p>2godz.</p>	<p>Wielka epopeja, saga rodzinna, powieść realistyczna składająca się z czterech części. Wymowa symboliczna tytułu utworu; życie człowieka składa się z następujących po sobie dni i nocy tworzących strumień wpływającego czasu. Autorka ukazała parę małżeńską silnie skonstrastowaną, różniącą się właściwie wszystkim: Bogumił jest ekstrawertykiem, Barbara jest introwertyczką. Różniące się od siebie sylwetki psychologiczne dopełniają się wzajemnie tworząc piękny obraz związku pełnego człowieczeństwa. Język powieści prosty, ale jednocześnie bogaty i pełen uroku.</p> <p>Zofia Nałkowska „Granica”</p> <p>Problematyka społeczna i moralna utworu. Konformizm bohatera. Problematyka powieści - funkcja pierwszego rozdziału. Poszukiwanie</p>	<p>Określa fabułę i akcję utworu.</p> <p>Wypowiada się na temat charakterystyki bohaterów powieści dokonanej przez pisarkę.</p> <p>Opowiada treść utworu i określa jego problematykę.</p> <p>Analizuje losy życiowe bohaterów powieści, które tworzą bogatą galerię typów i charakterów</p>		<p>Czyta teksty kultury odpowiadające charakterystycznej dla tego wieku wrażliwości – z zakresu literatury młodzieżowej i popularnej;</p> <p>Stopniowo zaczyna poznawać dzieła klasyczne ważne dla kultury polskiej i światowej.</p> <p>Określa styl i gatunek tekstu, jego temat i zasadniczą myśl;</p> <p>Zwraca uwagę na elementy różnego stylu w artystycznych i publicystycznych wystąpieniach;</p> <p>Odnajduje autorskie dygresje i określa ich znaczenie w tekście.</p> <p>Określa cel, styl, temat, kompozycję adresata przemówienia;</p> <p>Ocenia przemówienie (osoba mówcy, jego zachowanie, głos, tempo, wykorzystanie niewerbalnych środków komunikowania się ze</p>	<p>Prezentowanie własnej refleksji o przeczytanym dziele z uwzględnieniem pierwszych emocjonalnych przeżyć</p>
---------------	--	---	--	--	--

<p>1godz.</p>	<p>prawdy o człowieku — młodzieńcze deklaracje Zenona i kolejne kroki w życiu osobistym i zawodowym, uwarunkowania postawy i jej konsekwencje. Samoocena człowieka a osąd środowiska. Nacisk ról społecznych i układów klasowych (schematów) na jednostkę, deformacja osobowości.</p> <p>Witold Gombrowicz „<i>Ferdydurke</i>”</p> <p>Satyra na szkołę, mieszczaństwo i ziemiaństwo. Drwina ze świata jako rekwizytorni form. W. Gombrowicz we wspomnieniach - geniusz czy wariat? Narrator a bohater. Józio na progu dorosłości. Słowa-klucze do</p> <p>interpretacji świata przedstawionego. Szkoła według autora. Demaskacja fałszywych form w trzech środowiskach. Koncepcja życia jako przybierania form, odgrywania ról. Cechy utworu jako</p>	<p>Interpretuje tytuł, rozważając różne granice dotyczące możliwości egzystencjalnych i społecznych człowieka.</p> <p>Notuje cytaty o charakterze aforyzmów, jeden z nich czyni przedmiotem dłuższej refleksji.</p> <p>Formułuje argumenty dotyczące uwarunkowań postawy głównego bohatera.</p> <p>Opowiada o ukazanych warstwach społecznych i granicach między nimi.</p> <p>Ocenia postępowanie głównego bohatera Zenona.</p> <p>Wyraża swój sąd o lekturze.</p> <p>Dyskutuje na temat pozytywnych i negatywnych aspektów funkcjonowania formy.</p> <p>Wskazuje elementy satyry i groteski w obrazie szkoły.</p> <p>Rozpoznaje groteskę na</p>	<p>Wystąpienie publiczne.</p>	<p>słuchaczami, treść wystąpienia, sposoby rozwinięcia tematu, kontakt ze słuchaczami, utrzymanie ich uwagi, środki wyrazistości, sposoby argumentacji, kultura językowa);</p> <p>Określa sytuację rozmowy i adresata;</p> <p>Określa sporny problem;</p> <p>Dobiera środki językowe odpowiednio do stylu wystąpienia;</p> <p>Argumentuje swoje zdanie;</p> <p>Prowadzi dialog-dyskusję z różnymi kategoriami współrozmówców,</p> <p>Dotrzymuje się etykiety językowej;</p> <p>Określa przedmiot i temat prezentacji;</p>	<p>Poszukiwanie odpowiedzi na ważne i często trudne pytania egzystencjalne związane z wyborami moralnymi oraz rozwijanie zainteresowań humanistycznych.</p> <p>Rozpoznawanie i określanie funkcji elementów kompozycyjnych dzieła literackiego.</p> <p>Rozpoznawanie w literaturze współczesnej dialogu z tradycją i doszukiwanie się źródeł tego dialogu.</p>
---------------	--	---	--------------------------------------	--	--

1godz.	<p>powieści awangardowej. Aututematyzm.</p> <p>Bruno Schulz „<i>Sklepy cynamonowe</i>”</p> <p>Baśniowa, oniryczna atmosfera obrazów z podświadomości i wyobraźni człowieka. Mit ojca. Mitologizacja dzieciństwa, domu, miasteczka. Obraz miasta w kontekście nadrealizmu, ekspresjonizmu, sensualizmu opisów oraz języka symboli psychoanalizy. Fascynacja narratora postacią ojca-reprezentanta tradycyjnego kupiectwa, wielkiego maga, biblijnego proroka. Kreacja świata, względność czasu i przestrzeni.</p> <p>Jarosław Iwaszkiewicz „<i>Panny z Wilka</i>”</p>	<p>poziomie konstrukcji bohatera, świata, języka.</p> <p>Odczytuje powieść jako parodię różnych motywów i utworów literackich.</p> <p>Pracuje z fragmentem tekstu.</p> <p>Analizuje i interpretuje obraz miasteczka i postać ojca.</p> <p>Odczytuje fragment z perspektywy biograficznej.</p> <p>Wyszukuje i prezentuje informacje o osobowości B. Schulza i jej projekcji w grafikach.</p> <p>Zdobywa informację na temat poglądów M. Prousta na kwestię czasu.</p> <p>Charakteryzuje konstrukcję czasu i narracji.</p>		<p>Dobiera treściwe i ciekawe fakty;</p> <p>Buduje wystąpienie zgodnie z wymaganiami kompozycji;</p> <p>Nawiązuje komunikatywny kontakt ze słuchaczami, w trakcie wystąpienia.</p> <p>Korektuje swój język w trakcie prezentacji;</p> <p>Dotrzymuje się zasad i właściwości dotyczących przemówienia;</p> <p>Wyszukuje i prezentuje informacje o osobowości głównej postaci utworu lub o autorze;</p>	<p>Rozumienie czytanych tekstów na poziomie dosłownym, metaforycznym, symbolicznym.</p>
1godz.	<p>Artystyczna refleksja nad</p>				

1godz.	<p>zmiennością losu. Problem czasu i pamięci. Próba odnalezienia straconego czasu. Zrozumienie samego siebie, sensu swojego życia wobec niemożności przywrócenia przeszłości. Sztuka życia panien z Wilka, idea „wiecznej kobiecości”</p> <p>„Panny z Wilka” w reżyserii A. Wajdy</p> <p>Uroda życia w polskim dworze w filmie A. Wajdy.</p> <p>Rozdział VI</p> <p>Poezja katastroficznego niepokoju</p> <p>Wizyjność i symbolika.</p> <p>Czesław Miłosz „<i>Ołoki</i>”</p> <p>Konstanty Ildefons Gałczyński „<i>Ulica Towarowa</i>”</p>	<p>Opisuje relację między przeszłością a teraźniejszością w psychice bohatera.</p> <p>Wypowiada się na temat kultury uczuć na podstawie przeżyć poznanych bohaterów i osobistych.</p> <p>Analizuje opisy doznań zmysłowych językiem literatury i filmu.</p> <p>Pisze recenzję filmu.</p> <p>Interpretuje wybrany utwór pod kątem sposobu wyrażenia katastroficznego poglądów.</p> <p>Komentuje opinię o K.I. Gałczyńskim jako poecie okolicznościowym,</p>	<p>Osobowość i etyka mówcy.</p>	<p>Kształtuje postawę sprzyjającą dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu polegającą na uczciwym, wiarygodnym i odpowiedzialnym zachowaniu wobec siebie i innych;</p> <p>Rozwija kreatywność i kulturę językową wynikającą z szacunku dla wartości i dla człowieka;</p> <p>Kształtuje postawę warunkującą odpowiedzialne i sprawne funkcjonowanie we współczesnym świecie;</p> <p>Kształtuje postawę obywatelską, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu oraz innych społeczności;</p> <p>Wyrabia w sobie gotowość do pełnego uczestnictwa w kulturze i podejmowania inicjatyw.</p>	<p>Analizuje rozpoznawane środki językowe, stylistyczne i kompozycyjne i określa ich funkcje.</p> <p>Pogłębione poznanie specyfiki dzieł różnych sztuk: utworu literackiego, obrazu, filmu.</p> <p>Dyskutuje o przeczytanych utworach, prezentując swoje zdanie na ich temat, poszukuje argumentów dla jego obrony.</p>
--------	--	--	--	---	---

1godz.	<p>Poeta w różnych rolach: liryk wykorzystujący tradycyjne rekwizyty poetyckie w konwencji sentymalnie-romantycznej; kpiarz i cygan o młodopolskim rodowodzie; pełen goryczy rejestrator beznadziejności życia.</p> <p>Rozdział VII</p> <p>W kręgu dramatu</p> <p>Stanisław Ignacy Witkiewicz „Szewcy”</p> <p>Dramat o mechanizmach władzy. Twórca własnej teorii</p> <p>Czystej Formy, która głosiła postulaty: odpolitycznienie sztuki, wyzwolenie sztuki spod rygorów realizmu, szczególna kreacja bohaterów. Elementy groteski w konstrukcji świata przedstawionego i języka.</p>	<p>popularnym.</p> <p>Opisuje koncepcję artysty i stosunek do własnej poezji w świetle wierszy autotematycznych.</p> <p>Prace twórcze</p> <p>1. Katastrofizm w poezji dwudziestolecia.</p> <p>2. Liryka żagarystów.</p> <p>Formułuje tezy interpretacyjne i poddaje je pod dyskusję.</p> <p>Tworzy zestawienia cytatów do poszczególnych tez.</p> <p>Odnajduje elementy Czystej Formy w dramacie.</p> <p>Dokonuje syntezy literackiej: osąd rewolucji.</p> <p>Prace twórcze</p> <p>1. Różne rewolucje w „Szewcach”</p>	<p>Rodzaje prac:</p> <p>Słuchanie: słuchanie i rozumienie publicznych przemówień znanych mówców .</p> <p>Czytanie: czytanie i rozumienie (na głos i cicho) tekstów przemówień i referatów.</p> <p>Mówienie: Wygłaszanie mowy o charakterze dyskusyjnym. Ustna recenzja na temat utworu.</p>	<p>Przekonująco przedstawia swoje zdanie;</p> <p>Racjonalnie wykorzystuje czas przeznaczony na referat.</p> <p>Rozumie różnicę między artykułem a notatką do gazety;</p> <p>Określa temat i główną myśl;</p>	<p>Interpretuje tekst ze względu na jego funkcję poznawczą, poetycką, ekspresywną, impresywną, a także perswazyjną.</p> <p>Dbanie o własny rozwój duchowy, społeczny, intelektualny; akceptowanie idei patriotycznych i demokratycznych.</p>
--------	---	---	---	--	--

	<p style="text-align: center;">POLSKA LITERATURA XX WIEKU</p> <p>Ogólna charakterystyka polskiej literatury w XX wieku; wpływ wojny światowej, rewolucji, totalitarnych reżimów na jej rozwój.</p>	<p>S.I. Witkiewicza.</p> <p>Bierze udział w dyskusji na temat nadchodzącej nowej epoki na podstawie już poznanego materiału.</p>	<p>Pismo: wypracowanie – rozprawka interpretacja na temat treści poznanych utworów</p>		<p>Pokazanie kultury jako wielowymiarowego, różnorodnego obszaru, w którym teksty wchodzą ze sobą w dialog, ujawniając znaczenia wynikające z intertekstualnych zderzeń.</p>
1godz.	<p>Tradycje i nowatorstwo w prozie, poezji, dramacie. Obrona osobowości i kultury w utworach literackich znamienitych pisarzy XX stulecia.</p> <p>Rozdział I</p> <p>Pokolenie Kolumbów Szczególny wyraz artystyczny zyskała</p>	<p>Tworzy zestawienia, selekcjonuje dane.</p>	<p>Kontakt ze słuchaczami.</p>	<p>Wyrabia umiejętność pracy zespołowej;</p> <p>Jest gotowy do uczestnictwa w kulturze, podejmuje inicjatywy twórcze</p>	
1godz.	<p>twórczość pisarzy urodzonych około roku 1920; byli to: Krzysztof Kamil Baczyński, Tadeusz Gajcy, Adam Trzebiński, Tadeusz Borowski.</p> <p>K.K. Baczyński „<i>Pokolenie</i>”</p>	<p>Porównuje biografie.</p> <p>Opisuje przeżycia i dylematy młodych.</p> <p>Wskazuje w wierszach opis dylematów poety i żołnierza.</p>		<p>Wyrabia w swoim charakterze odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi;</p> <p>Wzbudza ciekawość poznawczą, kreatywność;</p>	<p>Stosowanie w analizie dzieła literackiego, w sposób sfunkcjonalizowany, podstawowych pojęć z zakresu poetyki.</p>

<p>T. Gajcy „Wczorajszemu”</p> <p>T. Borowski „Pieśń”</p> <p>Uroda świata a okupacyjny koszmar. Cechy obrazowania (wizyjność, baśniowość, ekspresjonizm).</p> <p>Pokolenie apokalipsy spełnionej.</p> <p>T. Gajcy „Już nie potrzebujemy”</p> <p>W. Bojarski „O nową postawę człowieka tworzącego”</p> <p>Funkcja pisma „Sztuka i Naród”, losy jego redaktorów. Wybór tradycji literackiej. Ocena poezji spod znaku</p> <p>Skamandra i Awangardy Krakowskiej. Wojenna</p> <p>liryka trudu. Odwrót od liryki ku dramatowi koniecznością w czasach czynu w literaturze. Potrzeba nowej postawy</p>	<p>Zapisuje za pomocą cytatów dialog między poetami dotyczący osądu</p> <p>Redaguje wypowiedź interpretacyjną, porównawczą lub syntetyzującą.</p> <p>Dokonuje streszczenia logicznego tekstu, notując przesłanki, wnioski i końcową tezę.</p> <p>Odnosi wywód W. Bojarskiego do przemian w kulturze współczesnej</p> <p>Prace twórcze</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przedstaw i skomentuj myśl historiozoficzną poetów okupacyjnych. 2. Scharakteryzuj postawy i rozterki pokolenia Kolumbów. 3. Porównaj stosunek do historii Jana Lechonia i 			<p>Wyrabia umiejętność zapobiegania wszelkiej dyskryminacji.</p> <p>Kształtuje umiejętność rozumienia, wykorzystywania i refleksyjnego przetwarzania tekstów, w tym tekstów kultury;</p> <p>Nawiązuje komunikatywny kontakt ze słuchaczami, w trakcie wystąpienia ;</p> <p>Korektuje swój język w trakcie prezentacji;</p> <p>Nawiązuje kontakt z audytorium;</p> <p>Wykorzystuje sposoby aktywizacji uwagi słuchaczy;</p> <p>Przekonująco przedstawia swoje zdanie;</p> <p>Racjonalnie wykorzystuje czas przeznaczony na referat lub prezentację;</p>	<p>Odczytywanie skomplikowanych tekstów, wnikliwy i refleksyjny ich odbiór w warstwie znaczeniowej i językowej.</p> <p>Kształtowanie postawy uczciwości, wiarygodności, odpowiedzialności, wytrwałości, szacunku wobec innych.</p> <p>Uświadamianie przez rozmowę i dyskusję istnienia różnorodnych tendencji we współczesnej kulturze oraz pomoc w ich hierarchizowaniu.</p>
---	--	--	--	--	---

2godz.	<p>artysty realizującego przesłanie C. Norwida.</p> <p>Rozdział II</p> <p>Przecucie katastrofy</p> <p>Zmierzch kultury Zachodu.</p> <p>W. Szymborska „Schyłek wieku”</p> <p>Filozoficzne uzasadnienie „zmierch Zachodu”. Przecucie katastrofy i jej nadejście. Ocena stulecia.</p> <p>Nawiązanie do literatury światowej.</p>	<p>Krzysztofa Kamila Baczyńskiego.</p> <p>4. Na podstawie fragmentu artykułu Wacława Bojarskiego „O nową postawę człowieka tworzącego” zinterpretuj, w kontekście tych rozważań, cytowane przez niego słowa Cypriana Norwida.</p> <p>Formuluje argumenty uzasadniające określenie „wiek katastrof”.</p> <p>Analizuje obraz stulecia w wierszu W. Szymborskiej.</p> <p>Wyjaśnia pojęcie</p>	<p>Rodzaje prac.</p> <p>Słuchanie: słuchanie i rozumienie tekstów publicznych wystąpień (z wykorzystaniem środków audiowizualnych).</p> <p>Czytanie: głośne czytanie, rozumienie i analiza referatów, przemówień, utworów artystycznych (w tym tekstów pamięciowych).</p> <p>Mówienie: Wygłaszanie prezentacji lub mowy o charakterze dyskusyjnym. Ustna recenzja na wystąpienie.</p> <p>Pismo: Analiza i interpretacja poznanych utworów;</p>		<p>Stosowanie w analizie dzieła literackiego, w sposób sfunkcjonalizowany, podstawowych pojęć z zakresu poetyki.</p> <p>Kształtowanie postawy uczciwości, wiarygodności, odpowiedzialności, wytrwałości, szacunku wobec innych.</p>
--------	---	---	---	--	---

	<p>Zapowiedź państwa totalitarnego w utworach George'a Orwella.</p> <p>George Orwell „Rok 1984”</p> <p>G. Orwell jako pisarz rozpatrzy. Analiza mechanizmów społecznych i politycznych prowadzących do totalitaryzmu. Czarna wizja przyszłości zdominowanej przez totalitaryzmy.</p>	<p>antyutopia.</p> <p>Bada kontekst historyczny utworu.</p> <p>Porównuje utwory ze znanymi sobie antyutopiami.</p> <p>Wyszukuje elementy alegorii i paraboli.</p> <p>Analizuje cel i mechanizm społeczny.</p> <p>Interpretuje wybrany utwór pod kątem sposobu wyrażania katastroficznych poglądów.</p> <p>Praca twórcza</p> <p>1. W jakim stopniu lektura książek Orwella może pomóc w określeniu granicy zła? Uzasadnij swoją wypowiedź przykładami.</p> <p>2. Co to jest katastrofizm? Kiedy najczęściej pojawiają się postawy katastroficzne, z jakiego powodu? Przypomnij najbardziej znane artystyczne wizje katastrofy.</p>	<p>Publiczny język monologiczny i dialogiczny.</p>	<p>Opisuje zastosowanie nowych kierunków sztuki w literaturze;</p> <p>Opisuje swoje przeżycia wynikające z lektury wierszy;</p> <p>Analizuje i interpretuje wskazane teksty;</p> <p>Charakteryzuje różnorodność stylistyczną wypowiedzi bohaterów;</p> <p>Rozpoznaje funkcję występujących w utworach tematów i motywów;</p> <p>Dyskutuje na temat: służba społeczna a szczęście osobiste;</p> <p>Dbą o logikę przekazu i tempo mowy;</p> <p>Podjmuje próbę zastosowania środków językowych służących funkcji impresywnej;</p> <p>Tworzy tekst spójny, uporządkowany logicznie;</p> <p>Celowo stosuje językowe wskaźniki zespolenia;</p>	<p>Kształcenie postawy aktywnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa</p> <p>Pogłębianie refleksji o etycznej wartości użycia języka w zakresie analizy i interpretacji tekstów kultury.</p>
--	--	---	---	--	--

6godz.	<p>Rozdział III</p> <p>Świadectwo zbrodni i zagłady</p> <p>Liryka porażona Tadeusza Różewicza.</p> <p>Tom poezji „<i>Czerwona rękawiczka</i>” (wiersze wybrane) „<i>Widziałem cudowne monstrum</i>” „<i>Ocalony</i>”</p> <p>Kompleks ocalenia w poezji T. Różewicza - obsesyjne tematy, obrazy. Potrzeba nowego języka poezji po Oświęcimiu. Kryzys humanizmu. Pozorność ocalenia, okaleczenie psychiki, utrata wiary w religię i człowieka</p> <p>Poszukiwanie autorytetu moralnego.</p> <p>Tadeusz Borowski - opowiadania. „<i>Pożegnanie z Marią</i>”</p> <p>Człowiek zlagrowany. Problematyka</p>	<p>Objaśnia symbolikę w wierszach.</p> <p>Sumuje wnioski z analizy wierszy, charakteryzując człowieka poczuwającego się do odpowiedzialności za zło.</p> <p>Wskazuje cechy poetyki „ściśniętego gardła”.</p> <p>Wykrywa funkcję trawestacji „credo” oraz nawiązań kulturalnych.</p> <p>Nazywa kolejne etapy budowania społeczeństwa koncentracyjnego.</p> <p>Formułuje historiozofię T. Borowskiego.</p>		<p>Porządkuje tekst graficznie, stosuje akapity;</p> <p>Zachowuje trójdzielność kompozycyjną;</p> <p>Wprowadza akapity adekwatnie do wewnętrznego uporządkowania streszczanego tekstu.</p> <p>Nadaje wypowiedzi funkcję informacyjną;</p> <p>Zachowuje jednorodność stylistyczną właściwą tekstom informacyjnym;</p> <p>Stosuje proste konstrukcje składniowe;</p> <p>Zachowuje poprawność fleksyjną;</p> <p>Zachowuje poprawność składniową;</p> <p>Zachowuje poprawność w zakresie frazeologii;</p>	<p>Budowanie poczucia wartości i tworzenie systemu wartości, kształcenie potrzeby dążenia do własnego rozwoju osobowego.</p>
--------	---	--	--	--	--

<p>psychologiczno-moralna - ludzie w obozie.</p> <p>Świat obozowy z perspektywy człowieka zlagrowanego. Metody i skutki degradacji i upodlenia człowieka przez faszyzm. Technika narracyjna: behawioryzm, antypsychologizm. Tragizm człowieka „epoki pieców”. Obóz jako model nowego porządku europejskiego, społeczeństwa koncentracyjnego. Obozy jako konsekwencja historii. Zakwestionowanie postępu cywilizacyjnego i kulturowego.</p> <p>Proza Zofii Nałkowskiej jako świadectwo oskarżenia i ostrzeżenia.</p> <p>„Medaliony”</p> <p>Zbrodnie państwa hitlerowskiego. Utwór jako dokument ludobójstwa. Geneza i formuła „Medalionów”. Degradacja ludzkiej psychiki, degradacja</p>	<p>Zabiera głos w dyskusji: <i>Czy opowiadania są zarażone nihilizmem, czy głęboko etyczne?</i></p> <p>Mówi o behawiorystycznej narracji w opowiadaniach.</p> <p>Ustala hierarchię panującą wśród więźniów, opowiada o wzajemnych stosunkach w sytuacji obozowej.</p> <p>Charakteryzuje człowieka „zlagrowanego”.</p> <p>Interpretuje motto w kontekście utworu.</p> <p>Analizuje zabiegi narracyjne.</p> <p>Opisuje fizyczne i psychiczne doznania i przeżycia bohaterów opowiadań.</p>	<p>Tekst i jego specyfika jako utworu literackiego</p>	<p>Układa plan, dobiera odpowiedni materiał, pracuje z różnymi źródłami, słownikami, informatorami;</p> <p>Streszcza; ma świadomość wymogów formy wypowiedzi, nie cytuje;</p> <p>Konsekwentnie przestrzega wszystkich wyznaczników formy wypowiedzi;</p> <p>Zachowuje sens poszczególnych akapitów i całego tekstu;</p> <p>Wskazuje wszystkie najważniejsze elementy akcji (czas, miejsce, osoby, wydarzenia);</p> <p>Odtwarza sytuację (wydarzenie, fragment akcji) zgodnie z jej przebiegiem przedstawionym w streszczanym fragmencie;</p> <p>Przekształca mowę niezależną na zależną;</p>	<p>Poznawanie różnych faktów historycznych i kulturowych, niezbędnych dla zrozumienia tekstu literackiego oraz odczytania jego sensu;</p> <p>Formowanie kultury osobistej gotowej do podejmowania inicjatyw w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji.</p>
---	--	---	---	--

<p>inteligencji w służbie zbrodniczej ideologii. Pytania o granice eksperymentów</p> <p>medycznych i prawo decydowania o ludzkim życiu. Konstrukcja narracji.</p> <p>„Inny świat” Gustawa Herlinga - Grudzińskiego jako dokument, traktat moralny i dzieło literackie.</p> <p>Literatura łagrowa i łagrowa. Postawy ludzi w nieludzkich warunkach. Tytuł i motto. Przesłanie odautorskie w epilogu. Konstrukcja narratora. Literackie sposoby komentowania obozowej rzeczywistości.</p> <p>Manichejska wizja świata. Świat jako słowo-klucz.</p> <p>Cywil o powstaniu warszawskim. Warszawa podziemna- osaczenie więźnia podziemi.</p>	<p>Uczestniczy w dyskusji na temat aktualności pytań postawionych przez autorkę w kontekście współczesnych dyskusji o klonowaniu, eutanazji.</p> <p>Objaśnia termin dehumanizacja.</p> <p>Odczytuje utwór w kontekście autobiograficznym, historycznym i literackim</p> <p>Analizuje portrety ludzi.</p> <p>Określa stanowisko autora wobec relatywizmu moralnego.</p> <p>Wyszukuje przykłady różnych ról narratora.</p> <p>Wykrywa kłamrową kompozycję utworu.</p> <p>Wskazuje przykłady zabiegów literackich, określa ich funkcję.</p> <p>Pisze rozprawkę na temat: Czy po wojnie zostali niewinni i ocaleni?</p> <p>Na podstawie utworu opowiada o ciężkich wojennych losach</p>		<p>Rodzaje prac. Słuchanie: słuchanie i rozumienie tekstów literackich.</p> <p>Czytanie: głośne czytanie, rozumienie i analiza tekstów literackich referatów, przemówień, utworów artystycznych (w</p>	<p>Wypowiada się w trzeciej osobie;</p> <p>Operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie rozwijanym i koncentrującym się przede wszystkim wokół tematów: Polska, Europa, świat – współczesność i przeszłość; kultura, cywilizacja, polityka;</p> <p>Dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe i uniwersalne;</p> <p>Dostrzega w świecie konflikty wartości, wskazuje źródła tych konfliktów;</p>	<p>Ustosunkowanie się do sytuacji problemowej w utworze, wskazanie przesłań moralnych Kształtowanie postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, i innych narodów, tolerancji i szacunku dla innych ludzi</p>
--	---	--	---	--	---

	<p>Miron Białoszewski „Pamiętnik z powstania warszawskiego”</p> <p>Dramat wydarzeń powstańczych z perspektywy lat. Rola pamięci. Rachunek piwnicowy. Życie społeczne. Pamiętnik mówiony - strumień świadomości i jego językowy zapis.</p> <p>Hanna Krall „Zdążyć przed Bogiem”</p> <p>Temat i konwencja utworu. Demitologizacja przywódców i powstańców. Hanna Krall jako dziennikarka zagłady żydowskiego świata. Życie i walka w getcie w relacji ostatniego przywódcy. Wyciąg Edelmana o ludzkie życie. Rachunki z Bogiem</p> <p>Zagłada narodu żydowskiego</p>	<p>Polaków, którzy nie powrócili żywi do swych domów.</p> <p>Bada okoliczności powstania utworu, dostrzegając dystans czasowy.</p> <p>Porównuje utwór z innymi tekstami kultury o powstaniu, dostrzegając demitologizację.</p> <p>Analizuje narrację, zwracając uwagę na cechy języka mówionego.</p> <p>Analizuje wizerunek domu w utworze.</p> <p>Grupuje fakty literackie i refleksje bohatera wokół pojęć hasłowych, np.: głód, życie, śmierć, bohaterstwo.</p> <p>Pracuje ze słownikiem terminów literackich, analizując definicję literatury faktu.</p> <p>Analizuje dane fakty i</p>	<p>tym tekstów pamięciowych).</p> <p>Mówienie: Wygłaszanie prezentacji lub mowy o charakterze dyskusyjnym. Ustna recenzja na wystąpienie.</p> <p>Pismo: Analiza i interpretacja poznanych utworów;</p> <p>Trudności w ortografii i punktuacji.</p>	<p>Znajduje odchylenie od norm stylistycznych, określa rodzaj pomyłek, poprawia je.</p> <p>Określa sposoby wyrażania wartościowania w tekstach.</p> <p>Rozwija sprawność językową dzięki pogłębianiu świadomości kryteriów poprawnościowych.</p> <p>Dokonuje analizy testu ortograficznego, uzupełnia go zwracając uwagę na zastosowanie reguł na poprawną pisownię.</p>	<p>Dostrzeganie w tekstach wartości narodowych i uniwersalnych.</p> <p>Pogłębione poznanie specyfiki dzieł różnych sztuk: utworu literackiego, obrazu.</p> <p>Pogłębienie wiadomości o kwestii żydowskiej, dostrzeganie złożoności stosunków niemiecko-żydowskich, poznanie pojęć ważnych dla zrozumienia religii i kultury Żydów.</p> <p>Inspirowanie refleksji o szczególnie istotnych problemach świata, człowieka, cywilizacji, kultury;</p>
--	--	---	---	--	--

<p>A. Słonimski „<i>Elegia miasteczek żydowskich</i>”</p> <p>Holocaust na ziemiach polskich w czasie wojny. Symbole żydowskiej kultury i znaki zagłady. Postacie Żydów jako użytecznych członków lokalnej społeczności i miejscowych magów. Strata dla polskiej kultury szczytująca się bogatą różnorodnością wpływów.</p> <p>Powojenny dramat polski.</p> <p>Jerzy Szaniawski „<i>Dwa teatry</i>”</p> <p>Dwie koncepcje teatru. Nowy teatr.</p> <p>Pierwszy utwór Jerzego Szaniawskiego napisany po wyzwoleniu w 1946 roku. Pisarz podejmuje dyskusję na temat poetyki nowego teatru i koncepcji sztuki dramatycznej. Częściowo nawiązuje do scenerii wojennej, podkreśla tragiczną prawdę, która przerosła wszelkie wyobrażenia człowieka, udowodniła,</p>	<p>komentarze dotyczące holocaustu.</p> <p>Przygotowuje krótką prezentację na temat kultury żydowskiej na podstawie fragmentów filmów i albumów.</p> <p>Analizuje wiersz A. Słonimskiego.</p> <p>Dokonuje syntezy z zakresu literatury i korespondencji sztuk, wzbogacając ją o teksty kultury poznane w drodze samokształcenia.</p> <p>Przedstawia sceniczną realizację poetyki realizmu.</p> <p>Wyszczególnia wizyjność dramatycznych tekstów</p> <p>Chłopca.</p> <p>Określa dramat jako dramat autotematyczny to</p> <p>znaczy sztuki teatralnej o sztuce teatru.</p> <p>Dyskutuje na temat dwóch koncepcji teatru</p>	<p>Tworzenie własnych wypowiedzi.</p> <p>Dialog.</p> <p>Monolog (ćwiczenia i zadania kontrolne).</p>	<p>Układa i przedstawia dialog zgodnie z zaproponowaną sytuacją; dialog — wymiana myśli, wrażeń;</p> <p>Samodzielnie wyznacza temat dialogu i jego treść;</p> <p>Wypowiada swoje zdanie, dobierając ciekawe, przekonujące argumenty, zmienia swoje zdanie w razie niepodważalnych argumentów kogoś innego;</p> <p>Przestrzega normy polskiego języka literackiego, pamięta o etykiety języka;</p> <p>Ocenia tekst ze względu na jego treść, formę, pomysł i formę językową.</p> <p>Przygotowuje ustnie rozwiniętą wypowiedź na lekcji, odczyt i referat na</p>	<p>Stymulowanie i rozwijanie zainteresowań humanistycznych</p> <p>Dostrzeganie w utworach wartości ważnych dla kształtowania swojej postawy wobec świata.</p> <p>Inspirowanie refleksji o szczególnie istotnych problemach świata, człowieka, cywilizacji, kultury,</p>
--	--	---	--	---

<p>1godz.</p>	<p>że to, co z pozory fantastyczne i nierealne, może się jednak spełnić.</p> <p>Rozdział IV Literatura wobec stalinizmu — lata 1949–1955.</p> <p>Powieść produkcyjna.</p> <p>Witold Zalewski „Traktory zdobędą wiosnę”</p>	<p>przedstawionych w utworze: teatru realistycznego „małego zwierciadła” i teatru wizyjnego.</p> <p>Prace twórcze</p> <p>1. Niszczenie społeczeństwa i próba jego ocalenia w obozach i łagrach.</p> <p>2. Spróbuj dowieść, że wykorzystanie przez autora „potocznego gadania” jako źródła prawdziwej relacji wpłynęło na oryginalność dzieła.</p> <p>3. Twoja galeria żydowskich bohaterów polskiej literatury — jaką pełnią w niej funkcję?</p> <p>Analizuje problematykę powieści produkcyjnej, charakteryzuje bohaterów,</p> <p>ich klasowe dojrzewanie</p>	<p>Rodzaje prac:</p> <p>Mówienie. Wypowiedź rozwinięta na lekcji, w stylu naukowym. Referat na temat związany z nauką danego przedmiotu w stylu naukowym.</p> <p>Pismo. Artykuł publicystyczny o charakterze</p>	<p>temat związany z przedmiotem. którego się uczy;</p> <p>Pisze artykuł do gazety, esej-portret, rozważanie odpowiednio do twórczych zadań streszczenia;</p> <p>Układa list oficjalny, akt, protokół;</p> <p>Kontroluje rezultaty językowej działalności, koryguje język mówiony w procesie wypowiedzi, biorąc pod uwagę reakcję słuchaczy;</p> <p>Redaguje napisane, pamiętając o wymaganiach stosujących się mówienia i komunikatywności w rozmowie.</p>	<p>Budowanie poczucia wartości i tworzenie systemu wartości, kształcenie potrzeby dążenia do własnego rozwoju osobowego.</p>
---------------	---	--	---	---	--

2godz.	<p>Rozdział V</p> <p>W kręgu literatury emigracyjnej w latach 1949–1955</p> <p>Pisarze polscy na emigracji po latach adaptacji do nowych warunków, aktywnie rozwijają twórczość literacką.</p> <p>Witold Gombrowicz</p> <p>„<i>Trans — Atlantyk</i>” (fragmenty)</p> <p>Fałszywa forma dziejów i kultury narodu. Nawiązanie do tradycji barokowej, do epopei „Pan Tadeusz”</p> <p>Walka z formą narodowej świadomości na poziomie stylu bycia, stylu tworzenia. Parodia ideału Polaka – sarmaty.</p>	<p>do świadomego komunizmu.</p> <p>Uwydatnia schematyczność konstrukcji przedstawiania bohaterów od „pozytywnego” do „zdemaskowanego”.</p> <p>Opisuje poetykę realizmu socjalistycznego na podstawie poznanych wierszy.</p> <p>Wskazuje elementy parodii na poziomie konstrukcji postaci, idei, języka narracji.</p> <p>Wykrywa sposób i cel nawiązań do tradycji sarmackiej i romantycznej.</p> <p>Hierarchizuje argumenty Witolda</p>	<p>dyskusyjnym.</p> <p>Esej — portret w stylu publicystycznym.</p> <p>Referat na temat z uczonym przedmiotem (włączając naukowo-popularną literaturę).</p> <p>Papiery urzędowe. List oficjalny. Akt. Protokół.</p> <p>Projekt uczniowski dotyczący doskonalenia własnego języka.</p> <p>Przeprowadzenie prac diagnostycznych, ich analiza i na ich podstawie określenie indywidualnych projektów w celu doskonalenia języka uczniów.</p> <p>Przeprowadzenie prac kontrolnych w celu poznania</p>	<p>Analizuje rezultaty prac kontrolnych;</p> <p>Oracowuje projekt pogłębienia własnych umiejętności językowych i języka mówionego;</p>	<p>Wykorzystania wiedzy do identyfikowania i rozwiązywania problemów, a także formułowania wniosków dotyczących problemów społecznych</p> <p>Ustosunkowanie się do sytuacji problemowej w utworze, wskazanie przesłań moralnych</p> <p>Kształtowanie postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, i innych narodów, tolerancji i szacunku dla innych ludzi.</p>
--------	--	--	---	--	---

<p>Ocena etosu szlachecko-sarmackiego jako konserwatywnego stereotypu groźnego dla jednostki i narodu.</p> <p>2. Czesław Miłosz „Zniewolony umysł” (trzy pierwsze rozdziały: „Murti - Bing”, „Zachód”, „Ketman”)</p> <p>Esej opowiada o zniewoleniu umysłu i ducha: o zniewoleniu osoby ludzkiej w jej trzech głównych przejawach — pragnienia prawdy, dążenia do szlachetności i dążenia do miłości.</p> <p>Rozdział VI</p> <p>Pokolenie „Współczesności” — rok 1956.</p>	<p>Gombrowicza przeciw dziełu Adama Mickiewicza na podstawie „Dzienników”</p> <p>Formułuje kontrargumenty.</p> <p>Rozwija w formie eseju myśl pisarza „Bronię Polaków przed Polską”</p> <p>Interpretuje trzy pierwsze rozdziały eseju.</p> <p>Wypowiada się na temat zniewalania kultury przez system totalitarny.</p> <p>Analizuje problematykę utworu.</p> <p>Praca twórcza: 1. Scharakteryzuj na przykładzie prozy Witolda Gombrowicza istotę parodii literackiej.</p>	<p>rezultatów wykonania indywidualnych projektów.</p> <p>Funkcjonalna stylistyka i kultura języka.</p> <p>Język mówiony jako przedmiot stylistyki i kultury języka.</p>	<p>Samodzielnie wykonuje opracowany tekst.</p> <p>Rozróżnia przedmiot funkcjonalny stylistyki i zadania dotyczące kultury języka mówionego;</p> <p>Wskazuje na właściwości języka potocznego i książkowego;</p> <p>Zna style języka mówionego, ich środki językowe;</p> <p>Wymienia wymagania dotyczące języka mówionego;</p> <p>Podkreśla znaczenie poznanych terminów;</p> <p>Rozróżnia stylistykę języka mówionego ze względu na jej treść, logikę, bogactwo, przejrzystość, docelowość;</p> <p>Układa własne wypowiedzi ustne i pisemne różnych</p>	<p>Dyskutuje o konflikcie wartości, rozumie ich źródła i wskazuje sposoby ich przedstawiania w literaturze.</p> <p>Rozumie sens czytanych przez siebie tekstów, rozpoznaje różne ich gatunki.</p>
--	---	---	---	---

<p>3godz.</p>	<p>Poetyckie głosy „Współczesności” Przedstawiciele pokolenia. Debiuty spóźnione, właściwe, powtórzone. Sytuacyjny charakter wspólnoty poetów.</p> <p>Kulturowe inspiracje Zbigniewa Herberta.</p> <p>„Dlaczego klasycy” „Przesłanie Pana Cogito”</p> <p>Poeta nurtu spod znaku T.S. Eliota. Przyczyny zwrotu ku antykowi. Dekalog klasycyzmu moralnego. Ocena postaw ludzkich, literatury, kultury w czasach współczesnych.</p> <p>Postawa pana Cogito – indywidualna lektura.</p> <p>Władza, obywatel, naród - refleksje Zbigniewa Herberta.</p> <p>„Rozważania o problemie narodu” „Prolog”</p>	<p>Tworzy zestawienie dotychczas omówionych w szkole wierszy Z. Herberta.</p> <p>Wyjaśnia założenia neoklasycyzmu.</p> <p>Redaguje własną wypowiedź zainspirowaną wierszami o panu Cogito na temat <i>Trud wierności sobie</i>.</p> <p>Przedstawia okoliczności debiutu Zbigniewa Herberta.</p> <p>Przedstawia wybrane utwory Zbigniewa Herberta jako poezję prawdy i heroizmu etycznego.</p>	<p>Pojęcie stylu języka mówionego i pozajęzykowe właściwości (warunki i cel rozmowy) i językowe właściwości.</p>	<p>stylów, przestrzegając zasad co do pięknego języka mówionego;</p> <p>Znajduje i poprawia pomyłki związane z nieodpowiednimi środkami językowymi;</p> <p>Dostrzega w wypowiedzi brak logiki, wyrazistości, nieodpowiedniego wykorzystania wyrazów i monotonności.</p> <p>Rozumie zasadniczą myśl, strukturę tekstu i formę językową;</p> <p>Korzysta z różnych form rozumienia tekstu ze słuchu zależnie od sytuacji;</p> <p>Notuje to, co usłyszał;</p> <p>Określa swój stosunek do treści, wyciąga wnioski;</p> <p>Czyta po cichu odpowiednie wiekowo teksty różnych</p>	<p>Publicznie wygłasza przygotowane przez siebie wypowiedzi, stosując uczciwe zabiegi erystyczne ze świadomością ich funkcji.</p> <p>Dyskutuje o przeczytanych utworach, prezentując swoje zdanie na ich temat, poszukuje argumentów dla jego obrony.</p> <p>Doskonalenie umiejętności analizy, interpretacji i wartościowania tekstów (literatury i kultury).</p>
---------------	--	--	---	--	--

	<p>Reinterpretacja szekspirowskiego tematu. Dwa światy wartości i modele władzy. Monolog i dialog w utworze. Szukanie prawdy o polskim narodzie — ukryte i jawne pytania. Postawa Z. Herberta wobec problemu. Ojczyzna dawna i obecna, historiozofia poety.</p> <p>Nowy wymiar dialogu z tradycją.</p> <p>Zbigniew Herbert „Homilia”</p> <p>Elegijny nastrój rachunku z życia. Od mądrości i optymizmu pana Cogito po sceptycyzm i gorycz Człowiek a Bóg.</p> <p>„Szumy, zlepy, ciągi” w poezji Mirona Białoszewskiego</p> <p>„Szare eminencje zachwyty”</p> <p>„Sztuki piękne mojego pokoju”</p>	<p>Bada i włącza kontekst autobiograficzny do interpretacji utworów.</p> <p>Syntezuje wiedzę na temat funkcji nawiązań kulturowych u Zbigniewa Herberta.</p> <p>Analizuje ewolucję postawy Zbigniewa Herberta.</p> <p>Interpretuje funkcję nawiązań do tragedii antycznej.</p> <p>Szuka socjologicznych uwarunkowań eksperymentów poety.</p> <p>Analizuje język wierszy, wskazując zjawiska powtarzalne.</p> <p>Wskazuje związki między poezją</p>	<p>Style języka mówionego: urzędowy, naukowy i publicystyczno-dziennikarski, informacyjno-bytowy, potoczny, artystyczny.</p>	<p>stylów 160–330 słów na 1 min;</p> <p>Pomysłowo, oryginalne opracowuje zadany temat korzystając z odpowiedniego stylu;</p> <p>Pracuje samodzielnie przy opracowaniu zagadnienia;</p> <p>Przejrzyście układa, kompozycję wypowiedzi;</p> <p>Wyraża jasno i precyzyjnie swoje myśli;</p> <p>Dba o poprawność językową;</p> <p>Systematycznie wzbogaca swoje słownictwo;</p>	<p>Analizuje rozpoznawane środki językowe, stylistyczne i kompozycyjne i określa ich funkcje.</p> <p>Pogłębione poznanie specyfiki dzieł różnych sztuk: utworu literackiego, obrazu.</p>
--	---	---	---	---	--

	<p>Debiut Mirona Białoszewskiego - nobilitacja kultury peryferyjnej. Mit małego miasteczka i próba jego uobecnienia w poezji. Sakralizacja świata. Poetyzacja rzeczywistości codziennej. Poezja rupieci. Nowa konwencja językowa, słowo - obiektem analizy, zabawy; tworzenie, wykorzystanie idiolektów. Przekraczanie granic kultury wysokiej i niskiej.</p> <p>Estetyka brzydoty Stanisława Grochowiaka.</p> <p>„Płonąca żyrafa”</p> <p>Stanisław Grochowiak „Objawienie świętego Jana”</p> <p>Bunt wobec zła i okrucieństwa, cierpienie ludzi prostych. Etyczne źródło buntu. Polemika ze średniowieczną ascezą. Refleksja nad ludzką naturą: biologizm, ale i duchowość.</p>	<p>M. Białoszewskiego a propozycjami awangardy międzywojennej.</p> <p>Dostrzega specyfikę ujęcia rzeczywistości w wierszach Mirona Białoszewskiego, podaje przykłady uwznioślenia codzienności.</p> <p>Dyskutuje na temat postaw ludzi, ich społecznej oceny.</p> <p>Tworzy zestawy skojarzeń z pojęciami: piękno, brzydota.</p>	<p>Treść i struktura tekstów każdego stylu.</p>	<p>Unika schematów i szablonów językowych;</p> <p>Wystrzega się wyrazów i zwrotów modnych;</p> <p>Wykorzystuje sam lub z pomocą nauczyciela znalezione informacje;</p> <p>Posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;</p> <p>Rozpoznaje podstawowe związki przyczynowo-skutkowe;</p> <p>Sytuuje w czasie i przestrzeni tylko najważniejsze wydarzenia literackie;</p> <p>Rozpoznaje przybliżony czas powstania wskazanego tekstu kultury na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej;</p>	<p>Interpretuje tekst ze względu na jego funkcję poznawczą, poetycką, ekspresywną, impresywną, a także perswazyjną.</p> <p>Dostrzeganie związku między obyczajowością i poczuciem moralności społeczeństwa a przywiązaniem do własnych tradycji kulturowych</p>
--	--	--	--	--	---

<p>Protest przeciw schematyzmowi, frazesom w życiu społecznym. Nobilitacja trudu, brzydota w zestawieniu z pięknem nieużytecznym. Estetyczny wymiar buntu poety. Inspiracje biblijne, średniowieczne, barokowe. Ironia i satyra. Antyromantyczny wizerunek poety zbratanego z pijanym narodem. Erotyk antysentymentalny.</p> <p>Wiersze przeciw estetom Andrzeja Bursy. „Dyskurs z poetą”</p> <p>Legenda literacka poety. Rozczarowanie rzeczywistością źródłem kontestacji i antyestetyzmu. Sobotnia biesiada afirmacją młodości i alternatywą wobec zaangażowania w socjalistyczny model świata. Liryczne pożegnanie dzieciństwa. Poezja,</p>	<p>Odczytuje wiersz jako interpretację obrazu.</p> <p>Omawia nawiązania do tradycji literackiej, wskazuje kontynuacje i polemiki.</p> <p>Samodzielnie wyszukuje przejawy turpizmu w poezji wcześniejszych epok.</p> <p>Wyszukuje informacje na temat A. Bursy jako „kaskadera literatury”.</p> <p>Dyskutuje o formach kontestacji rzeczywistości przez młodzież artystów.</p> <p>Zabiera głos w sprawie</p>	<p>Kultura języka. Język mówiony poprawny i komunikacyjno docelowy.</p>	<p>Odszukuje najważniejsze informacje w źródle pisanym;</p> <p>Dostrzega niektóre typy błędów językowych;</p> <p>Przedstawia przy pomocy nauczyciela wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;</p> <p>Redaguje z pomocą nauczyciela teksty własne;</p> <p>Aktywnie slucha wykładu i określa jego tematykę.</p> <p>Tworzy dłuższy tekst pisany lub mówiony (rozprawka, recenzja, referat, interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej;</p>	<p>Inspirowanie refleksji o szczególnie istotnych problemach świata, człowieka, cywilizacji, kultury.</p> <p>Budowanie poczucia wartości i tworzenie systemu wartości, kształcenie potrzeby dążenia do własnego rozwoju osobowego.</p>
---	---	--	---	--

<p>piękno, estetyzm kontra fizjologia i wulgarność.</p> <p>Prozaicy „Współczesności”</p> <p>Założenia programowe twórców skupionych wokół czasopisma „Współczesność”. Indywidualności prozaików. Rodzaje grup literackich.</p> <p>„Współczesność” jako typ grupy sytuacyjnej.</p> <p>Marek Hłasko, „Pierwszy krok w chmurach”</p> <p>Ireneusz Iredyński Marek Nowakowski</p>	<p>wulgaryzmów jako elementu stylu artystycznego.</p> <p>Porównuje wiersz „Dyskurs z poetą” z utworem „Kanon” Stanisława Grochowiaka, zwracając uwagę na portret poety i jego rolę.</p> <p>Zdaje sprawozdanie z samodzielnie opracowanej lektury — M. Hłasko „Pierwszy krok w chmurach”</p> <p>Omawia fragmenty utworów i ich problematykę.</p> <p>Charakteryzuje</p>	<p>Wymagania dotyczące ładnego języka mówionego.</p>	<p>Przygotowuje wypowiedź (wybiera formę gatunkową i odpowiedni układ kompozycyjny, analizuje temat, wybiera formę kompozycyjną, sporządza plan wypowiedzi, dobiera właściwe słownictwo);</p> <p>Tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności w wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie)</p> <p>Publicznie wygłasza przygotowaną przez siebie wypowiedź, dbając o dźwiękową wyrazistość przekazu (w tym także tempo mowy i donośność głosu);</p> <p>Stosuje uczciwe zabiegi</p>	<p>Wykorzystania wiedzy do identyfikowania i rozwiązywania problemów, a także formułowania wniosków dotyczących problemów społecznych.</p>
--	---	---	--	--

	<p>Rozdział VII</p> <p>W kręgu dramatu współczesnego na emigracji i w kraju po 1956 roku.</p>	<p>bohaterów i środowisko z jakiego się wywodzą.</p> <p>Wypowiada się na temat znaczenia ożywienia literackiego dla twórczości młodych pisarzy.</p> <p>Prace twórcze:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Piękna brzydota w wierszach Stanisława Grochowiaka. 2. Typ bohatera w opowiadaniach Marka Hłaski. 3. Porównaj postawę bohatera lirycznego „Przesłania Pana Čogito”. 4. Przygotuj wypowiedź pisemną, w której uzasadnisz, że liryka <p>Mirona Białoszewskiego to - mówiąc językiem poety - „romans z konkretem”, to zdarzenia „sprawdzone sobą”.</p>		<p>perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji, wystrzegając się nieuczciwych zabiegów erystycznych;</p> <p>Opracowuje redakcyjnie własny tekst (dokonuje uzupełnień, przekształceń, skrótów, eliminuje przypadkową niejednoznaczność wypowiedzi, sporządza przypisy);</p> <p>Wykonuje różne działania na tekście cudzym (np. streszcza, parafrazuje, sporządza konspekt i cytuje).</p> <p>Tworzy wypowiedzi ze świadomością ich funkcji sprawczej;</p> <p>Ocenia własną kompetencję językową (poprawność gramatyczną i słownikową) oraz kompetencję komunikacyjną (stosowność i skuteczność wypowiedzenia się).</p>	<p>Inspirowanie refleksji o szczególnie istotnych problemach świata, człowieka, cywilizacji, kultury;</p> <p>Dyskutuje o konflikcie wartości, rozumie ich źródła i wskazuje sposoby ich przedstawiania w literaturze.</p>
--	---	---	--	---	---

2godz.	<p>1. Rozwój teatru nieoficjalnego organizowanego przez środowiska twórcze (Bim-Bom, Teatr na Tarczyńskiej, Piwnica pod Baranami)</p> <p>Witold Gombrowicz „<i>Ślub</i>”</p> <p>Absurd i groteska w dramacie. Parodystyczny i ironiczny sens w dramacie.</p> <p>Świadomość człowieka Różewicza. „<i>Świadkowie, albo nasza mała stabilizacja</i>”.</p> <p>Teatr Różewicza - przełamanie konwencji klasycznej i awangardowej. Cechy konstrukcyjne i tematyka dramatów. System wartości społeczeństwa polskiego w latach 60. Nasza mała stabilizacja jako znak</p>	<p>Wyszukuje informacje o powstaniu wyszczególnionych teatrów i ich działalności.</p> <p>Opowiada treść utworu.</p> <p>Wypowiada się na temat wielowarstwowości utworu pod względem językowym.</p> <p>Mówi o poetyce w sennym widzeniu głównego bohatera.</p> <p>Nazywa wartości z punktu widzenia filozofii, etyki, religii nieobecne w życiu bohaterów dramatu.</p> <p>Analizuje język bohaterów jako obraz ich świadomości (skrót, powtórzenia, prozaizmy, kolokwialne</p>	<p>Rodzaje prac.</p> <p>Słuchanie Rozumienie ze słuchu tekstów o charakterze dialogu i monologu różnych stylów i gatunków. Różnorodne formy rozumienia ze słuchu (ogólne, poznawcze, krytyczne).</p> <p>Czytanie Ciche czytanie z dialogiem i monologiem różnych stylów. Różne rodzaje cichego czytania (ogólne, przeglądowe, poznawcze).</p>		<p>Stawia hipotezy interpretacyjne, wskazując istotne dla utworu wyznaczniki kompozycyjne i słowa-klucze;</p> <p>Dyskutuje o konflikcie wartości, rozumie ich źródła i wskazuje sposoby ich przedstawiania w literaturze.</p>
--------	--	---	--	--	---

<p>marazmu duchowego i materializmu człowieka. Zagłada wartości w czasach pokoju.</p> <p>Człowiek porażony w dramacie Tadeusza Różewicza.</p> <p>„Kartoteka”</p> <p>Brak podmiotowości i tożsamości bohatera. Pamięć jak kartoteka. Stan destrukcji świadomości po doświadczeniach wczesnej młodości. Konflikt międzypokoleniowy w związku z kryzysem wartości.</p> <p>Sławomir Mrożek „Tango”</p> <p>Portret współczesnej rodziny. Ocena inteligencji. Obraz mechanizmów totalitarnych. Wykorzystanie parodii i</p>	<p>frazeologizmy, skojarzenia).</p> <p>Interpretuje fragment, wiążąc jego wymowę z ideą całego dramatu.</p> <p>Analizuje konstrukcję bohatera literackiego.</p> <p>Interpretuje tytuł.</p> <p>Odczytuje utwór jako refleksję o kryzysie formuły dramatu.</p> <p>Interpretuje perypetie rodziny jako drogę od wolności poprzez chaos do totalitaryzmu.</p>	<p>Odtworzenie tekstu. Streszczenie (wdrażające i kontrolne).</p>	<p>Streszcza dokładnie i zwięźle wysłuchany lub przeczytany tekst artystycznego, naukowego lub publicystycznego stylu w celu dokładnego streszczenia 350–450 wyrazów, zwięzłego — dwa razy więcej według samodzielnie ułożonego planu złożonego (ustnie i pisemnie), pamiętając o temacie, głównej myśli tekstu, jego komunikatywności, przestrzegając odpowiedniej kompozycji, stylistycznych cech oraz pamiętając o pomysłach autora;</p> <p>Ocenia tekst z punktu widzenia jego treści, pomysłu i formy językowej;</p> <p>Redaguje napisany tekst, uwzględniając wymagania dotyczące tekstu.</p>	<p>Stawia hipotezy interpretacyjne, wskazując istotne dla utworu wyznaczniki kompozycyjne i słowa-klucze;</p> <p>Wskazuje w różnych tekstach kultury wartości narodowe i uniwersalne oraz dyskutuje o ich wzajemnych niesprzecznych relacjach.</p>
--	--	--	--	--

<p>1godz.</p>	<p>groteski w konstrukcji świata przedstawionego, bohaterów, kompozycji. Uniwersalność problematyki dzięki zastosowaniu konwencji.</p> <p>Rozdział VIII</p> <p>Pokolenie Nowej Fali</p> <p>Kondycja pokolenia i rzeczywistości społecznej w wierszach Ewy Lipskiej.</p> <p>„My”</p> <p>Wydarzenia marca 1968 roku - przeżyciem pokoleniowym. Nieufność wobec załamanej rzeczywistości. Książki - manifesty głównych twórców formacji Nowej Fali. Portret pokolenia.</p>	<p>Wyszukuje nawiązania do tradycji romantycznej i międzywojennej (do konkretnych utworów).</p> <p>Zestawia i charakteryzuje pary postaci, wskazując bohatera parodiowego.</p> <p>Prace twórcze:</p> <p>1. Dezintegracja osobowości w twórczości Tadeusza Różewicza.</p> <p>2. ”Tango” Sławomira Mrożka jako dramat rodzinny i polityczny.</p> <p>Przedstawia okoliczności powstania formacji Nowej Fali i wymienia jej przedstawicieli.</p> <p>Określa problematykę wierszy, zwracając uwagę na uwikłanie człowieka w politykę.</p> <p>Analizuje przekształcenia frazeologizmów (modyfikacje, nowe konteksty).</p>	<p>Wystąpienie z przemówieniem.</p>	<p>Rozróżnia podstawowe sposoby wystąpienia - czytanie tekstu, wygłoszenie z pamięci;</p> <p>Stosuje dowolną improwizację;</p> <p>Odpowiada na pytania, prowadzi dyskusję;</p> <p>Wykorzystuje sposoby nawiązania i utrzymania kontaktu z audytorium;</p> <p>Łączy monolog mówcy z pogadanką z audytorium;</p> <p>Podkreśla ważną rolę pierwszej frazy przed wystąpieniem.</p> <p>Zwraca uwagę na postawę, mimikę, gesty, na ich naturalność odpowiednio do treści wykładu.</p> <p>Stosuje odpowiednią technikę mówienia.</p>	<p>Dyskutuje o konflikcie wartości, rozumie ich źródła i wskazuje sposoby ich przedstawiania w literaturze.</p>
---------------	---	---	--	---	---

<p>Bolesne odczuwanie wewnętrznej sprzeczności między</p> <p>ustabilizowanym życiem a poczuciem pustki, tęsknota za ideą i wartościami.</p> <p>Badanie stanu języka w poezji Stanisława Barańczaka.</p> <p>„Spójrzmy prawdzie w oczy”</p> <p>Twórcze wykorzystanie neologizmów w celu obnażenia kłamstwa. Od ankiety do przesłuchania –</p> <p>diagnoza sytuacji człowieka lat 70. i życia społecznego. Postawa niezgody na świat.</p> <p>Skuteczność języka w wyrażaniu prawdy.</p> <p>Adam Zagajewski Wiersze z tomu poetyckiego „Komunikat”:</p>	<p>Redaguje bibliografię zagadnieniową.</p> <p>Porównuje wiersz z innym manifestem pokoleniowym.</p> <p>Dokonuje parafrazy wiersza.</p> <p>Wskazuje językowe sposoby demaskowania zakłamanej rzeczywistości (np. wykorzystywanie stylu publicystycznego, frazeologizmów).</p> <p>Wyszukuje elementy publicystyki w poezji.</p> <p>Określa tematykę wierszy.</p> <p>Analizuje problematykę utworów w porównaniu z utworami Stanisława Barańczaka.</p>	<p>Kultura publicznego przemówienia.</p> <p>Cechy wystąpienia zbiorowego. Dyskusja. Polemika. Zasady prowadzenia dyskusji.</p>	<p>Zwraca uwagę w swej wypowiedzi na efektywność przemówienia, informacyjną świeżość, logikę rozwoju tematu, na argumentację zasadniczych tez;</p> <p>Stosuje unaocznienie kontaktu z audytorium, zwraca uwagę na środki aktywizacji uwagi słuchaczy, na zachowanie mówcy na trybunie i jego język.</p> <p>Podkreśla znaczenie etyki towarzyszącej praktyce oratorskiej (powitanie, zwracanie się do słuchaczy, włączenie ich do dyskusji, pytania i odpowiedzi);</p> <p>Buduje własne wystąpienie zgodnie z zasadami kompozycji;</p>	<p>Interpretuje tekst ze względu na jego funkcję poznawczą, poetycką, ekspresywną, impresywną, a także perswazyjną.</p> <p>Analizuje rozpoznawane środki językowe, stylistyczne i kompozycyjne i określa ich funkcje.</p>
---	---	--	---	---

1godz.	<p>Rozdział IX</p> <p>W poszukiwaniu świata wartości</p> <p>Od destrukcji świata ku wartościom głoszonym przez Leopolda Staffa.</p> <p>L. Staff “<i>Rzut w przeszłość</i>”</p> <p>Leopold Staff jako poeta czterech epok. Destrakcja świata wartości ukazana poprzez zagładę natury. Dialog Staffa z przesłaniami</p> <p>wcześniejszych wierszy (np. „<i>Przedśpiew</i>”). Powrót postawy opartej na ideach humanistycznych i chrześcijańskich.</p> <p>Zadania poezji według Czesława Miłosza.</p> <p>Czesław Miłosz „<i>Przedmwa</i>”</p> <p>Rola poezji ocalenia wartości, wywoływanie</p>	<p>Rozpoznaje w wierszu nawiązania do mitologii i tradycji literackiej.</p> <p>Komentuje przesłanie sonetu.</p> <p>Dokonuje syntezy literackiej, redagując konspekt dotyczący</p> <p>ewolucji postawy Leopolda Staffa i poetyki utworów w różnych okresach.</p> <p>Notuje cytaty o charakterze „skrzydlatych słów”.</p> <p>Objaśnia klasycyzm Czesława Miłosza jako</p>		<p>Wykorzystuje oryginalny wstęp;</p> <p>Poprawnie formułuje tezy, popiera je przekonującymi argumentami efektywnie kończy wystąpienie;</p> <p>Poprawnie wygłasza przemówienie, wykorzystując intonację w celu podkreślenia najważniejszego, dba o poprawną artykulację;</p> <p>Wykorzystuje różne sposoby wystąpienia zależnie od sytuacji, stara się nawiązać i utrzymać kontakt z audytorium;</p> <p>Przestrzega ogólnie przyjęte normy zachowania;</p> <p>Krytycznie ocenia własne wystąpienie;</p> <p>Zna zasady prowadzenia dyskusji;</p> <p>Stosuje słownictwo grzecznościowe;</p>	<p>Wskazuje czynniki powodujące narodzenie się nowej epoki i jej nowe prądy filozoficzne oraz warunki społeczne.</p> <p>Poznaje świat różnych kręgów tradycji – polskiej, europejskiej, światowej;</p> <p>Inspirowanie refleksji o szczególnie istotnych problemach świata, człowieka, cywilizacji, kultury.</p> <p>Stymulowanie i rozwijanie zainteresowań humanistycznych.</p>
--------	--	--	--	---	--

<p>buntu przeciw przemocy, obojętności, zła, kształtowanie postaw moralnych.</p> <p>Miłość do ludzi i świata w poezji ks. Jana Twardowskiego.</p> <p>„Stwarzał” „Wierzę”</p> <p>Poezja ks. Jana Twardowskiego najwybitniejszą realizacją współczesnej liryki religijnej. Afirmacja świata w jego pięknie i różnorodności. Konkret wiejski śladem obecności Boga i źródłem pewnej wiary człowieka.</p> <p>Miłość do ludzi wyrażona współczuciem dla cierpienia, zrozumienia dla słabości i grzechu. Rozważania na temat: czego lęka się współczesny człowiek?</p> <p>Mądrość życia według Wisławy Szymborskiej.</p> <p>„Rehabilitacja”</p>	<p>rodzaj światopoglądu.</p> <p>Zapisuje refleksje wynikające z wierszy, grupując je wokół słów: człowiek, świat, Bóg, wiara.</p> <p>Wskazuje związki nauki księdza z postawą franciszkańską.</p> <p>Wskazuje charakterystyczne cechy stylu poety, np. aforystyczność, humor obok liryzmu, kolokwialne frazeologizmy.</p> <p>Interpretuje fragmenty utworów i określa ich przesłanie.</p> <p>Czyta utwory ks. Jana Twardowskiego, analizuje je, znajduje mądrości życiowe.</p> <p>Analizuje i interpretuje wiersze, formułując refleksje dotyczące postawy człowieka wobec czasu, praw historii, losu i</p>	<p>Rodzaje prac.</p> <p>Sluchanie</p> <p>Rozumienie tekstów o charakterze dialogu i monologu różnego stylu. Rodzaje zapisu wysłuchanego tekstu: dokładne notatki, tezy, konspekt, dokładny i zwięzły plan.</p> <p>Mówienie</p> <p>Prowadzenie polemiki podczas dyskusji na określony temat. Stosowanie zasad poprawnej dyskusji, argumentacja swojej wypowiedzi.</p> <p>Wystąpienie o charakterze dyskusyjnym na temat literacki.</p>	<p>Dostrzeganie w utworach wartości ważnych dla kształtowania swojej postawy wobec świata.</p> <p>Wykorzystania wiedzy do identyfikowania i rozwiązywania problemów, a także formułowania wniosków dotyczących problemów społecznych.</p> <p>Pokazanie kultury jako wielowymiarowego, różnorodnego obszaru, w którym teksty wchodzą ze sobą w dialog, ujawniając znaczenia wynikające z intertekstualnych zderzeń.</p> <p>Szuka literatury przydatnej do opracowania różnych zagadnień;</p>
---	---	---	--

<p>Mieczysław Jasturn „Poeta”</p> <p>Rozdział X</p> <p>Człowiek w świecie zła i absurdu</p>	<p>Sylwetka nobilistki. Różne formy literackie twórczości, np. „lepiej”. Rozrachunek ze stalinizmem, z własną naiwnością i lekkomyślnością. Rehabilitacja zmarłych i siebie samej. Sytuacja człowieka wobec przemijania, paradoksy ludzkiego życia, niepojętność istnienia.</p>	<p>przeznaczenia, śmierci.</p> <p>Samodzielnie odczytuje przemówienie sztokholmskie nobilistki.</p> <p>Analizuje treść wiersza.</p> <p>Określa poezję Mieczysława Jasturny jako rodzaj hymnu na cześć wiecznej, heraklitejskiej zmienności.</p> <p>Prace twórcze:</p> <p>1. Rozprawka na temat: „<i>Pesymistyczna wizja ludzkiej kondycji jest właściwa XX wiekowi</i>”.</p> <p>2. Miłość do ludzi wyrażona w poezji ks. Jana Twardowskiego</p>		<p>Selekcjonuje literaturę według wskazanych kryteriów (w zasobach bibliotecznych korzysta zarówno z tradycyjnego księgozbioru, jak i z zapisów multimedialnych i elektronicznych, w tym internetu);</p> <p>Korzysta ze słowników i leksykonów, w tym słowników etymologicznych i symboli;</p> <p>Tworzy przedmiotowe bazy danych zawierające informacje zdobywane w toku nauki;</p> <p>Sporządza opis bibliograficzny książki, artykułu, zapisów elektronicznych, bibliografię wybranego tematu.</p> <p>Dostrzega i omawia współczesne zmiany modelu komunikacji językowej (np. różnice między tradycyjną komunikacją ustną lub pisaną a komunikacją przez internet);</p>	<p>Budowanie poczucia wartości i tworzenie systemu wartości, kształcenie potrzeby dążenia do własnego rozwoju osobowego.</p> <p>Pogłębienie wiedzy i usystematyzowanie dzięki konfrontacji spostrzeżeń po przeczytaniu lektury, wniosków oraz interpretacji z interpretacjami innych.</p>
---	---	---	--	--	---

<p>1godz.</p>	<p>Zło nigdy nie umiera.</p> <p>Nawiązanie do literatury światowej.</p> <p>Albert Camus „Dżuma”</p> <p>Powieść jako kronika zarazy: przebieg epidemii, obraz miasta w uścisku dżumy, zachowanie zbiorowości. Postawy moralne jednostek w sytuacji zagrożenia - bohaterowie jako rzecznicy tez</p> <p>Portrety ludzi „zadżumionych”, postawy bohaterów wobec zła.</p> <p>Rozdział XI</p> <p>Świadectwo upadku w chaosie norm, zasad i wzorów.</p> <p>Tadeusz Różewicz „Spadanie, czyli o elementach ...”</p>	<p>Porównuje portrety lekarzy w poznanych utworach.</p> <p>Analizuje motywy działania bohaterów techniką drzewka decyzyjnego.</p> <p>Redaguje tematyczny katalog cytatów z powieści.</p> <p>Wyjaśnia wykładniki konstrukcji parabolicznej.</p> <p>Wybrany cytat czyni mottem refleksji na temat zła w świecie.</p> <p>Praca twórcza: „Dżuma” - motto, tytuł, forma i przesłanie powieści.</p>		<p>Wyróżnia argumenty, kluczowe pojęcia i twierdzenia w tekście argumentacyjnym, dokonuje jego logicznego streszczenia;</p> <p>Rozróżnia w dialogu odpowiedzi właściwe i unikowe;</p> <p>Rozpoznaje w wypowiedzi ironię, objaśnia jej mechanizm i funkcję;</p> <p>Rozpoznaje pytania podchwytliwe i sugerujące odpowiedź;</p> <p>Rozpoznaje manipulację językową w tekstach reklamowych;</p> <p>Odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie.</p> <p>Rozpoznaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania wskazanego tekstu kultury</p>	<p>Pogłębianie refleksji o etycznej wartości użycia języka w zakresie analizy i interpretacji tekstów kultury.</p> <p>Świadome korzystanie z internetu jako źródła informacji przydatnego do opracowywania tematów, a nie jako źródła gotowych prac.</p> <p>Rozumienie czytanych tekstów na poziomie dosłownym, metaforycznym, symbolicznym</p>
---------------	--	---	--	---	---

<p>1godz.</p>	<p>Moralna i egzystencjalna tragedia człowieka XX wieku tematem twórczości T. Różewicza. Przemiany obyczajowości i poczucia moralności - zestawienie przeszłości i współczesności. Swobodne nawiązanie do wielu tekstów kultury. Opozycja pionu i poziomu znakiem kompletnego rozpadu norm, wzorów, zasad we wszystkich dziedzinach życia w przeciwieństwie do jednoznacznego upadku moralnego w przeszłości.</p> <p>Symboliczne miejsce.</p> <p>Tadeusz Konwicki „Mała apokalipsa”</p> <p>Warszawa jako miejsce</p> <p>metaforyczne - jej elementy nabierają znaczenia symboli. Miejsce, w którym nastąpi apokalipsa, wszystko ulegnie dekonstrukcji, co zobrazuje upadek ustroju.</p>	<p>Wypisuje frazeologizmy określające sytuację współczesnego człowieka.</p> <p>Rozszyfrowuje aluzje, cytaty.</p> <p>Interpretuje tytuł i puentę utworu.</p> <p>Szuka kontekstu literackiego dla utworu, porównuje sposób prezentacji idei.</p> <p>Określa termin „apokalipsa”</p> <p>Opisuje głównego bohatera i jego los życiowy.</p> <p>Wypowiada się na temat</p>		<p>oraz określa jego powiązania z kontekstem historycznym;</p> <p>Samodzielnie dokonuje analizy wskazanego tekstu kultury;</p> <p>Sprawnie wiąże fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe;</p> <p>Hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie;</p> <p>Odczytuje treści alegoryczne i symboliczne utworu.</p> <p>Dostrzega i komentuje estetyczne wartości utworu literackiego;</p> <p>Przeprowadza interpretację porównawczą utworów literackich;</p> <p>W interpretacji eseju i felietonu wykorzystuje wiedzę o ich cechach gatunkowych;</p>	<p>Uświadamianie przez rozmowę i dyskusję istnienia różnorodnych tendencji we współczesnej kulturze oraz pomoc w ich hierarchizowaniu.</p> <p>Pogłębianie refleksji o etycznej wartości użycia języka w zakresie analizy i interpretacji tekstów kultury.</p>
---------------	---	--	--	--	---

		<p>wymiaru politycznego i filozoficznego powieści.</p> <p>Wyszukuje cytaty potwierdzające filozoficzny, etyczny i polityczny wymiar powieści.</p> <p>Praca twórcza 1. Kryzys wartości i jego źródła w „Małej apokalipsie”.</p>	<p>Rodzaje prac.</p> <p>Mówienie Wystąpienie o charakterze informacyjno-komentatorskim.</p>	<p>Konfrontuje tekst literacki z innymi tekstami kultury, np. plastycznymi, teatralnymi, filmowymi.</p>	
--	--	--	---	--	--

Literatura do opanowania pamięciowego

Jarosław Iwaszkiewicz — „Do przyjaciela”
 Antoni Słonimski — „Smutno mi, Boże”
 Kazimiera Iłakowiczówna — „Powrót”
 Leopold Staff - „Kowal”
 Przerwa-Tetmajer - „Evviva l'arte”

Dowolny utwór o większym rozmiarze.

K. Wierzyński — „Manifest szalony”
 W. Broniewski — „Poezja”
 W. Szymborska — „Rehabilitacja”
 L. Staff — „Rzut w przyszłość”
 K. I. Gałczyński — „Ulica Towarowa”
 J. Twardowski — „Wierzę”

Literatura uzupełniająca

(utwory przeznaczone dla samodzielnego czytania przez uczniów)

- H. Hutnikiewicz — „*Główne motywy i wątki sztuki*”
S. Przybyszewski — „*Confitor*” (fragment)
A. Górski — „*Młoda Polska*” (fragment)
T. Żeleński — „*O bardzo niegrzecznej literaturze*”, „*Cygan nieznany*”
K. Przerwa-Tetmajer — „*Koniec wieku XIX*”, „*Evviva Varte*”, „*Melodia mgieł nocnych*”, „*Hymn do Nirwany*”,
A. Watt — „*Żywoty*”
T. Peiper — „*Punkt wyjścia*”
J. Przyboś — „*Echo*”, „*Notre Dame*”
J. Tuwim — „*Do krytyków*”, „*Bal w operze*”
K. Wierzyński — „*Manifest szalony*”, „*Ojczyzna chochołów*”,
J. Kasprówicz — „*Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach*”;
L. Staff — „*Kowal*”, „*Życie bez zdarzeń*”, „*Ars poetica*”
S. Żeromski — „*Rozdziobią nas kruki, wrony*”, „*Wierna rzeka*”, „*Ludzie bezdomni*”, „*Przedwiośnie*”
S. Wyspiański — „*Wesele*”
G. Zapolska — „*Moralność pani Dulskiej*”
F. T. Marinetti — „*Manifest futuryzmu*”
S. Młodożoniec — „*XX wiek*”
B. Jasiński — „*Zmęczył mnie język*”, „*Manifest w sprawie poezji futurystycznej*”
J. Lechoń — „*Pytasz, co w moim życiu ...*”
A. Słonimski — „*Smutno mi Boże*”
J. Iwaszkiewicz — „*Do przyjaciela*”, „*Panny z Wilka*”,
K. Hłakowiczówna — „*Powrót*”
J. Liebert — „*Druga ojczyzna*”, „*Na lipę czarnoleską*”
M. Pawlikowska-Jasnorzewska — „*Gwiazdy spadające*”, „*Miłość*”
W. Broniewski — „*Ulica Miła*”, „*Poezja*”
B. Leśmian — „*Dziewczyna „Śnigrobek*”, „*Usta i oczy*”, „*Zielona godzina*”
M. Dąbrowska — „*Noce i dni*”
Z. Nałkowska — „*Granica*”
W. Gombrowicz — „*Ferdydurke*” „*Trans — Atlantyki*” (fragmenty), „*Ślub*”
B. Schulz — „*Sklepy cynamonowe*”
Cz. Miłosz — „*Obłoki*”, „*Zniewolony umysł*”
K.I. Gałczyński — „*Ulica Towarowa*”
S.I. Witkiewicz — „*Szewcy*”
K. K. Baczyński — „*Pokolenie*”,
T. Gajcy — „*Wczorajszemu*”, „*Już nie potrzebujemy*”
T. Borowski — „*Pieśń*”, „*Pożegnanie z Marią*”
W. Bojarski — „*O nową postawę człowieka tworzącego*”

Z. Herbert — „Dlaczego klasycy”, „Przesłanie Pana Cogito”, „Rozważania o problemie narodu”, „Prolog”, „Homilia”
M. Białoszewski — „Filozofia Wołomina”, „Szare eminencje zachwyty”, „Sztuki piękne mojego pokoju”, „Pamiętnik z powstania warszawskiego”
S. Grochowiak — „Płonąca żyrafa”, „Objawienie świętego Jana”
A. Bursy — „Dyskurs z poetą”
M. Hłasko — „Pierwszy krok w chmurach”
E. Lipska — „My”
S. Barańczak — „Spójrzmy prawdzie w oczy”
T. Różewicz — „Widziałem cudowne monstrum”, „Ocalony”, „Świadkowie, albo nasza mała stabilizacja”, „Kartoteka”, „Spadanie, czyli o elementach ...”
Z. Nałkowska — „Medaliony”
G. Herling-Grudziński — „Inny świat”
H. Krall — „Zdążyć przed Bogiem”
A. Słonimski — „Elegia miasteczek żydowskich”
L. Staff — „Rzut w przyszłość”
Cz. Miłosz — „Przedmowa”
J. Twardowski — „Stwarzał”, „Wierzę”
W. Szymborska — „Schyłek wieku”, „Rehabilitacja”
A. Camus — „Dżuma”
G. Orwell — „Rok 1984”
S. Mrożek — „Tango”
T. Konwicki — „Mała apokalipsa”
Adam Zagajewski - „Komunikat”
Mieczysław Jasturn - „Poeta”
Witold Zalewski - „Traktory zdobędą wiosnę”
Jerzy Szaniawski - „Dwa teatry”
Władysław Stanisław Reymont - „Chłopi”

Reprodukcje

W. Podkowiński — „W ogrodzie”
J. Malczewski — „Melancholia”, „Śmierć”, „Błędne koło”

Filmy:

Reż. A. Wajda — „Ziemia obiecana”, „Panny z Wilka”
Reż. T. Chmielewski — „Wierna rzeka”

Podstawowe rodzaje ustnych i pisemnych prac w 11 klasie

Wyraźne czytanie utworów literackich.

Ułożenie planu swojej ustnej i pisemnej wypowiedzi.

Komentowanie urywków z utworów literackich.

Ustne i pisemne wypracowanie-rozważanie charakteru problemowego (w tym indywidualna, porównawcza i grupowa charakterystyka) na podstawie przerobionego utworu literackiego, a także wypracowanie-rozważanie charakteru publicystycznego.

Udział w dialogu podczas analizowania utworu literackiego. Plan i tezy artykułu krytyki literackiej.

Odczyt, sprawozdanie, projekt i referat na temat literacki (na podstawie jednego lub wielu źródeł).

Recenzja na przeczytaną książkę, na film, program telewizyjny, spektakl (z motywacją swojego stosunku do bohaterów i wydarzeń w utworze).

PODSTAWOWE WYMAGANIA DOTYCZĄCE WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW 10 I 11 KLASY

PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW:

I Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji:

1.Czytanie i słuchanie:

- odczytuje sens wyrazów, związków frazeologicznych, zdań, akapitów, całego tekstu; odróżnia znaczenie realne i etymologiczne; - objaśnia sens akapitu; określa funkcję akapitu w całości wypowiedzi;
- rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych na przykładzie artykułu, felietonu, reportażu, tekstów politycznych (przemówienie) i popularnonaukowych; - wśród tekstów prasowych rozróżnia wiadomość i komentarz; - odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte;
- rozpoznaje typ nadawcy i adresata tekstu;
- wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu, rozpoznaje zastosowane w nim środki językowe i ich funkcje w tekście;
- rozróżnia argumenty, kluczowe pojęcia i twierdzenia w tekście argumentacyjnym; dokonuje logicznego streszczenia;
- rozróżnia w dialogu odpowiedzi właściwe i unikowe;
- rozpoznaje w wypowiedzi ironię, objaśnia jej mechanizm i funkcję;
- rozpoznaje pytania podchwytliwe i sugerujące odpowiedź;
- rozpoznaje manipulację językową w tekstach reklamowych, w języku polityków i dziennikarzy.

2. Samokształcenie i docieranie do informacji:

- podaje literaturę przydatną do opracowania różnych zagadnień; selekcjonuje ją według wskazanych kryteriów, korzystając z dostępnych zasobów bibliotecznych, zarówno z tradycyjnego księgozbioru, jak i z zapisów multimedialnych i elektronicznych, w tym Internetu;
- posługuje się słownikami i leksykonami, w tym słownikiem etymologicznym i symboli;
- tworzy przedmiotowe bazy danych zawierające informacje zdobywane w toku nauki;
- sporządza opis bibliograficzny książki i artykułu, zapisów elektronicznych; sporządza bibliografię do danego tematu.

3. Świadomość językowa:

- analizuje znaczenia słów, odwołując się do słowników; definiuje słowa również z pomocą słowników;
- wyjaśnia pojęcia znaku i systemu znaków; uzasadnia, że język jest systemem znaków; rozróżnia znaki werbalne i niewerbalne, określa ich różne funkcje i sposoby interpretacji;
- wyjaśnia pojęcie aktu komunikacji językowej i wskazuje jego składowe (nadawca, odbiorca, kod, komunikat, kontekst); dostrzega zmiany w modelu komunikacji; omawia je, np. różnice między tradycyjną komunikacją ustną lub pisaną a komunikacją przez Internet);
- nazywa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną); rozpoznaje na przykładach;
- wskazuje w czytanych tekstach przykłady odmian terytorialnych, środowiskowych i zawodowych polszczyzny; analizuje przykłady tych odmian;
- rozpoznaje w czytanych tekstach oraz wypowiedziach mówionych stylizację, rozróżnia jej rodzaje (archaizację, dialektyzację, kolokwializację) i określa funkcje;
- rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, poprawności i stosowności wypowiedzi; rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych;
- odróżnia słownictwo neutralne od emocjonalnego i wartościującego, oficjalne od swobodnego i zawodowych polszczyzny; analizuje przykłady tych odmian;

II Analiza i interpretacja tekstów kultury:

1. Wstępne rozpoznanie:

- prezentuje własne przeżycia wynikające z kontaktu z dziełem sztuki;
- określa problematykę utworu;
- rozpoznaje konwencję literacką.

2. Analiza utworu:

- wskazuje zastosowane w utworze środki wyrazu artystycznego (poznane wcześniej, a ponadto: oksymorony, synekdochy, hiperbole, elipsy, paralelizmy) oraz inne wyznaczniki poetyki danego utworu (z zakresu podstaw wersyfikacji, kompozycji, genologii); określa ich funkcje;
- dostrzega w czytanych utworach cechy charakterystyczne określonej epoki (romantyzm, pozytywizm, Młoda Polska, dwudziestolecie międzywojenne, współczesność);

- analizuje teksty dawne, dostrzega w nich różnice językowe (fonetyczne, leksykalne) wynikające ze zmian historycznych;
- rozpoznaje w utworze sposoby kreowania świata przedstawionego i bohatera (narracja, fabuła, sytuacja liryczna, akcja);
- porównuje utwory literackie lub ich fragmenty.

3. Interpretacja:

- wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu, np. słowa kluczowe, wyznaczniki kompozycji;
- wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty, np. literackie, kulturowe, filozoficzne, religijne;
- porównuje funkcjonowanie tych samych motywów w różnych utworach literackich;
- odczytuje treści alegoryczne i symboliczne utworu.

4. Wartości i wartościowanie:

- dostrzega związek języka z wartościami; wyjaśnia, co to znaczy, że język podlega wartościowaniu, (np. język jasny, prosty, zrozumiały, obrazowy, piękny) i jest narzędziem wartościowania, a także źródłem poznania wartości (utrwalonych w znaczeniach nazw wartości, takich jak: dobro, prawda, piękno; wiara, nadzieja, miłość; wolność, równość, braterstwo; Bóg, honor, ojczyzna; solidarność, niepodległość, tolerancja);
- dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe i uniwersalne;
- dostrzega w świecie konflikty wartości.

III. Tworzenie wypowiedzi:

1. Mówienie i pisanie:

- tworzy dłuższy tekst pisany lub mówiony (rozprawka, recenzja, referat, interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej;
- przygotowuje wypowiedź (wybiera formę gatunkową i odpowiedni układ kompozycyjny, analizuje temat, wybiera formę kompozycyjną, sporządza plan wypowiedzi, dobiera właściwe słownictwo);
- tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności w wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie);
- publicznie wygłasza przygotowaną przez siebie wypowiedź, dbając o dźwiękową wyrazistość przekazu (w tym także o tempo mowy i donośność głosu);
- stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; wystrzega się nieuczciwych zabiegów erystycznych;
- opracowuje redakcyjnie własny tekst (dokonuje uzupełnień, przekształceń, skrótów, eliminuje przypadkową niejednoznaczność wypowiedzi, sporządza przypisy);
- wykonuje różne działania na tekście cudzym, np. streszcza, parafrazuje, sporządza konspekt, cytuje.

2. Świadomość językowa:

- operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie rozwijanym i koncentrującym się przede wszystkim wokół tematów: Polska, Europa, świat – współczesność i przeszłość; kultura, cywilizacja, polityka).